

Se naši rojaki v Bariločah pripravljajo za vstop v tretje tisočletje?

Dinko Bertonec in sin Bogdan barvata križ na vrhu Capille za proslavo 46. obletnice ustanovitve Slovenskega planinskega društva.

Foto: Franc Bergant

BUENOS AIRES
LETO 64 • ŠT. 4
MAJ 1997

duhovno
življenje

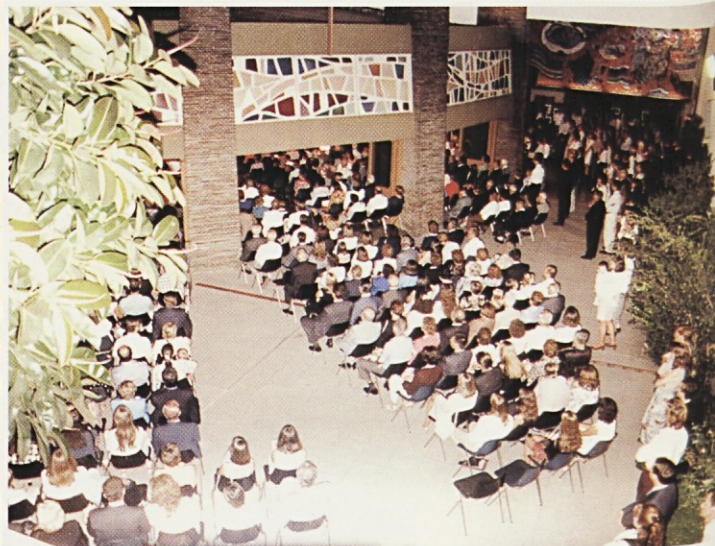

Vstajenska maša v cerkvi Marije Pomagaj v soboto, 30. marca 1997. Med mašo je pel Mladinski pevski zbor San Justo (spodaj).

Slovenska maša v sanjuški stolnici na veliko nedeljo, 31. marca 1997.
Foto: Marko Vombergar

Pred DESETLETNICO

II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini

Med dogodki, ki so pomembno zaznamovali slovenski duhovni in politični razvoj pred koncem prejšnjega in v začetnem delu tega stoletja, so bili katoliški shodi. Te prireditve so v kritičnih zgodovinskih dobah dajale priložnost za presojanje položaja slovenske družbe, iskanje in utemeljevanje idejnih smeri ter načrtovanje sredstev in delovnih metod. V tistem času je postajal vse bolj neznošen filozofski in gospodarski liberalizem, napovedoval se je komunistični prevrat, slovenski narod pa se je vse bolj politično osveščal in se usmerjal pod drugo državno streho.

Ti zgledi iz preteklosti so nagnili politične izseljence v Argentini, da so že leta 1952 organizirali zborovanje, ki so mu dali morda previsoko ime katoliški shod. Po namenu naj bi namreč zajel vse zdomstvo po svetu, vendar razdalje in različne življenjske razmere tega niso dovolile. Vsaj družbeno skupino v Argentini pa je prireditelj potrdila v osveščanju in jo razgibala, to pa v razmerah, ki so bile za posameznike in celoto izredne in so postavljale vrsto pomembnih vprašanj.

Zdomska skupnost je potem živela in delovala iz svoje moči, rastla je in ustvarjala, doživljala pa tudi notranje pretrese in slabljenje. Kot pred vsakim družbenim organizmom, posebno takim, ki živi v izrednih razmerah, so bila pred njo vedno vprašanja, kakšna je, v kakšnih odnosih živi z domovino in okoljem ter kaj se ji ob tem nalaga.

Po desetletjih pa se je zdelo, da je to problematiko treba načrtno obdelati. Na pobudo dušnega pastirstva so leta 1984 dejavniki našega verskega, kulturnega, političnega, stanovskega in družbenega organiziranega življenja sklenili, da pripravijo nov katoliški shod in so za ta namen ustanovili pripravljalni odbor. Načrtne priprave so potem tekale na rednih posvetih odbora, po anketah, s prispevki v tisku

BOŽIDAR FINK

in na zborovanjih stanovskih in strokovnih skupin.

Snov za obdelavo je bila razdeljena na pet področij: narodno-družbeno, kulturno, družinsko, mladinsko in organizacijsko. Vsako področje je obravnaval poseben odsek in vsi so po svojem preučevanju in zunanjih posvetih izoblikovali sklepne izjave ali resolucije, ki so bile razglašene in sprejete na slovesnem zborovanju na praznik Kristusa Kralja dne 22. novembra 1987. Letos bo torej od tega dogodka preteklo deset let.

Vsebinsko pripravljanih del, besedila sklepnih izjav, govore in poročilo o drugem programu glavnega zborovanja je pripravljalni odbor objavil v knjižni izdaji, ki je izšla v maju 1988.

Ker je snov, ki jo je shod obravnaval, preobširna, da bi jo bilo mogoče celotno povzeti v članku, posebno njegove načelne teze, naj spomnimo le na nekatere točke obravnavane proble-

matike, tiste, ki so predmet naše trajne skrbi ali so bile v tistem času posebej prisotne in nujne.

Temeljna skrb je bila usmerjena k osebni versko-nravni naravnosti in vsej življenjski razsežnosti. V tej smeri naj bi se pospeševalo sodelovanje laikov, npr. v dušnopastirskih svetih in pri misijonskem delu in naj bi se ohranjalo in vzdrževalo ter tudi razširjalo in sprejemalo versko in duhovno usmerjeno časopisje. Pobujati je treba zdravo družinsko življenje, da se po njem prenaša duhovna dediščina na mlade rodove. Krajevni domovi in druge ustanove so bili od začetka dragoceni

Zahtevi, ki ju je izrekel katoliški shod bolj odločno kot kdor koli do tistega časa v Sloveniji:

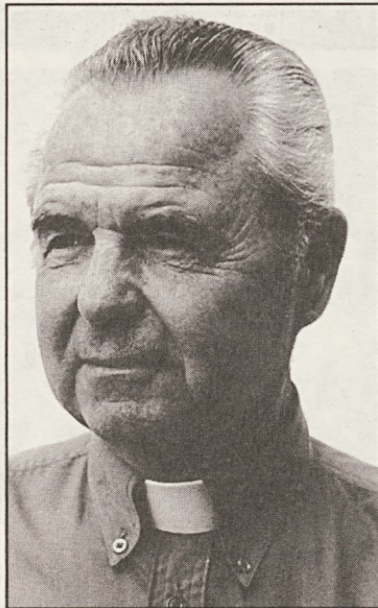
V imenu naravne etike in v duhu krščanskih moralnih načel obsojamo in odklanjamo vsiljeni politični ustroj v Socialistični republiki Sloveniji, ker temelji na načelnem zavračanju nadčutne duhovnosti in s silo onemogoča, da bi slovensko ljudstvo prosto odločalo o svojem načinu življenja in si svobodno izbiralo predstavnike in postave. Komunistične oblasti v domovini dolžimo krivde za duhovno in tvarno osiromašenje ter za nravni razvrat v našem ljudstvu.

Ker imamo svobodo za dragocen in nedeljiv dar narave, pozdravljamo vedno glasnejše klice po slovenski politični neodvisnosti in pravni samostojnosti. Prepričani smo, da bi državna osamosvojitve dala Sloveniji novega poleta in ji omogočila vsestranski napredek. Razvijali bomo miselno utemeljevanje državne samostojnosti in se bomo zanjo zavzemali doma in v svetu.

Marija Pomagaj !

FRANCE BERGANT

Vsakoletno romanje v veličastno Marijino baziliko v Luján je gotovo eno najvažnejših verskih dogodkov in po številu romarjev najmočnejša verska manifestacija Slovencev v Argentini. Zanimiva je tudi ugotovitev, da z leti udeležba ne upada, ampak raje nasprotno, kar je dokaz trajne ljubezni in pobožnosti naših rojakov do Marije. Čestokrat je bilo rečeno, da smo Slovenci Marijin narod; z drugo besedo, da je češčenje Mater božje ena izmed značilnosti slovenskega katolicizma. Nađejam si, da je tudi v domovini ta značilnost ostala živa kljub vsemu; vsekakor pa so begunci in emigranti ohranili to dragoceeno dediščino tudi na tujem. Ako se povrnemo k trditvi, da je slovenski narod „marijanski“, bi lahko trdili, da je vsaj nekđaj bil. To zgovorno dokazujejo številne Marijine cerkve in božje poti, da ne omenjamo nešteto njej posvećenih znamenj, posejanih po slovenski zemlji, ne samo v matični domovini, ampak tudi v zamejstvu. Dr. Filip Žakelj, veliki Marijin častilec, našteje in opiše v molitveniku Zdrava, Marija, milosti polna 77 Marijinih božjih poti na Slovenskem, v zamejstvu in po svetu, kjer živijo Slovenci; verjetno niso našteje vse Mariji posvećene cerkve in cerkvice, temvećle večje in manjše božje poti. Vsekakor zgovoren dokaz, da so Slovenci od nekđaj Marijo zelo častili,

ne da bi s tem hoteli trditi, da gre za nekaj ekskluzivnega, ker je tudi pri drugih narodih opaziti podoben pojav, zlasti pri Latincih.

Slovenci so se vedno, posebno v težavah in nevarnostih, zatekali k Mariji po pomoć. Spomnimo se turških upadov v preteklosti ali pa goreće molitve, procesij in romanj med vojsko in revolucijo v polpreteklosti. Tisti, ki so zaradi komunizma bežali iz do-

movine in se naselili po begunskih taborišćih, so našli v Mariji tolažnici žalostnih moćno oporo, ne samo da niso obupavali zaradi grozot, trpljenja in izgube svojih dragih in domov, ampak so junaško prenašali vse težave in gledali naprej. Kljub brodolomu, ki so ga doživeli verni Slovenci, tako med onimi, ki so ostali doma, kakor tudi med begunci in izseljenci, skoraj ni bilo primerov obupa in samomorov, pać pa mnogo junaštva. To prenašanje trdote tujine ali zapostavljanja in preganjanja doma moremo pripisati oćitni Marijini pomoći.

Pa vendar se ćlovek vsaj na tihem vćasih sprašuje, zakaj, ako so Slovenci res tako goreće častili Marijo, ako smo res bili njen narod, Marija Slovenije ni obvarovala revolucije z vsemi njenimi grozotami? Kajti ni nobenega dvoma, da je bilo zatekanje k Mariji v tistih burnih ćasih globoko vdano in prošnje iskrene, pa tudi da je šlo za gotovo važno in svete stvari: šlo je za obstoj Cerkve, za vero in narod! In vendar - zgodilo se je... Ćlovek se tudi vpraša, zakaj se verni Slovenci še vedno z zaupanjem obraćajo na Mater božjo, kot da ne bi doživeli globokega razočaranja po vsem, kar se je zgodilo? Dejal bi, da je morda prav v tem videti prvi znak, da Marija ni bila gluha za klice trpećih, ampak jim je bila zelo blizu in jim dala kar nadćloveške moći, da so

pripomoćki, po katerih smo ohranjali kulturo, jezik in izročila, posebej pa si tudi utrjevali zavest splošnega poslanstva in se nagibali k plemenitemu sožitju. K nravnosti šteje zvestoba narodni pripadnosti in zavezi k odgovornosti za usodo Slovenije, zato je bilo to podroćje posebej upošteevano.

Katoliški shod vseh vprašanj ni reševal, na nekatera je samo spomnil in povabil k njihovemu preućevanju. Opozoril je na spreminjajoćo se taktiko takratnega režima in klical k nezmanjšani odpornosti kljub zunanji otoplitvi. Od doma so se ponujali kulturni stiki, napovedano je bilo oblikovanje skup-

nega kulturnega prostora in oglašala so se vabila k narodni spravi. Treba je bilo zavraćati nagnjenja k prehitri prostorsćnosti, pri tem pa so se odpirala določna taktićna vprašanja. Katoliški shod je tudi odkrito podprl težnjo po slovenski državni samostojnosti ter povabil k njenemu utemeljevanju in oblikovanju zamisli o prihodnji ureditvi slovenske družbe.

Shod je med drugim odprl naraščajoćo problematiko narodno mešanih družin. Posebno vprašanje je bilo, kakšni naj bodo odnosi z organizacijami slovenskih priseljencev, ki niso povojni politićni emigranti.

Poleg napovedovanja splošnih namer in odpiranja vprašanj je shod dal tudi nekatera posebna priporoćila. Vabil je k bolj živemu sodelovanju pri akcijah za svetniške kandidate, zahteval nezmanjšano skrb za kakovost javnih prireditev in šolskih tećajev ter priporoćil večjo prizadevnost za kulturno rast mladine in za njeno povezovanje z vsemi plastmi naroda. Posebej je bila poudarjena potreba po razživljanju takratnega krščansko-demokratskega gibanja. Opozarjal je tudi na primernost, da skrbimo za večjo prisotnost v argentinskih javnih obćilih.

tiho sprejemali ali morda celo uvideli v vsem tem trpljenju božjo roko, ki zna ravno pisati tudi med krivimi vrstami, kot včasih rečemo. Brez dvoma so božja pota drugačna od naših in njegovi načrti skrivnostni. Ako skušamo v luči vere vsaj nekoliko prodreti v to skrivnost, potem moramo odkriti pozitivno stran vsega tega, kar je objektivno in po človeških merilih bilo očitno in ogromno zlo. Ako gledamo na to polpreteklost zgolj kot politično družbeni pojav, bi mogli resignirano zaključiti, da je Slovenija pač bila žrtev svetovne politične igre. Kot kristjani, ki verujemo, da imajo dogodki še globlje duhovno-moralne vzroke, pa se ne moremo zadovoljiti z gornjo ugotovitvijo. Če je Bog dopustil, da je padla težka roka na slovenski narod, verjetno ne bo tvegano zaključiti, da so bili vzroki tudi v narodu samem, vključujoč seveda versko občestvo na Slovenskem, da je do tega prišlo. Starozavezni preroki so take pretrese življenja in zgodovine Izraelcev razlagali kot božje sodbe za nezvestobo Zavezi. Bog je posegel s trdo roko, ne da uniči, ampak da reši svoj narod...

Vendar ostanimo pri vprašanju, ali je Marija stala ob strani trpečemu narodu med vojno, revolucijo in po njej vse do danes? En znak njene čuječe prisotnosti smo že omenili: slovenskih vernikov v veliki večini Marija ni razočarala: še vedno se množično k njej zatekajo. Najprej je brez dvoma Marija stala ob strani vernim v domovini, da so mogli junaško in vdano prenašati zapostavljanja, preganjanja, zapore in

poniževalno drugorazrednost. Prav tako je treba videti njeno materino pomoč v tem, da si je toliko ljudi z begom rešilo življenje na tujem in še bolj v njihovi zvestobi vrednotam vere in slovenstva, ki so bile doma močno ogrožene, ter dolga leta pričevanja za vse to, kljub očitnemu ali prikritemu naganjanju režima. Najbolj očitno Marijino pomoč in uslišanje pa lahko vidimo - kakor se pač to čudno sliši - ravno pri slovenskem genocidu; to namreč, da so - po pričevanju tistih, ki so se rešili iz breznen - v ogromni večini umirali

junaško in kot pravi mučenci. V pismu Hebrejcem beremo, da brez prelitja krvi ni odrešenja (9,22). Ali je bila prelita kri po slovenski zemlji potrebna za rešenje naroda in za njegov obstoj? Ali je bil morda slovenski narod v resni nevarnosti, da izgine zaradi notranje obolevnosti, ali zaradi zunanje ogroženosti, ali pa zaradi obojega? Prepričani smo, da Bog sodi in rešuje človeka ob vstopu v večnost, narode pa sodi, rešuje ali pogublja v zgodovini. V luči vere torej smemo gledati na slovenski holokavst, kot spravno žrtev za rešenje naroda. V to smer kaže tudi dejstvo, da je Slovenija na neverjetno hiter - kar čudežen - način prišla do državne samostojnosti. In končno, ali ni bila prav Marija, katero so Slovenci vedno, posebno pa med vojno, revolucijo in po njej tako vneto častili, tista, ki je mogočno zastavila svoje duhovno materinstvo za ta prepoved? Naše mučeniške žrtve so očitni znak božje naklonjenosti in trden temelj za optimizem, kar zadeva prihodnost Slovenije. Dani so pogoji, da prestopimo prag v tretje tisočletje s prepričanjem, da so slovenskemu narodu dane možnosti za nov razmah, kakršnih v zgodovini verjetno še ni imel. Ako temu ne bo tako, potem bo to zato, ker smo ostali slepi za znake časa in ponujene milosti.

Božja pota so resnično skrivnostna in čestokrat osupljiva. Brati našo polpreteklost z vso njeno narodno tragiko v pozitivni luči, kar smo zgoraj nakazali, in videti pri vsem tem še posebno Marijino pomoč in uslišanje, se bo nevernemu ali pa malo-vernemu človeku

V končnih izjavah so bili tudi določni sklepi, kot na primer o ustanovitvi osrednjega misijonskega odseka in krajevnih odsekov, kulturnega sklada, mladinskega sveta, zgodovinskega arhiva in muzeja ter družinske revije. Sprejeta je bila pobuda, naj se organizirajo tečajji za pripravo in izpopolnjevanje učiteljev slovenskih šol ter mladinskih voditeljev in vodij kulturnega dela. Slovenski dnevi naj bi se pripravljali ob najširšem sodelovanju ustanov, vsako leto pa naj se zbirajo predstavniki in nosilci javnega življenja k posvetovi o razmerah v skupnosti in o njenem položaju glede na zgodovinske

ki trenutek v življenju slovenskega naroda.

V desetem letu po shodu so nekatere razmere za nas drugačne, kot so bile takrat. Slovenija je postala samostojna in propadel je totalitarni sistem. Naši stiki z osrednjo slovensko družbo postajajo normalni in v določeni meri smo poklicani k soodločanju o usodi Slovenije. Strankarska pripadnost se je razdelila tudi med nami. Nove zunanje razmere v Sloveniji in v tej deželi ter starostno upadanje in odmiranje aktivne generacije povzročajo razpoloženske spremembe in odpirajo nove vidike za usmerjanje

skupnih dejavnosti. Večina tedanjih ugotovitev, priporočil in sklepov lahko velja še zdaj. Zvesti smo veri in poslušni cerkvenemu moralnemu nauku, zavezani smo slovenstvu in prizadeva nas usoda Slovenije. A kot smo pred leti pregledali stanje in si začrtali smernice, je morda v tem novem položaju primerno, da se spomnimo tedanjih izjav in ob njih obudimo zavest tistega, kar je trajno, se zavemo tega, kar ni bilo storjeno ali doseženo, in prilagodimo novim razmeram, kar je prigradnega. Gradivo II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini bo temu lahko koristen pripomoček.

Marija Pomagaj

STANKO JANEŽIČ

*Marija, pomagaj nam ti
na naši romarski poti,
da bomo do cilja prišli,
Odrešeniku naproti,
Marija, pomagaj nam ti.*

*Marija, pomagaj nam ti,
ko zjutraj dan se začena
in avemarijo zvoni,
naj misel k tebi se vzpenja,
Marija, pomagaj nam ti.*

*Marija, pomagaj nam ti,
vročino našega dneva
nam lajšaj, odganjaj skrbi,
naj tvoj smehljaj nas obseva,
Marija, pomagaj nam ti.*

*Marija, pomagaj nam ti,
ko noč nad zemljo se zgrinja
in zvon nam k počitku zvoni,
pred nami večnost odgrinja,
Marija, pomagaj nam ti.*

*Marija, pomagaj nam ti
na naši romarski poti,
da bomo do cilja prišli,
Odrešeniku naproti,
Marija, pomagaj nam ti.*

zdela seveda, - navadna blodnja. Sicer ni to nič novega: že sv. Pavel piše, da je križ za Jude pohujšanje, za pogane nes-pamet, za nas pa, ki verujemo, božja moč, v kateri se zveličujemo (Prim. 1 Kor 1,22-24). V pismu Hebrejcem bere-mo, da je Jezus (na vrtu Getsemani) s silnimi klici in solzami prosil Njega, ki ga je mogel oteti smrti in je bil uslišan zaradi svoje bogovdanosti (5,7). Nemški zgodovinar Harnack je pre-dlagal popravek besedila: ... in ni bil uslišan, ker je Jezus pač umrl! Seveda je besedilo popolnoma pravilno; sveto-pisemski pisatelj vidi uslišanje v Jezusovem vstajenju in poveličanju! Ko bi bil Oče Jezusa uslišal tako, da bi pre-prečil njegovo smrt na križu, ne bi bilo odrešenja... Po takih čudnih poteh Bog uslišuje naše prošnje, navadno ne v obliki, kot bi si želeli v trenutku, toda, ko odmaknjeni od dogodkov gledamo

Iz življenja

Pierre Lefevre je zapisal zgodbo mla-dega fanta, ki je pripovedoval:

Ko sem bil star 18 let, sem moral k vojakom v Pariz. Prvič sem se srečal s tovariši, ki niso bili verni, pa vendarle dobri fantje. Zamislil sem se. Torej človek lahko shaja tudi brez vere. Kajti bil sem edini, ki je ob nedeljah hodil k maši. Pomislil sem: Zakaj bi ravno jaz moral imeti prav, vsi drugi pa bi se motili. Tako sem postajal v srcu počasi neveren. Imel pa sem

zelo dobro verno teto. Bila je samska. Ni se poročila. Bila je medicinska sestra in je veliko pomagala drugim, kjer je le mogla. Ko sem bil na vojaškem dopustu, sem jo šel obiskat. Ker sem imel časa na pretek, sem se sprehajal po mestu. Kar naenkrat me ustavi potepuh in se mi približa. Spustil sem se z njim v pogovor. Nenadoma je pokazal na hišo moje tete in rekel: „Vidiš tisto malo hišico tamkaj? Tam živi najboljša ženska v tem okolišu.“ Navdušeno je nadaljeval: „Sama nima skoraj ničesar, pa vendar vse stori, da bi pomagala takim kot sem jaz.“ V tistem trenutku mi je postalo jasno: moja teta je daleč najboljši človek, kar jih poznam. Je globoko verna. Vera, ki podarja tako moč ljubezni, mora biti vendar resnična. Tako sem znova našel vero.

***

Mrzel zimski dan je. Ekspresni vlak brzi preko zasneženih vasi, travnikov in gozdov. Ljudem je toplo v kupeju. Čas si krajšajo s pogovori, branjem časopisov in knjig. Le neki mož se nervozno preseda in neprestano pogleduje skozi okno. Čim dlje potujejo, tem bolj postaja mož nervozen. Nazadnje ga eden od potnikov vpraša: „Je kaj narobe? Vidim, da ste zaskrbljeni!“ „Da!“ odgovori potnik. „Sedel sem na napačen vlak.“ „Zakaj pa potem ne izstopite?“ „Ko je pa v tem kupeju tako toplo!“ odgovori potnik.

Mnogim ljudem se zdi to življenje zelo prijetno, da pozabijo, kam potujejo, zakaj živijo, čemu so na svetu. Da se jim le dobro godi, pa so zadovoljni. Ne pomislijo pa, da njihov vlak pelje v napačno smer

na prehojeno pot, moremo prepoznati, da je res On gospodar zgodovine in tudi skrbni Oče svojih otrok. In pri vsem tem pa se dosledno spoštuje svoboda slehernega človeka. Verjetno prav v tem spoštovanju človekove svobode tiči skrivnostni dozdevni molk in odsotnost Boga, da njegova pomoč ni tako neposredno (čudežno) občutena, kot bi želeli, ampak nam prihaja nekako po ovinkih in na načine, ki se jih največkrat v svoji raztresenosti niti ne zavedamo. Zato drži, da je Bog človeku blizu, da ga more vsak, kdor ga išče,

najti, pa tudi tako oddaljen, da ga, kdor hodi raztreseno skozi življenje, ne opazi in ga zanj seveda - ni.

Smemo zaključiti, da Marija nikoli ni preslišala klicev in prošenj vernih Slovencev in da je vse trpljenje in žrtve, ki jih je povzročila med narodom skrivnost zla, šteta v večno slavo in blagor mrtvim, ki se odslej kot sonce svetijo v Očetovem kraljestvu (Prim. Mt 13,43), - v utrditev in prečiščenje vere božjega ljudstva, ki je hodilo skozi temo, - narodu pa v rešenje ter obetajočo bodočnost.

Strukture smrti

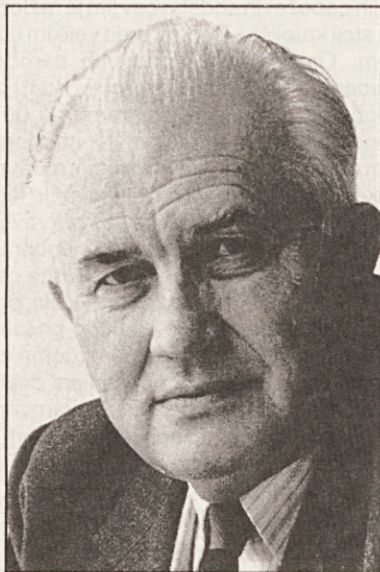
MARKO KREMŽAR

Mati Terezija seže v sredo problematike

V spisih Janeza Pavla II. se pojavlja izraz, ki ga v prejšnjih obdobjih, kljub uničujočim vojnám in nečloveško krutim totalitarnim državnim sistemom, nismo poznali. Ta daljnovidni papež svari pred „strukturami“, ki širijo okrog sebe „kulturo smrti“. Njim nasproti naj bi verniki branili „kulturo življenja“. Da ne gre pri tem za več ali manj simbolično izražanje, nam potrjujejo pretekli dogodki, ki so se nam morda zdeli posamično nepomembni, ki pa dobivajo s časovno perspektivo novo razsežnost.

Pred nekaj leti je bila povabljená mati Terezija, ki jo svet pozna po velikodušnem delu v indijski Kalkuti, da spregovori v Washingtonu pred predsednikom ZDA in drugimi predstavniki ameriškega javnega življenja, ob dnevu molitve, ki ga je obhajala ta vélika demokracija. Ni bilo majhno presenečenje, ko je pogumna redovnica segla s svojimi besedami v sredo problematike, ki ne pretresa le ZDA, marveč postaja vse bolj pereča in vodi do načelnega konflikta med katoliško Cerkvijo in najvišjim meddržavnim političnim organizmom: Organizacijo združenih narodov. Potem, ko je mati Terezija opozorila, da je ena od značilnosti današnjega sveta izredna sebičnost, je podarila, da se ta sebičnost izraža na najvidnejši način v splavju, v uničenju nerojenih življenj.

„Komaj sprejmemo, da sme mati umoriti svojega otroka,“ je nadaljevala, **„kako naj pričakujemo od drugih ljudi, da se ne bodo pobijali med seboj?... Država, ki sprejme in legalizira abort, ne navaja ljudstva k ljubezni, temveč k uporabi nasilja za dosego svojih želja“**... **„Marsikdo kaže zaskrbljenost za otroke, ki umirajo v Afriki od lakote, in druge skrbi nasilje, ki se širi tudi v tej veliki deželi... Te skrbi so dobre in upravičene. Vendar ni redko, da isti ljudje ne pokažejo najmanjše prizadetosti za milijone otrok, ki so pomorjeni po preišljenih odločitvah njihovih mater. Splav, danes največji rušilec miru, vodi ljudi v slepoto... da ne vidijo bolnih, lačnih in nagih. In ali vodi splav tudi v slepoto v odnosih med narodi? Brez dvoma je tako, kajti življenje je na**

ta način krhko in uničiti življenje postane nekaj malenkostnega, kliničnega, lahkega. Le zakaj naj bi osebe in narodi poveljevali življenje, če pa med njimi cvete splavljanje nerojenih?... Zakaj se zgražate nad pobijanjem prebivalstva v Bosni? Istočasno pobijajo otroke veliko uspešneje in brez prisotnosti televizijskih aparatov!...“

Med tem delom nagovora matere Terezije so poslušalci večkrat ploskali. Zanimivo pa, da si je med ploskanjem predsednik Clinton dajal opravka s kozarcem vode in si tešil žejo. Tudi del njegovega najožjega spremstva ni ploskal. Govornica se je dotaknila teme, ki sicer ni uradna politika ZDA, a pri kateri so bili neposredno zapleteni, razen Reagana, ki je bil pristaš gibanja „za življenje“, vsi predsedniki te dežele od Nixona dalje. Posredno ali neposredno so podpirali ustanovo, poznano pod kraticami PP („Planned Parenthood“), to je „načrtovano starševstvo“. Najbrž se ne motijo tisti, ki pravijo, da gre za najstarejšo, največjo in najbolje vodeno organizacijo, katere poglavitni namen je bil še ne dolgo tega propagiranje splavov pa tudi konkretno uničevanje nerojenih življenj s pomočjo specializiranih abortnih klinik. Danes je v propagandnem materialu PP glavni poudarek na kontracepciji, ker je velik del javnega mnenja v ZDA postal prakticanju splav-

vov nenaklonjen. Vendar je to le najvidnejši del „ledene gore“.

Margaret Sanger, ustanoviteljica PP

Ustanoviteljica PP, ameriška bolničarka Margaret Sanger (roj. 1879), je bila nekaj časa socialistična aktivistka, kasneje pa je pričela z nekaj somišljeniki v Brooklynu kliniko za „pomoč“ ženam. Svoje strokovno delovanje je utemeljevala s človekoljubnostjo. Pričela je z gibanjem za „svobodno izbiro“, pri čemer je seveda mišljena izbira matere za rojstvo ali za splav spočetega otroka, razloge za prekinjanje nosečnosti pa je kmalu dopolnila tudi s teorijo o „miroljubnem čiščenju rase“. Kmalu je imela široko mrežo specializiranih klinik, ki so sprva posredovale materam strokovno pomoč pri odpravljanju nerojenih življenj, kasneje pa tudi „varne metode“ za preprečevanje spočetja. (Danes ima organizacija v ZDA približno 120.000 uslužbencev.)

Osnovna ideja, s katero je Sanger utemeljevala svoje delo, je bila nekaka kombinacija Malthusovih in Darwinovih teorij. Ker pod takim vidikom ni mogoče pa tudi ne koristno, da bi vsi ljudje, ki so spočeti, tudi živeli, naj bi preživeli le najsposobnejši. Ti naj bi bili izbrani iz takih družbenih krogov, ki zagotavljajo zadostno prehrano, visoko kulturno stopnjo in rasno neobremenjenost. Zanimivo, da so mnogi človekoljubni posamezniki, pa tudi mednarodni organizmi, ki so ostro obsojali nacistične poizkuse „čiščenja rase“ in „eliminacije neozdravljivo bolnih“, mirno sprejemali ideje podjetne bolničarke, ki je z drugačnimi, tudi krvavimi metodami, zagovarjala isto. PP je dobila kmalu izreden vpliv znotraj pa tudi zunaj ZDA. Široko zasnovana kampanja za sterilizacijo žena in deklet, predvsem v severnem delu Latinske Amerike, za splošno omejevanje rojstev in za spremembo „tradicionalnega vrednotenja družine“ je del zamisli mednarodne IPPF (International Planned Parenthood Federation), ki jo že leta podpira poleg proračuna ZDA veliko uglednih mednarodnih podjetij in ki ima zaslanbo v ZN.

Pogledi Konference Združenih narodov

Konferenca Združenih narodov za prebivalstvo in razvoj privzema polagoma poglede, kijih v amerškem javnem mnenju uspešno širi PP, s tem pa stopa na pot, ki vodi do konflikta s krščanskim pogledom na svet, pa tudi v nasprotje z moralnim

naukom vseh monoteističnih verstev. Na konferenci v Kairu 1994, ki sta ga tako OZN kakor tudi katoliška Cerkev razglasili za leto družine, je bil storjen prvi poizkus, da bi postali vidiki PP uradno sprejeta in obvezna politika za vse državne članice ZN.

Ob obisku podtajnice omenjene Konference ZN, Nafis Sadik, pri sv. očetu Janezu Pavlu II. glede priprav na Mednarodni kongres v Kairu, marca 1994, je postalo jasno, da stojita Cerkev in Organizacija združenih narodov pred pomembnim spopadom, katerega posledice so še danes težko predvidljive. Papež je zastopnici ZN povedal, da v skladu z osnutkom izjave, ki so jo pripravili njeni sodelavci, resnični namen ZN in nameravanega Kongresa ni pomoč družinam, marveč rušenje družine kot ustanove. Medtem ko je papež zahteval, da ZN pri svojem delu upoštevajo in propagirajo tudi moralne vrednote, je hotela Sadikova prav nasprotno dobiti od Cerkve privoljenje, da ta ne bo nasprotovala načrtom ZN, ne glede na metode, ki bi bile eventualno potrebne za doseg ciljev na področju prebivalstva in družine.

Papež Janez Pavel II. ukrepa

V štiridesetminutnem razgovoru med papežem in zastopnico ZN ni bilo mogoče najti skupnih točk. Takoj po njenem odhodu je Janez Pavel II. dal pobudo za enega

najobširnejših akcijskih podvigov Cerkve v sodobnem svetu. Sklical je 140 papeških nuncijev iz vsega sveta, ki so se zbrali v Vatikanu komaj teden dni kasneje. Kardinal Soldano v spremstvu še nekaterih drugih članov kardinalskega zbora in najožjih papeževih sodelavcev jim je razložil, da stoji katoliška Cerkev pred velikim izzivom. Organizacija Združenih narodov namerava uporabiti Kongres v Kairu za odobritev delovnega programa, ki bo v popolnem nasprotju s cerkvenim moralnim naukom in osnovnimi zakoni naravne etike. Zato bi pomenilo izglasovanje tega programa, ki je bil povzet v že pripravljenem osnutku zaključne izjave, nepopravljivo škodo za vse človeštvo. Naloga cerkvenega diplomatskega zbora je bila, prepričati državne članice, ki bodo prisotne na konferenci v Kairu, da nemudoma zahtevajo spremembe v pripravljene deklaraciji, tako da bo po njej zavarovano človeško življenje od spočetja do smrti in da ostanejo družinske in osebne pravice nedotaknjene. Tudi predstavniki držav, ki imajo veleposlaništva v Vatikanu so bili poučeni o stališču Cerkve glede nameravane konference v Kairu. Naprošeni so bili, da zavzamejo njihove države stališča, katera bodo upoštevala etično razsežnost vprašanj, ki se tičejo prebivalstva. Prvi uspehi so bili kmalu vidni. Nekaj držav, med katerimi so bile na prvem mestu Grčija, Argentina in Čile, je zahtevalo ponoven pregled in analizo osnutka

končne izjave, s katero naj bi Konferenca predstavila uradno politiko ZN in držav članic.

Janez Pavel II. se je dobro zavedal pomena, ki ga je imel prvi javni konflikt katoliške Cerkve z ZN na področju družinske etike. To ni bilo vprašanje, ki bi zadevalo le katoličane. Na njegovo pobudo so se pričeli stiki s predstavniki muslimanskih verskih organizacij. Že 8. junija 1994, tri mesece pred pričetkom konference, so se sestali v Rimu zastopniki treh najpomembnejših islamskih verskih združenj s predstavniki Cerkve. Izdelali so skupen dokument, v katerem svarijo pred idejami, ki jih je vseboval že omenjeni osnutek deklaracije, katera bi prinesla „razkroj družbe, moralni propad, libertinizem in uničenje socialnih vrednot“. Ta skupni katoliško-muslimanski nastop je podprl tudi duhovni vodja egipčanskih muslimanov, ki je zahteval, da konferenca ZN v Kairu ne sprejme ničesar, kar bi nasprotovalo islamu in drugim monoteističnim verstvom (judovstvu in krščanstvu). Ker do tega poziva egipčanska vlada ni mogla ostati brezbrizna, je bil ponoven pregled nameravane deklaracije skoraj zagotovljen.

VZDA je newyorški kardinal O'Connor posvaril verne in neverne, da bo v primeru, da bi bil v Kairu sprejet prvotni osnutek deklaracije, ki zahteva omejevanje rodnosti za vsako ceno in z vsemi sredstvi, Cerkev prisiljena, da zavzame drastične ukrepe in da ni izključeno, da bi Janez Pavel II odpotoval v ZDA in v prostorih ZN javno obsodil delovanje tega organizma. Kardinal López Trujillo, predsednik papeške komisije za družino, je opomnil Organizacijo združenih narodov, da „nobena mednarodna ustanova nima pravice izvajati pritisk na posamezne države z namenom, da bi jim vsilila stališča, ki niso v skladu s spoštovanjem osebe, družine in narodne samobitnosti“. Cerkev je spomnila vernike, naj bodo pripravljene, v družbi, ki zavrača moralna načela, če je treba, celo na preizkušnje mučeništva. Papež je nekaj dni pred pričetkom zasedanj v Kairu v nedeljskem nagovoru ponovno opomnil množico, da je v nevarnosti ustanova družine in zakona, obsodil je homoseksualne povezave, ki si skušajo pridobiti enake pravice kot družinske skupnosti, predvsem pa je pokazal na moralno zlo, ki se kaže v uničevanju nerojenih življenj, čeprav opravičuje in propagira ta dejanja celó kaka meddržavna ustanova. Vsi ti naporji niso ostali brez uspeha. Konferenca v Kairu ni sprejela vseh prvot-

Razpela v slovenski pokrajini - razstava fotografij arh. Marije Cerar iz Ljubljane v Slovenski hiši.

nih sklepov in navodil, ki jih je vseboval osnutek. Končni dokument so mogle podpisati vse države članice in celo vatikanski zastopnik ga je podprl, z nekaterimi rezervami. Prva bitka med Organizacijo združenih narodov, ki je skušala uveljaviti stališča Federacije za družinsko načrtovanje in med verskimi skupnostimi pod vodstvom sedanjega papeža, prvimi prinesla zmage. Morda je bil tudi zato deležen sv. oče leto kasneje, pred Kongresom Konference združenih narodov o ženskih vprašanjih v Peking, obzirnejše pozornosti s strani organizatorjev. Glavna tajnica omenjene konference ZN Gertruda Mongella je ob uradnem obisku papeža skušala popraviti vtis, ki ga je pustila leto prej njena kolegica.

A konflikta še ni konec

A konflikt ni končan. Nihče ne pričakuje, da bi Cerkev odstopila od svojih načel, pa tudi ne, da bi "protinatalisti" v ZN zamenjali svoja stališča. Ti ne omejujejo svojega delovanja na legalizacijo splavov in na propagiranje nerodovitnih spolnih odnosov bodisi s pomočjo sterilizacije bodisi kontracepcije. Njihovi načrti so vse bolj velikopotezni. Spolne odnose hočejo ločiti od versko moralnega vrednotenja. Razrahljati in s časom odpraviti nameravajo družinske vezi, najprej med očetom in med materjo s pomočjo pospeševanja in lajšanja zakonskih ločitev, kar ima za posledico rušenje odnosov tudi med starši in otroki, pa tudi s propagiranjem nevezanih spolnih odnosov, ki zaradi nestalnosti niso naklonjeni rodnji otrok. „Osvobodili“ naj bi mlade verskih in domovinskih vezi, ki izhajajo iz „tradicionalnih“ družbenih vrednotenj. Odpraviti hočejo vloge, ki jih imata spola v naravnem redu, kar pomeni omogočati in pospeševati homoseksualne odnose in doseči enakopravnost „zakonov“ med osebami istega spola, iztrgali naj bi iz človekove zavesti „mite dobrega in zlega“ in jih nadomestili z „racionalnimi“ presojami koristnosti takih ali drugačnih družbenih odločitev.

Kje in kdaj bo znova izbruhnilo?

Vprašanje je, kje in kdaj bo prišlo do naslednjega merjenja moči. Prav lahko se zgodi, da najvišja svetovna politična organizacija doseže slej ko prej sprejetje vsaj nekaterih sklepov, ki bodo v nasprotju s krščansko moralo. Takrat bo nastopil za ves krščanski svet trenutek preskušnje, pred katero se nahajajo - ne da bi se tega

morda v polni meri zavedali - verniki držav, katerih ustave nasprotujejo njihovim verskim prepričanjem in naravnim moralnim zakonom.

Če je bila v tem stoletju trdo preizkušana naša vera, se lahko upravičeno vprašamo, ali ne vstopamo v civilizacijo, ki poskuša s prezirom vrednote življenja uničiti v nas kreposti upanja in ljubezni? Če je, nedolgo tega, preganjala vero in vernike ateistična totalitarna država bodisi nacističnega bodisi komunističnega predznaka, se kaj lahko zgodi, da bo v dobi, ki prihaja, postavljala vernike pred podobne preskušnje globalna svetovna oblast s pomočjo držav, ki rade pozablja, da je njih prvi namen braniti življenje in blaginjo oseb ter narodnih skupnosti, ki živijo v njihovih okvirih.

Rušenje vrednot, ki so nam vrojene v naravo in uveljavljanje protivrednot ni naloga, ki bi jo bilo mogoče izvesti čez noč, pa čeprav s pomočjo ogromnih finančnih sredstev. A ljudje, ki vodijo svetovna gibanja, usmerjena proti vrednoti življenja, znajo biti vztrajni. Polagoma, skoraj neopazno delujejo na področju oblikovanja javnega mnenja, na spreminjanju družbenih navad, na utišanju vesti in na zatiranju osebnih in narodnih posebnosti, ki lahko pomagajo posamezniku pri ohranjanju samozavesti. Korak za korakom vodijo ti anonimni manipulatorji medijev in mnogih oblastnikov ljudstva proč od „tradicionalne“ kulture življenja v smer udobnega preživetja, kar je konec koncev pa-

Iz življenja

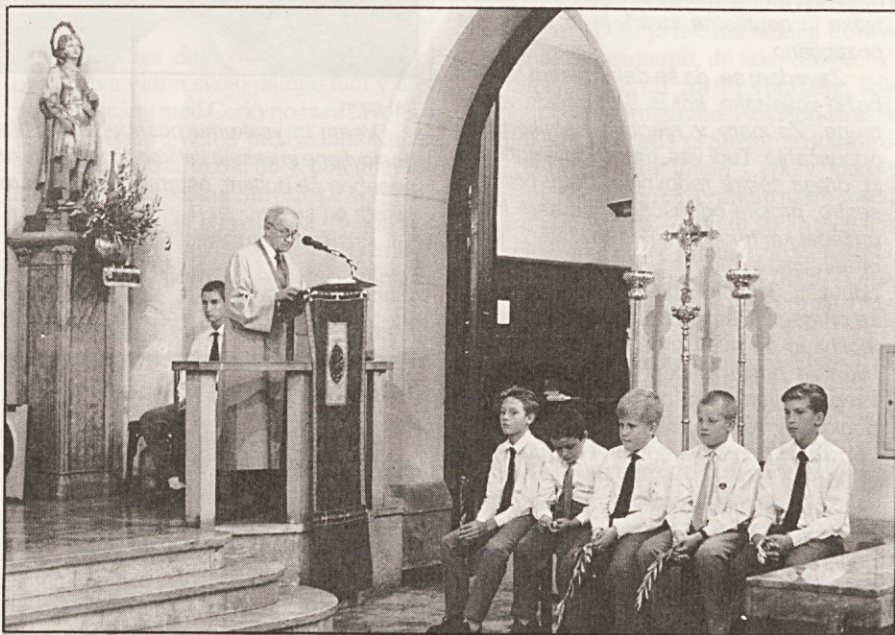
Pisatelj Fran Saleški Finžgar pripoveduje, kako je v njegovi družini njegov starejši brat preklel Boga. Ko je oče to slišal, je bil ves iz sebe. „Kaj takega!“ Opoldne je pri kosilu javno razgalil grešnika: „Tale je preklel Boga!“ Fant se je počutil kot obsojenec. Potem je oče zapovedal: „Jutri vsi k spovedi!“ In tako je bilo. Prvi pa je pokleknil v spovednico oče. Po tem spravnem dogodku vse hiše med seboj in z Bogom je zavladovalo tako veselje, da nikoli takega, je zaključil pisatelj.

sivno sprejemanje kulture smrti.

Morda bodo nekateri narodi našli pri ohranjanju življenjske sile in kulturne samobitnosti oporo v svojih državah, če bodo imele te pogum in samozavest, da se bodo zoperstavile diktatom svetovnega javnega mnenja in naddržavnih organizmov. Vprašanje je, če bo slovenski narod med njimi, kajti država v neprestani „moralni tranziciji“, brez čuta za resnico in pravico, ne more biti branilka življenja. Tako se lahko ponovi, kot že tolikokrat v naši zgodovini, da bo edina zaslomba življenja in preživetja v slovenskem narodu katoliška Cerkev s svojimi pastirji.

Globoka, osebna notranja prenova v duhu krščanskih vrednot je pot, ki lahko privede tudi naš narod iz dolgoletnega hiranja v novo, zdravo, življenja polno rast.

Pri slovenski maši v sanjuški stolnici na veliko nedeljo. - Foto: Marko Vombergar

Ostanimo povezani

Na belo nedeljo, 6. aprila 1997, je bil posvečen novi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode in v ponedeljek, 7. aprila, prevzel ljubljansko nadškofijo. Nadškof dr. Alojzij Šuštar se je pa v torek, 1. aprila, preselil v Zavod sv. Stanislava, Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid.

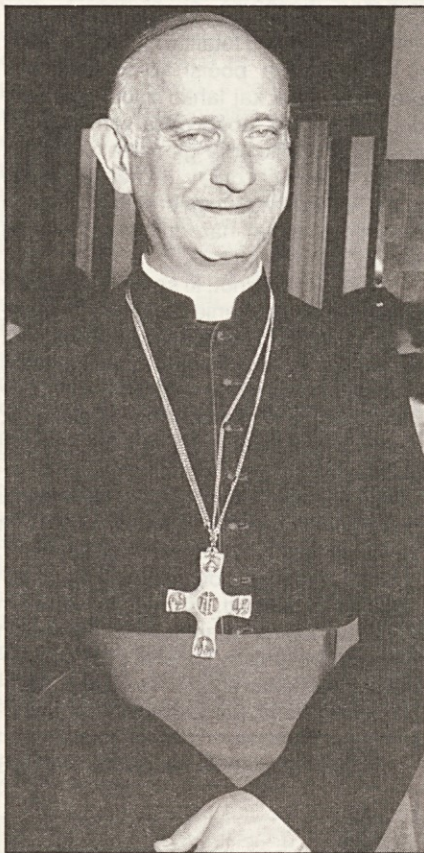
*Dragi bratje duhovniki,
drage sestre redovnice,
dragi bratje in sestre!*

Ko se po sedemnajstih letih škofovske službe poslavljam od vas, se najprej iskreno zahvaljujem Bogu in božji Materi Mariji za vse milosti, ki sem jih v toliki meri prejel. Zahvaljujem se vsem nekdanjim in sedanjim sodelavcem na škofiji in v stolnem kapljju, zlasti pokojnemu pomožnemu škofu dr. Stanislavu Leniču in sedanjima pomožnima škofoma msgr. Jožetu Kvasu in msgr. Alojzu Uranu. Tudi vam, bratje duhovniki in sestre redovnice, in vsem vernikom ljubljanske nadškofije se iskreno zahvaljujem za dobrohotnost, potrpežljivost in pomoč in za molitve. V veliki hvaležnosti se spominjam vseh škofov v škofovski konferenci nekdanje Jugoslavije, posebno rajnih in še živečih slovenskih škofov.

Leta moje škofovske službe so prinesla marsikaj lepega. Z veseljem se spominjam obiska svetega očeta Janeza Pavla II. v maju 1996, posvetitve slovenskega naroda božji Materi Mariji na Brezjah, 15. avgusta 1992, ter različnih slovesnosti in praznovanj doma in med rojaki po svetu. Če sem v času nekdanjega režima doživljal tudi nekatere težke in neprijetne stvari, je to sedaj vse pozabljeno.

Zavedam se, da še daleč nisem izpolnil božje volje tako, kot je Bog pričakoval od mene. Zaupam v njegovo usmiljenje in odpuščanje. Tudi vas, dragi bratje duhovniki, drage sestre redovnice, dragi bratje in sestre, prosim odpuščanja, če sem komu prizadel kaj hudega ali ga razžalil. S svoje strani nimam ničesar, kar bi moral komur odpustiti. Ostanimo povezani v molitvi drug za drugega. Sam se bom vseh spominjal v molitvi in pri sveti maši, posebno še bolnikov in naših rojakov po svetu, pa tudi vsega slovenskega naroda, da bi doživeli poglobitev vere in poživitev ljubezni, posebno ko se pripravljamo na veliki jubilej leta 2000.

Svojemu nasledniku nadškofu dr. Francu Rodetu želim posebnega božjega blagoslova in vam ga priporočam v molitev. Prepričan sem, da bo doživel prav tako lepo sodelovanje in pomoč, kakor sem to doživ-

ljal sam.

Vsem in vsakemu posebej želim blagoslovljene in vesele velikonočne praznike, posebno še bolnim, ostarelim in našim rojakom po svetu.

Prisrčne pozdrave.

Dr. Alojzij Šuštar
nadškof in
metropolit

Ljubljana, na praznik
sv. Jožefa, 19. marca 1997

Otroška pripravljnost

Med deli brazilskega pisatelja Pedra Blocha beremo tudi tale pogovor z nekim otrokom:

- Ali kaj moliš, se kaj spomniš Boga? - vpraša Bloch.
- Ja, vsak večer - odgovori mali.
- In kaj ga prosiš?
- Nič, vedno ga vprašam, če mu morem v čem pomagati...

Visoko avstrijsko odlikovanje nadškofu dr. Alojziju Šuštarju

Republika Avstrija je nadškofu dr. Alojziju Šuštarju podelila odlikovanje *Veliki častni znak z zvezdo za zasluge za Republiko Avstrijo*.

Visoko odlikovanje je v imenu avstrijskega predsednika dr. Thomasa Klestila 6. januarja 1997 nadškofu Šuštarju izročil avstrijski veleposlanik v Republiki Sloveniji dr. Gerhard K. Wagner. Podelitev je bila v rezidenci avstrijskega veleposlanstva v Ljubljani ob navzočnosti tujih in domačih gostov.

IZ NAŠE KRONIKE

Študijski dan za osnovnošolsko in srednješolsko učiteljstvo, ki ga je pripravil šolski odsek Zedinjene Slovenije, je bil v soboto, 1. marca, v Slovenski hiši in se ga je udeležilo 42 učiteljev oziroma profesorjev.

Sprejemni izpiti za 1. letnik Slovenskega srednješolskega tečaja so bili 1. marca v Slovenski hiši. Vpisalo se je 31 dijakov.

Pristavska tombola je bila v nedeljo, 2. marca, na Slovenski pristavi v Castelarju.

Svete ure za prve petke so bile v vseh običajnih slovenskih središčih tudi v počitniških mesecih, prav tako molitvene ure v cerkvi Marije Pomagaj na prve sobote.

V soboto, 8. marca, je SSTRMB začel svoje dejavnosti po temle dnevnem redu: ob 15. uri je bila seja profesorjev, ob 16 popravni izpiti, ob 17 vpisovanje in ob 18 začetna sv. maša z nagovorom, ki jo je daroval Franc Cukjati. Letos poučuje na tečaju 15 profesorjev. Vpisanih dijakov je 112, od katerih sta dva dopisna dijaka.

Začetna prireditev slovenskih osnovnih šol iz Buenos Airesa in okolice je bila v Slovenski hiši v nedeljo, 9. marca. Otroci sobotnih šolskih tečajev s svojimi zastavami in njihovi starši so se zbrali ob 16. uri v cerkvi Marije Pomagaj k maši, ki jo je daroval v čast Svetemu Duhu delegat Jože Škerbec. Pri sv. maši se je celebrant posebej spomnil meseca decembra umrle učiteljice in voditeljice Helene Malovrh ter Frida Beznika, igralca, režiserja in profesorja SSTRMB-a, ki je umrl meseca januarja. Po maši je v dvorani ško fa Rožmana po pozdravu šolskega referenta Franca Vitriha izvedla Prešernova šola iz Castelarja v režiji Mije Markež igro „Naočniki“.

V predverju dvorane si je občinstvo lahko ogledalo bogato razstavo dokumentarnih fotografij in ročnih del šolske počitniške kolonije v Cordobi, ki so jo pripravili letošnji spremljevalci.

O nalogah Cerkve

Najprej vas vse iz srca pozdravljam v želji, da bi svoje nelahko delo v slovenski javnosti opravljali uspešno.

Dovolite mi, da se na začetku tega srečanja hvaležno spomnim svojega predhodnika dr. Alojzija Šuštarja, katerega delo kot ljubljanski nadškof in metropolit želim nadaljevati v prid Cerkve in slovenskega naroda.

Glede na vprašanje, ki so mi bila zastavljena po imenovanju in na katera sem odgovarjal, bi mogel kdo misliti, da se bom ukvarjal predvsem s politično problematiko. Ker to nikakor ni moj namen niti moje poslanstvo, želim poudariti, da je prva naloga Cerkve oznanjevanje evangelija, se pravi veselega sporočila o Božji ljubezni do vsakega človeka, ki se je razodela v Jezusu Kristusu in nas kliče k čudoviti svobodi Božjih otrok. To sporočilo pa ima tudi svoje družbene in kulturne implikacije. Kajti krščanstvo po svoji naravi teži k temu, da prenavlja ne samo srca posameznikov, ampak da polagoma preoblikuje vsa področja življenja in jih plemeniti z duhom evangelija. Pri tem pa ne sme uporabljati sredstev duhovnega nasilja, ampak mora svoje odnose z ljudmi graditi na dialogu, na pogovoru, na spoštovanju. Beseda Cerkve naj prihaja k ljudem v obliki spoštljive ponudbe, ne grobega vsiljevanja.

Druga velika naloga Cerkve je, da moli za ves svet, za vse narode: Cerkev na Slovenskem v prvi vrsti za slovenski narod, za vse Slovence, verne in neverne, da prinaša pred Boga vse radosti in bridkosti, vse uspehe in poraze slovenskega človeka, s prošnjo za odpustanje vsega grešnega in z zahvalo za vse plemenito in lepo.

Naloga Cerkve je tudi ta, da je sol zemlje in luč sveta, kot pravi evangelij. Cerkev je vključena v človeško zgodovino, povezana z dogajanjem v svetu in z življenjem svojega naroda. Krščanska vera nas nikakor ne navaja k temu, da smo nemočni in pasivni opazovalci tega, kar se dogaja okrog nas, ampak nas poziva k odgovorni dejavnosti. Kristjan se z vso odgovornostjo vključuje v družbeno, kulturno in politično življenje.

Med pomembne naloge Cerkve štejem tudi moralno prenavo slovenskega naroda, z utrjevanjem tistih vrednot, ki človeku

omogočajo spoštovanje do sebe in dajejo smisel in dostojanstvo njegovemu življenju.

Zelo mi je pri srcu tudi ideja o narodni spravi. Zanj se bom zavzemal z vsemi močmi in s taktnostjo, ki jo ta boleča točka zahteva.

Poleg tega duhovnega in moralnega poslanstva vidim svojo nalogo tudi v urejanju odnosov med Cerkvijo in državo. Ko je 24. februarja letos predsednik Kučan sprejel slovenske škofofe ob 4. obletnici ustanovitve samostojne Slovenske škofovske konference, je izjavil, „da ga bolj kot nerešene težave v odnosu med Cerkvijo in državo boli dejstvo, da se stvari sploh ne urejajo.“ (Družina, 9. marca 1997).

V resnici se v tem smislu v zadnjih letih ni veliko storilo. Toda ne želim se vračati v preteklost, še manj koga obtoževati zaradi tega. Dosti bolj pomembno je to, kar lahko naredimo v prihodnosti.

Eno temeljnih vprašanj, ki bi jih morali rešiti, je pravni status Cerkve v Republiki Sloveniji. Slovenska ustava govori o ločenosti med državo in verskimi skupnostmi. Toda v čem je ta ločenost? Že zelo različne in celo nasprotujoče si razlage tega pojma

kažejo na dejstvo, da stvar ni jasna in si jo vsak razlaga po svoje. Nujno je torej, da pojem ločenosti jasno opredelimo. Sicer pa je Mešana krovna komisija to že storila in je njena razlaga sprejemljiva.

Drugo vprašanje je vprašanje šolstva. Sedanja šolska zakonodaja predvideva med drugim tudi izbirni predmet *Verstva in etika*. Problem nastane, ko gre za vsebino in učitelje. Svoje stališče sem povedal že v prvem intervjuju za TVS in vam je znano. Pred nedavnim sta ga zagovarjala tudi apostolski nuncij Edmond Farhat in dr. Jože Krašovec. Težava je v tem, da je pri nas Cerkev izključena iz snovanja pedagoškega koncepta šole, kar se drugod po navadi ne dogaja. Kot da si nekdo lasti monopol nad šolo v imenu države, kjer se večina državljanov prišteva k vernikom.

Glede učiteljev tega predmeta se zdi stališče šolskega ministra težko razumljivo. Glasbo naj bi poučeval človek, ki je za to nadarjen in strokovno usposobljen, arhitekturo arhitekt, medicino zdravnik - le verstev ne bi smel poučevati človek z diplomo teološke fakultete, kjer so redna predavanja iz religiologije. Če želimo, da bi ta predmet poučevali diplomirani teologi, ni zato, ker so verni, ampak ker so strokovno usposobljeni. Poleg tega je še tu drug problem. Na teološki fakulteti je na primer letos v 5. letniku dve tretjini študentov, ki ne bodo postali duhovniki. Čemu jim bo diploma, če ne bodo smeli poučevati tega predmeta?

V zvezi s tem naj še poudarim, da se ne zavzemam za verouk v pomenu kateheze v javnih šolah. To je interna naloga Cerkve in zdi se mi primerno, da tako ostane.

Sicer pa se mi zdi to vprašanje šole nepotrebno spolitizirano. Nekateri strašijo z njim, kot da bi bila za Slovenijo katastrofa, če bi pri tem imela Cerkev kakšno besedo. Naj navedem primere naših sosed, kjer imajo verouk v javnih šolah in v tem na splošno ne vidijo grožnje za demokracijo: Hrvaška, Madžarska, Avstrija, Italija, pa tudi Romunija, Slovaška, Poljska, Nemčija.

Nekateri se sklicujejo na Švedsko. Treba pa je vedeti, da tam sploh ni ločitve med Cerkvijo in državo, in če Cerkev nima besede pri tem, je to zato, ker je država po ustavi kompetentna tudi za cerkvene zadeve, saj je luteranizem državna religija.

Drug primer, na katerega se radi sklicujejo, je Francija. Pozabljajo pa, da med Cerkvijo in državo obstaja sporazum o prostem dnevu za verouk v župnijskem

Odločitev za Boga je stvar milosti in osebne svobode

Iz pogovora z novim ljubljanskim nadškofom in metropolitom dr. Francem Rode

Začniva s spomini iz otroštva na Rodici.

Najprej bi samo bežno omenil nekaj obrazov: obraz matere, naše mame Breznikove Francke, s katero sem bil zelo povezan in sem močno čutil njeno ljubezen.

Oče je bil bolj tih človek, veliko zdoma zaradi dela. Zdel se mi je kot velika sila, ki nas je varovala in povezovala. Naj omenim tudi ljubezen med očetom in mamo: znala sta ustvariti zelo enovit svet. Ta svet je bil mogoče prelep, utemeljen na vrednotah, kot so poštenost, resnicoljubnost, čistost. Zaradi tega družinskega ozračja otroci skoraj nismo mogli verjeti, da je na svetu še kaj drugega, slabšega, manj plemenitega.

Bila pa je vojna, revolucija, bil je beg.

To je bila moja prva velika žalost. Spomnim se, kako se je aprila 1945 že govorilo, da bomo odšli od doma. Mislili smo, da za kratek čas. Sam odhod je bil zame prelom. Spomnim se, kako sem sedel pod veliko hruško. Imel sem malega mačka, na katerega sem bil zelo navezan. Rekli so, da ga ne bomo vzeli s seboj in ga bom moral pustiti. To se mi je zdelo strašno žalostno.

Ne bom opisoval tiste nesrečne poti. Spomnim se vrha Ljubelja in droga, ki je kazal mejo med Avstrijo in Jugoslavijo. Vrnil sem se do tistega droga in še enkrat pogle-

okviru. Na srednjih šolah ima duhovnik celo svojo pisarno, kamor učenci lahko prihajajo na pogovore. Lep primer „verske dejavnosti“ v javnih šolah.

Slovenska zakonodaja se torej ne more sklicevati na druge evropske države. Dejansko uveljavljamo prakso, ki je veljala v laični Franciji pred sto leti. Pa recite, da nismo napredni!

Prepričan sem, da obe vladni stranki želita urediti te probleme. Za SLS se zdi to logično. Pa tudi za LDS so opazna znamenja v tem smislu. Na primer koncesija za privatno cerkveno gimnazijo v Mariboru, ki jo je pred kratkim izdal minister dr. Slavko Gaber, za kar mu gre vse priznanje.

Končno še beseda o cerkvenem imetju. Tu gre za vprašanje pravičnosti. Vzpostaviti je treba takšno stanje, da bo zadoščeno

JANEZ GRIL

dal v Slovenijo. Slutil sem, da je dolgo, morda nikdar več, ne bom videl.

Kako je ostalo v otroškem spominu bivanje v Avstriji, ladja in dolgo potovanje proti Južnemu morju?

V taboriščih Vetrinj, Judenburg, Lienz, Spittal mi je bilo najtežje tedaj, ko sem srečeval avstrijske otroke. Imeli so dom, jaz pa ne. Sicer pa moram reči, da je bilo v taboriščih življenje zelo dobro urejeno, predvsem po zaslugi naših duhovnikov in izobražencev, ki so takoj organizirali šole. Bilo je septembra leta 1947. V Lienzu smo delali sprejemni izpit za gimnazijo. Ne vem, kaj smo že pisali, neko slovensko nalogo. V daljavi se je slišalo solo petje. Pesem se je ob spremljavi na klavirju stalno ponavljala. To sta bila naš ravnatelj Marko Bajuk in njegova žena. Učila sta se neki Schubertov samospev. Tista žalostna melodija, ob tem, ko smo mi pisali šolsko nalogo, je eden od spominov, ki mi je še danes živo pred očmi.

Argentino sem doživljal kot neskončno planjavo, ki je imela, kljub temu da je zelo drugačna od slovenske pokrajine, vendarle svoj čar.

pravičnosti ne samo glede Cerkev, ampak vseh razlaščenec. Možnih rešitev je več; na primer vrnitev v naravi ali primerna odškodnina po dogovoru. Cerkev pa bi lahko tudi podarila površine, ki ji niso nujno potrebne.

Poleg gozdov pa obstaja tudi vprašanje cerkvenih stavb, ki še ni povsem rešeno.

Naj poudarim, da si Cerkev iskreno želi urediti odnose z državo, ne glede na vladne koalicije. Če do tega v nekem trenutku ne pride, Cerkev pač počaka na ugodnejše čase. Zna namreč živeti tudi v takšnih razmerah. Vprašanje pa je, ali je to koristno za slovensko državo in za njen ugled v svetu.

**Dr. Franc Rode
nadškof - metropolit ljubljanski**

Vaša pot se je potem nadaljevala v nasprotni smeri: Rim, Pariz, študij, duhovniško posvečenje in leta 1965 prva vrnitev v Slovenijo. Kakšni spomini Vas vežejo na te korake?

Najprej naj rečem, da je bila moja odločitev za odhod v Evropo ena najbolj pravičnih v življenju. V Argentini nisem videl možnosti za resnično izobrazbo. Zdelo se mi je, da moram iz tistega okolja, če hočem v življenju kaj postati.

Potem Pariz. Ker sem bil popolnoma sam med Francozi, z zelo malo stikov s Slovenci, začetki niso bili lahki. Zavezano sem se vrgel v francoski miselni svet, književnost, skratka v kulturo. Tudi zaradi zelo strogega dnevnega reda v semeniščih sem odkril svoj intelektualni poklic. Šele v Parizu sem začel zelo resno študirati. Prej je bil študij združen z drugimi dejavnostmi, celo s glasbo sem se ukvarjal. Zelo intenzivno sem študiral teologijo, ob tem pa sem prebral vsa glavna dela francoske literature.

Kakšni so bili moji prvi vtisi o Sloveniji? Ko sem prišel iz Pariza, ki je svetovno kulturno središče, kjer sem veliko hodil na razstave in se izobraževal, se mi je zdel slovenski svet utesnjen. Začutil sem, da razmere niso normalne, da ni prave svobode. Spomnim se, kako so bili duhovniki, ko smo se srečali in se pogovarjali o stvarih, ki so bile malo politične, previdni. Takoj je kdo vstal in šel pogledat, ali so vrata in okna zaprta. To se mi je zdelo strašno čudno. Prvič v življenju sem to doživljal. Oko Ozne je bilo povsod navzoče. In moram reči, da sem nekaj mesecev sam v sebi bojeval boj, ali se je bom bal ali ne. Po treh štirih mesecih sem ta strah in dvom premagal. Zadal sem si nalogo, da zaradi strahu in nadzora ne bom postal drug človek, ne bom postal suženj. Hočem ostati svoboden človek. Mislim, da mi je to uspelo, kljub prisluškovanju in zalezovanju. Včasih nisi mogel verjeti niti tistim, ki so se delali, da so tvoji prijatelji. Slovenska obzorja so se mi zdela nekoliko ozka in prvo leto ni bilo srečno. Spominjam se, da sem si ponavljal Baudelairove verzice: „Jaz sem kot kralj deževne dežele, bogat, toda nemočen, mlad, in vendar zelo star.“ Ta občutek nemoči me je nekaj časa spremljal.

Kljub temu ste veliko naredili. Bili ste

profesor, urednik, napisali ste nekaj knjig. Bili ste med tistimi, ki so želeli spremeniti tedanjo marksistično šolo.

Moram reči, da se je moje razmerje do Slovenije kmalu spremenilo. Ko sem prišel v Ljubljano na Teološko fakulteto in začel predavati, sem se izjemno dobro počutil. Med študenti in profesorji je vladalo veliko prijateljstvo.

Kaj pa poskusi razširitve prostora svobode v takratnih razmerah? Bili ste ožigosani za člana „bande štirih“, ki je govorila o nevtralni šoli. Se spomnite tega?

Ja, to smo bili Stres, Steiner, Perko in jaz. Z nami je bil tudi Franček Križnik, ki nas je podpihoval. Bil je izreden človek. Škoda, da je mlad umrl. Navdihovali smo se pri dominikancu Lacordairu, ki se je v prejšnjem stoletju pod francosko republiko boril za svobodno šolo in je rekel tole: „Svobode ti ne dajo, svobodo si vzameš.“ Ta zamisel je bila zelo živa med nami. Rekli smo, svobode nam ne bodo dali. Imeli je bomo toliko, kolikor si je bomo sami vzeli. In iz tega prepričanja je prišla tudi pobuda, da pripravimo posebno prilogo v Družini. Moj prispevek je govoril o tem, kako obravnavajo religijo v šolskih učbenikih. Mislim, da sem dobro ovrgel marksistične teze. Naše dejanje je bilo tedaj zelo pogumno. Ne samo v prispevkih in Družini, ampak tudi na teoloških tečajih. Teološka fakulteta je bila takrat po moje edina svobodna fakulteta v Sloveniji.

In tudi to je pripeljalo do leta 1990 in do sprememb.

Seveda. Danes nekateri zgodovinarji ali publicisti govorijo, da Cerkev ni ničesar prispevala k spremembam. To preprosto ni res. Oni tega ne vedo. Takrat so bili mnogi v partiji in se niso zanimali za to, kaj se je takrat dogajalo v Cerkvi.

Šestnajst let bivanja v Sloveniji je hitro minilo, prišlo je leto 1981, povabilo iz Rima in spet odhod v tujino...

Pravzaprav je to prišlo popolnoma nepričakovano in nenačrtovano. Zvedel sem, da se je kardinal König zanimal zame in me je hotel imeti v svojem tajništvu za neverujoče. Na njegovo mesto je bil imenovan francoski kardinal Poupard, ki je takoj po imenovanju vzpostavil stik z menoj in me prosil, naj sprejemem mesto v njegovem vatikanskem uradu. Posvetoval sem se z nadškofom Šuštarjem, s svojim prijateljem Perkom, s predstojnikom Pogorelcem. Vsi so mi rekli: „Če te kličejo v Rim, je dobro, da greš.“ Brez večjega navdušenja sem sprejel povabilo in odšel v Rim.

V takratno tajništvo za neverujoče. Kakšne so bile njegove naloge?

Proučevali smo pojave ateizma, sekularizacije, verske brezbržnosti itd. in organizirali mednarodne simpozije, če mogoče, tudi z nevernimi. Prvi tak poskus z marksisti nam je uspel ravno v Ljubljani oktobra leta 1984. Spomnim se, da sem se o njem najprej pogovarjal na Socialistični zvezi s Francem Šetincem, ki me je nekoliko bolj prijazno sprejel, kot me je prej obravnaval po časopisih. Pol leta ni bilo nobenega odgovora, potem je le prišlo pismo od Mitja Ribičiča.

Simpozij je s strani Slovenije organizirala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, s strani Vatikana pa naše tajništvo za neverujoče. Mislim, da je bilo to uspešno srečanje. Veliko zasluge je imel tedanji predsednik SAZU dr. Janez Milčinski, ki je kljub silnemu nasprotovanju Josipa Vidmarja, velikega kulturnika, a ideološko ozkega človeka, vendarle dosegel, da je simpozij bil.

Pozneje se je tajništvo preimenovalo oziroma združilo s svetom za kulturo. Zakaj?

Povod so dali dogodki leta 1989. Komunistični režimi so se rušili drug za drugim, padel je berlinski zid, razmere v Evropi so se spremenile. Marksisti so se porazgubili in niso več nastopali kot organizirana sila. Ni hče več ni hotel uradno veljati za nevernega. Postali so agnostiki ali kaj podobnega.

Potrebno je bilo najti drugačen okvir za

pogovore in za stike s temi ljudmi. Odločili smo se, da obravnavamo problem nevere, ateizma, verske brezbržnosti, sekularizacije kot pojav, ki ga rojeva neka kultura. To je bilo povsem sprejemljivo tudi za drugače misleče.

Kot tajnik Papeškega sveta za kulturo ste imeli pregled nad dogajanjem v kulturi po vsem svetu? Kako se krščanstvo srečuje s svetom kulture?

Pred očmi imam dežele, ki izhajajo iz krščanskega izročila in v katerih je bila sekularizacija močna. Danes je svet nevere, sekularizacije, sam po sebi že zelo vprašljiv in nikakor ni tako trden, kot bi nas nekateri hoteli prepričati. Moderna je za nami, živimo v postmoderni dobi. To je doba dvoma, doba spraševanja, tudi vračanja k nekaterim vrednotam, ki jih je moderna zanikala. Zato danes govorimo o vrnitvi religioznosti,

Ljubljanska stolnica sv. Nikolaja. - Foto: Marjan Šušteršič

vračanju religije. To še ni vračanje h krščanstvu, ne slepimo se. Je pa lahko pot do krščanstva, če bo Cerkev znala ta trenutek prav oceniti in ustvariti tako ozračje, da bodo tisti, ki iščejo in religiozno čutijo, videli v njej možnost za uresničevanje svojih želja.

Je v slovenski kulturi čutiti iste težnje?

Bolj ali manj, le da je pri nas Cerkev notranje trdnješa, enotnejša in bolj zdrava, kot so mnoge Cerkve na Zahodu.

Čemu se ima za to zahvaliti?

Ne samo komunizmu, ampak in predvsem junaški zvestobi in predanosti mnogih slovenskih katoličanov. In če gledamo to z nadnaravnega vidika, tudi našim mučencom.

Šestnajst rimskih let je minilo. Iz Rima ste se vrnili kot novi ljubljanski nadškof z geslom, ki ste ga izbrali v Trubarjevem Katekizmu: „Stati inu obstati“. Je Vaše vodilo tudi priporočilo vernim ljudem ali Slovencem nasploh?

Te Trubarjeve besede so klene, zgoščene, nabite z energijo. Stati in obstati. To naj bi bila najprej moja osebna drža. Tisti, ki ponižno poklekne pred Bogom, je prost vseh malikov in svoboden. Ta zares stoji.

To naj bi bila drža slovenskih katoličanov in sploh slovenskega naroda. Mislim, da je to tudi bistvo slovenske zgodovine. Zakaj smo obstali? Zato, ker smo bili pokončni, zato, ker se nismo prodali, zato, ker smo hoteli ostati to, kar smo, kar je eden edinstvenih primerov v evropski zgodovini.

Prišli smo na konec drugega tisočletja. Na eni strani smo obstali, po drugi strani smo zdesetkami, velikokrat tudi negotovi. 72% Slovencev je vernih, v cerkev pa jih hodi komaj četrtnina. Čaka Vas prizadevanje za versko prenavo. Bo to nova evangelizacija?

Izraz „nova evangelizacija“ se je pojavil pod pontifikatom Janeza Pavla II. Mislim, da je to temeljna naloga Cerkve danes, seveda tudi slovenske Cerkve. Nova evangelizacija pomeni - bili smo evangelizirani, bili smo katoliški narod s svojimi izročili, s svojo kulturo, s svojim načinom življenja, s svojimi vrednotami. Zaradi miselnih tokov, političnih dogodkov, sistema, ki smo ga imeli, zaradi ideologije, ki nam je vladala skoraj pol stoletja, se je svet naših vrednot in naše katoliške istovetnosti zrahljal in pri mnogih tudi izgubil. Naloga Cerkve ni restavracija v

tem smislu, da bi se vrnili v staro, dobro, mirno, pošteno Slovenijo, kakršna je bila v 30-ih letih tega stoletja. Moje poslanstvo pastirja ljubljanske nadškofije in slovenskega metropolita je, da Kristusovo veselo sporočilo, da te ima Bog rad in te brezpogojno spoštuje, da ti odpira neskončno prihodnost pri sebi, - da to sporočilo, prinašam slovenskemu narodu.

Bistvena sestavina evangelija je tudi notranja svoboda, svoboda od malikov, od vseh sužnosti tega sveta. Odpira možnosti za neznansko bogato notranje življenje. To sporočilo Cerkev predlaga slovenskemu narodu. Nikomur ga nočemo vsiljevati. Odločitev je stvar milosti in osebne svobode. Moja naloga in naloga Cerkve je, da to veselo sporočilo pride do vsakega Slovenca. Prepričan sem, da je to tudi odgovor na eno največjih stisk slovenske zavesti.

Eden od vzlov, ki žulijo Slovence, je kompleks naše majhnosti. Zaradi dveh milijonov ljudi, zaradi naše ozemeljske skrcenosti je v naši zavesti občutek utesjenosti, ker nimamo možnosti razširitve. V širino res ne moremo iti, lahko pa gremo v globino in višino. Tu je odgovor na travme slovenske zavesti. Tu imamo neomejene možnosti, neomejen prostor - v globine in v višine. Kakšen veličasten narod bi lahko bili, če bi te neomejene možnosti izkoristili!

Gospod nadškof, pogovarjava se za velikonočno številko Družine. Velika noč je praznik veselja in upanja. Med nami živijo ljudje, ki niso veseli in nimajo upanja. Kaj jim želite za veliko noč?

Predvsem bi rekel to: krščanstvo ima tehtno besedo tudi za tiste, ki so preizkušeni z boleznijo ali s telesnimi hibami ali z duševnimi problemi. Ta beseda je povezanost s Kristusom, ki je vzel nase vso tragičnost človeške usode. Samo v identifikaciji s trpečim Kristusom človek najde moč, da sprejme nase trpljenje, ki se ga ne more rešiti. Kot pravi francoski pesnik Claudel: „Kristus nas ni dal odgovora na vprašanje, zakaj trpljenje, ampak je trpljenje vzel nase“. Kdor vzame nase trpljenje in ga živi s Kristusom, bo našel tudi smisel svojemu trpljenju. V tej luči trpljenje ni nesmiselno, ampak je lahko nekaj izredno dragocenega za duhovno rodovitnost v slovenskem narodu in v

svetu. Bolnikom želim povedati, da jim bom kot nadškof zelo blizu, da bom rad šel v domove upokojencev, v bolnišnice in drugam. Hočem biti zelo blizu vsem trpečim v svoji škofiji.

V hudih stiskah živijo tudi brezposelni. To ni samo slovenski problem. Čuti ga vsa Evropa. To je civilizacijski problem. Družba ga bo morala nekako rešiti, ne samo pri nas, tudi drugod. Mislim, da bi slovenska socialna politika morala biti bolj inteligentna, kot je neobrzdani liberalizem, pred katerim nas je svaril papež med svojim obiskom. V Sloveniji mora altruizem prevladovati nad osebnimi interesi. To je pravzaprav bistvo krščanskega socialnega nauka. Cerkev je in hoče biti na strani ubogih in brezposelnih. S svojim vplivom bo skušala doseči, da se to vprašanje rešuje tako, da bo v spredju človek, ne pa zgolj kapitalistična logika bogatenja.

GOSPODOV VNEBOHOD

11. maja

Vera nam pravi, da Kristus štirideseti dan po svojem vstajenju ni izginil v neke oddaljene svetove, da bi se umaknil človeškim tegobam in trpljenju. Ko obhajamo praznik njegovega vnebohoda, se spominjamo dogodka, ko je po zmagi nad grehom, hudobijo in smrtjo prejel od Očeta zaslužen plačilo za svojo zvestobo do konca. Zaživel je novo življenje v nebesih, življenje poveličanega Kralja vesoljnega stvarstva. Poveličanje je namenjeno tudi nam. Nebesa, kamor je šel naš Gospod, so nov, višji način bivanja. To je skrivnost, ki jo lahko zaslutimo samo z vero, zato apostol Pavel za svoje vernike v Efezu in tudi za nas prosi: „Bog naj razsvetli oči vašega srca, da bi doumeli, v kakšno upanje vas je poklical“ (Ef 1,18). Pri zadnji večerji je Jezus svojim užaloščenim apostolom dejal: „Odhajam, da vam pripravim prostor... potem bom spet prišel in vas vzem k sebi“ (Jn 14,2.3). Ne pripravljajte nam prostor tako, kot bi nam šel rezervirat vstopnico za kakšno predstavo - pripravljajte nam ga tako, da je z nami sredi življenjskega boja. Ne sicer tako - z otipljivim človeškim telesom - kot je bil pred skoraj dva tisoč leti med učenci v Palestini, ampak na drugačen način, ki pa je za verno srce enako resničen: navzoč je med nami zakramentalno, navzoč je s svojo besedo, navzoč je v svoji Cerkvi, navzoč je v naših bratih in sestrah.

Gospodov vnebohod

ZDENKA SERAJNIK

*Dviguješ se, Gospod, v sijaj neba,
v kraljestvo sončno svojega Očeta -
pozdravlja angelov te pesem sveta,
glasno pojó ti naša srca vsa.*

*Dviguješ se, Gospod, v sijaj neba -
narava naša - v tebi je povzeta;
trpljenja in ponižanja so leta
po tvoji zmagi - vekomaj prešla.*

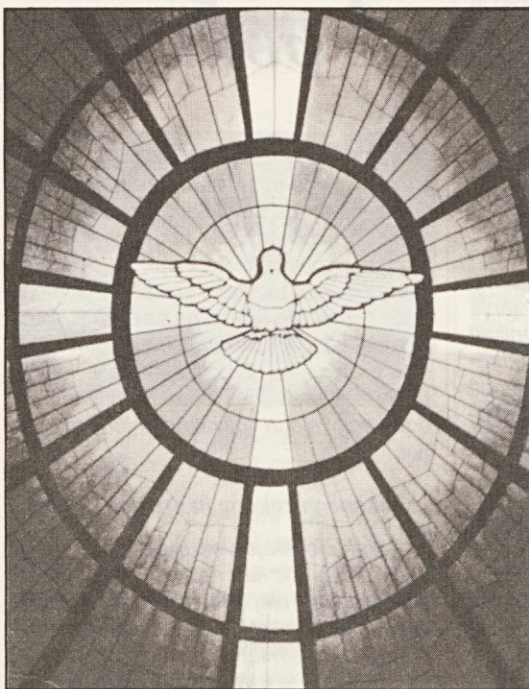
*Dviguješ nas na svoja polja dela:
oznanjat nas pošiljaš blagovest,
da ljudstva vsa bi v njej se prerodila.*

*Dviguješ z milostmi nas brez števila,
da bi močan vsakdo ostal in zvest,
s teboj bi Cerkev rasla in živela! -*

BINKOŠTI

18. maja

Sveti Duh je tretja božja oseba, ki ji pripisujemo delo posvečenja. Svetega Duha kličemo pri delitvi zakramentov in pri drugih bogoslužnih obredih. Kmalu na začetku krstnega obreda krščevalec moli nad krščencem: „Pojdi od njega, nečisti duh, in daj prostor Tolažniku Svetemu Duhu!“ Kdor je krščen, je enkrat za vselej postal božja last - v dušo se mu je vtisnilo neizbrisno znamenje te pripadnosti (ne more ga odstraniti - lahko se človek 'izpiše' iz krstne knjige, ne more pa se iz 'seznama' božjih otrok). Sprejel je tudi dolžnosti, da kot božji otrok živi. Ob vzgoji staršev mlad človek v veri raste in ko doseže neko samostojnost, prejme zakrament krščanske zrelosti - sveto birmo. Sveti Duh daje birmancem svoje sedmere darove, da morejo biti pričevalci za Kristusa in da premagajo težave mladostnih viharjev tako, da ostanejo vedno z Bogom povezani. Poročeni so za svoje poslanstvo posvečeni z zakramentom svetega zakona. Z njim jim Sveti Duh daje zagotovilo za vse milosti, ki so potrebne, da bi svoj poklic prav vršili. Če bi bili krščanski zakonci bolj odprti za delovanje Svetega Duha, bi bilo več sončnih družin, več sreče, več veselja... manj sebičnosti in sivine v zakonskem vsakdanjiku. Potreben je dar moči za premagovanje težav, dar modrosti in sveta

Binkošti

STANKO JANEŽIČ

*V šumu viharja in v ognju
si prišel med apostole
in jim razvezal jezike
in jim srca ogrel,*

*da so kot ogenj plameneli
in razglašali božjo moč
in modrost in ljubezen
znanim in neznanim narodom,*

*in so v tvoji svetlobi,
vseoživljajoči Sveti Duh,
zidali sveto Cerkev
in zanjo darovali svoje življenje.*

pri vodstvu družine in vzgoji otrok, dar pobožnosti in strahu božjega, da se ohrani pravilen odnos do Boga, ki je podlaga za skladne medčloveške odnose. Sveti Duh zakramentalno posvečuje in z milostjo vodi tudi tiste, ki so pred Bogom in ljudmi odgovorni za Cerkev: papeža, škofo, duhovnike. Nihče - ne birmanci ne starši in ne papež, škofoje in duhovniki - milosti in darov Svetega Duha ne prejme samo zase, ampak v blagor celotne skupnosti.

SVETA TROJICA

25. maja

Na začetku maše duhovnik zbrane vernike pozdravi: „Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, ljubezen Boga Očeta in občestvo Svetega Duha z vami vsemi!“ V tem pozdravu je vsebovano bistvo treh božjih oseb in njihovo delovanje.

„Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa.“ S svojo pokorščino Očetu do konca, s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem nam je Jezus zaslužil vse milosti, ki jih začnemo prejemati ob krstu in se nam množijo z drugimi zakramenti. Studene milosti je začel izvirati izpod križa na Kalvariji. Za oskrbnico milosti je Jezus postavil svojo Cerkev, ki vse zakramente deli v imenu Svete Trojice.

„Ljubezen Boga Očeta.“ Iz ljubezni do izgubljenega človeka je Bog poslal na svet svojega Sina kot Odrešenika. Osnovni lastnosti nebeškega Očeta sta ljubezen in usmiljenje. Prava ljubezen je modra, zato mora biti tudi pravična. Starozavezni preroki so bolj poudarjali pravičnost Boga, Jezusovi apostoli pa so oznanjali veselo oznanilo svojega Učitelja, da je Bog ljubeči Oče. Apostol Janez je vse povzel v kratkem stavku: „Bog je ljubezen.“

„In občestvo Svetega Duha.“ Ta zadnji del bogoslužnega pozdrava pove, da je Sveti Duh graditelj edinosti, vez ljubezni, ki povezuje vse tri božje osebe. Prav po delovanju Svetega Duha postane večja ali manjša skupina ljudi, ki se zbirajo k molitvi in bogoslužju, občestvo - eno srce in ena duša. V prvi Cerkvi je bilo to živa resničnost. V Apostolskih delih beremo o izrednih darovih, ki jih je Sveti Duh delil vernikom. Tisti, ki trdno verujejo v delovanje Svetega Duha, so prepričani, da bi take izredne darove delil tudi danes, če bi bila naša srca bolj odprta.

Tudi zakon je poklic

VITAL VIDER

Kam te Bog kliče

Tudi zakon je poklic, življenjski poklic. Zato je potrebno ugotoviti, ali Bog nekega človeka vabi v ta način življenja. Fant in dekle, ki se bosta poročila, morata imeti določene lastnosti, ki so za ta način življenja potrebne. Vsekakor jima ne sme manjkati zadostne mere nesebičnosti in velikodušnosti. V zakonu je namreč treba imeti vsaj polovico „svojega prostora“ za drugega, za sozakonca. Kdor ni sposoben živeti sam, tudi ni sposoben za zakon. Res je večina ljudi poklicana v zakonsko življenje, vendar statistike pravijo, da se kakšna četrtnina ne poroči. Marsikdo se ne poroči, ker ne najde primernega življenjskega sopotnika. Kajti poročiti se še ne pomeni biti srečen, kot tudi ostati sam iz tehničnih razlogov še ne pomeni biti nesrečen. Sreča ali nesreča je v večji meri odvisna tudi od nesebičnosti ali sebičnosti.

Spoznavaj sebe!

Če hoče nekdo živeti v lepem odnosu z drugim, mora najprej zelo dobro poznati samega sebe, svoje šibke in dragocene strani. Kar bosta fant in dekle v zakon prinesla, to bosta v njem imela, čeprav lahko vsak od njiju računa tudi na drugo polovico,

da bo nekaj vložila v njun zakon. Šibke strani je treba utrjevati, dobre pa razvijati. Glede na to, da se človek, čim starejši je, tem težje prilagaja, je potrebno čim več narediti v mladosti. Dobro je, če poznamo svoje navade, razvade, stališča in poglede na življenje. Marsičesa pa se človek niti ne zaveda, vendar se v odnosu z drugim vse to naenkrat pojavi. Zato se morata fant in dekle zavedati predvsem tistih stvari, ki bodo delovale in vplivale na njuno skupno pot.

Iz kakšnega zakona in družine prihajaš

Vsak človek je veliko bolj kot si misli, dedič družine, iz katere je izšel, in odnosov, ki so vladali v njej. V vsakem izmed nas je vse, kar je doživljal, gledal in slišal od staršev od najnežnejših let svojega življenja dalje. Prav tako pa je v vsakem človeku tudi vse tisto, kar je čutil in kot se je odzival na vpliv staršev in najožje okolice. Iz teh dveh snovi se mora človek v sebi „izdelati“ odraslega.

Predstave in želje o zakonu in družini

Velik vpliv na človekovo predstavo o zakonu in družini ima način življenja njegovih staršev. Za vsako važnejše delo, če se hoče nanj dobro pripraviti in ga tudi vsaj do neke mere dobro izpeljati, mora imeti človek neki načrt in cilj. Zato je do-

bro, da si tudi fant in dekle, ki se nameravata poročiti, odgovorita na vprašanje: kakšna zakonca sva, kakšna bo najina družina, čemu bova dajala prednost, ali bova vsak dan zaključila z razčiščenimi nespornostmi, kako si bova delila delo, ali bova vedno iskrena in pogovorljiva, bova kristjana zakramenta zakona itd.

Kaj danes ljudje mislijo o zakonu

Javno mnenje, ki se izraža prek časopisja, revij, radia, televizije, videoposnetkov, pogovorov in vedenja ljudi, kaže na veliko nejasnost glede vprašanj o zakonu in družini. Nekateri zagovarjajo popolno svobodo, se pravi življenje brez odgovornosti, nočejo se niti civilno, kaj šele cerkveno poročiti. Kakšno je mnenje o tem v tvoji bližnji okolici, kakšno v skupini, kakšno imaš ti kot posameznik? Kako na vse te stvari gleda Cerkev? In koliko „dovolimo“, da javno mnenje vpliva na nas?

Kaj pričakuješ od svojega bodočega moža ali žene

Preden fant ali dekle srečata nekoga, na katerem se ustavi njegov (njen) pogled, je dobro, da ima neko trezno zamisel o tem, kakšen naj bi (približno) bil njegov (njen) bodoči sozakonec. Seveda morata biti fant in dekle v svojih željah dovolj široka, saj je vsak človek edinstven. Včasih se privlačijo podobni, včasih zelo različni ljudje. Dobro je torej imeti neke pametne zahteve, ki pa se mnogokrat izpolnijo zelo različno in tudi nepričakovano.

Sestra Nirmala - naslednica matere Terezije.

Praznik Sv. Trojice

ZDENKA SERAJNIK

V vsej polnosti in jasnosti, Gospod, si svoje spregovoril nam ime, da v bistvu bi spoznali te ljudje, dojeli tvojo vzvišeno skrivnost.

Neskončna je usmiljena modrost, ki nam odpušča krivdo in dolgé, po božjem Sinu nam nebo odpre, zveličanje nakloni in svetost.

Kdo takega ne vzljubil bi OČETA in kdo ne vzljubil božjega SINU - kdo v SVETEM DUHU ne bi se razvnel?!

TROJICA nedeljiva, razodeta, zveličanja si jamstvo in mirú: ves svet hvaležno - SLAVO je zapel.

... ti si za nas dar !

PAVLINA DOBOVŠEK

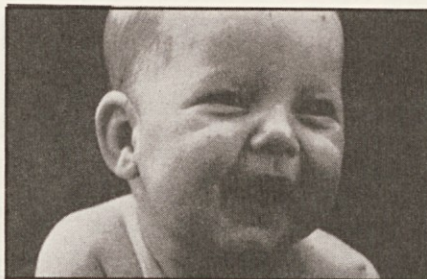
V zadnjem času so argentinsko javnost pretresala poročila o novorojenčkih katere so slučajno našli, zavite v plastične vrečke, na smetiščih, v jarkih in celo v posodah za smeti. Posebno pretresljiva je slika dveh devet in deset let starih deklic, ki sta na poti v šolo opazili v jarku, v katerem je bila voda, „nekaj zavitega v plastično vrečko, ki pa se je premikalo“. Misleč, da je kakšna mačka ali psiček, sta jo odprli in v svoje veliko začudenje videli, da je v vrečki ležal komaj par ur star otročiček.

Vsak človek, z zdravim umom, se ob takih poročilih zgrozi in se vprašuje, kakšen demon bestialne strasti je prevladal osebo, da je bila zmožna novorojenčke odvreči, kakor nepotrebno smet. Kako je mogoče, da človek zataji v sebi čute človeka in stori dejanja, katerih niti živali niso zmožne storiti?

Takšna negativna in žalostna dogajanja sedanje družbe so posledica izrednih političnih, gospodarskih in kulturnih sprememb, ko se javljajo krize posameznikov in tudi celotne družbe; nastaja drugačno pojmovanje lestvice vrednot ter drug način sožitja v medsebojni povezavi predvsem v družini kot osnovni celici družbe.

A vendar imamo še osebe, ki s svojim življenjem nudijo visoko pesem življenju in nas okrepijo, da ne zapademo črnoglednemu malodušju. Ni redkost, da so matere raje izbrale življenje deteta, ki so ga nosile pod srcem, kakor pa da bi se zdravile, kadar se jim je najvil smrtonosni rak.

Oktobra 1995 je Bog poklical k sebi Cristino Cella Mocellin, staro komaj 22 let in

mater treh otrok. Italijanski časopisi so o njej veliko pisali, predvsem o njeni ljubezni do življenja.

Rodila se je v severni Italiji in je kot mladenka sanjala, da bi si izbrala redovniški poklic. Medtem ko je bila na počitnicah pri starih starših, pa je spoznala Carla. O željenem poklicu je začela dvomiti, predvsem tudi, ker je pri osemnajstih letih zbolela. Pojavil se ji je maligni tumor, sarkom, ki je pa po uspešnem zdravljenju na videz izginil. Študirala je na Katoliški univerzi v Milanu in se je še pred diplomo poročila s Carlom. Ob letu je dobila Francesca in čez dve leti je prišla še hčerka Lucija. Kmalu se ji je najavilo tretje dete, skoro ob istem času pa se ji je ponovil maligni tumor. Zdravniki so ji predpisali nujno zdravljenje in bi se morala podvreči kemoterapiji, ki bi pa škodila detetu. Cristina se je hitro odločila, da se med nosečnostjo ne bo zdravila. Njen sklep je bil tako trden, da sta ga zdravnik in mož morala sprejeti. Rodil se je zdrav deček, katerega so krstili na ime Riccardo in Cristina se je pričela takoj zdraviti. Na žalost je pa bilo že prepozno in raka

ni bilo mogoče več ustaviti. Močno je trpela, a je le dočakala Riccardov prvi rojstni dan. Po nekaj mesecih je umrla. Sineku je pred svojo smrtjo, že v bolnici, napisala poslovilno pismo.

Ženino smrt je mož Carlo vdano sprejel, ker je prepričan, da je vse, kar se je zgodilo, bilo Gospodov načrt.

Cristina je ljubila življenje in je veliko molila, da bi ozdravela. Vdala pa se je Božji volji. Menila je, da je življenje lepo, a je še lepše, če ga daruje v plemenite namene. Med boleznijo je zapisala v svoj dnevnik: „Oče, podarjam Ti svoje veselje kot hvalno pesem in moje srce kot hišo, ki Te sprejema. Podarjam Ti svoje življenje, da bi Ti mogel v njem dopolniti svojo voljo.“

Pismo, namenjeno Riccardu, se glasi:

Dragi Riccardo,

vedeti moraš, da nisi tukaj slučajno. Gospod je hotel, da se rodiš, ne glede na vse težave, ki so bile prisotne.

Lahko razumeš, da očka in mamica nista bila navdušena ob misli, da bi ob Francescu in Luciji, ki sta bila še zelo majhna, pričakovala še enega otroka. Ampak ko sta izvedela, da si, sva te ljubila in te hotela z vsemi najinimi močmi.

Spominjam se dneva, ko mi je zdravnik povedal, da so znova ugotovili tumor v dimljah. Odzvala sem se tako, da sem večkrat ponovila: „Noseča sem! Noseča sem! Ampak jaz, doktor, sem noseča!“ Da sva se z očkom lahko v tistem trenutku uprla strahu, nama je bila dana neizmerna moč hotenja, da bi te imela.

Z vsemi svojimi močmi sem se uprla temu, da bi se ti morala odreči, tako da je zdravnik že vse razumel in ni ničesar dodal.

Riccardo, ti si za nas dar.

Ko si se tisti večer v avtu, ko smo bili na poti iz bolnišnice, prvič zganil, se mi je zdelo, da si mi rekel: „Hvala, mamica, da me imaš rada!“

ln kako bi te ne imeli radi? Dragocen si in kadar te gledam in te vidim tako lepega, živahnega, simpatičnega... pomislim, da ni na svetu nobenega trpljenja, ki ga ne bi bilo vredno pretrpeti za otroka. Gospod je želel naju z očkom napolniti z veseljem: imava tri čudovite otroke, ki bodo - če bo On hotel - mogli z njegovo milostjo rasti, kakor On želi.

Ne morem drugače, kot da se zahvalim Bogu, da nama je hotel podariti ta veliki dar, ki so najini otroci.

Samo On ve, kako bi si z očkom želela še drugih, a za zdaj je zares nemogoče.

Hvala, Gospod.

Cristina

Bolnišnica v Marostic,
24. septembra 1995

Sestra NIRMALA — naslednica matere Terezije

Nadškofijski ordinariat v Kalkuti je objavil novico, da je generalni kapitel reda Misijonark ljubezni do bližnjega za novo vrhovno predstavljeno in naslednico matere Terezije iz Kalkute izvolil sestrico Nirmalo. Njeno ime pomeni „čista“. Izvoljena je bila „skoraj soglasno“.

Kalkutski nadškof Henry D'Souza je na tiskovni konferenci po izvolitvi izjavil, „da je bila s. Nirmala dobra kandidatinja, saj bo nadaljevala navdih matere Terezije“. Ta se je udeležila volitev, po izvolitvi pa je svojo naslednico blagoslovila. S. Nirmali bo pri

vodenju reda pomagal štiričlanski sestriški odbor.

Sestra Nirmala je bila rojena v Nepalju v indijski oficirski družini. Stara je 63 let in je spreobrnjenka iz budizma.

V Indiji (Patni) je obiskovala zavod sester karmeličank. Kot članica reda Misijonark ljubezni do bližnjega je delovala v Evropi in v ZDA. Nazadnje je vodila „kontemplativno vejo“ reda. Mater Terezijo je spremljala ob obisku na Kitajskem leta 1993 in v Vietnamu leta 1995. Od tedaj so jo javna občila omenjala kot morebitno naslednico matere Terezije.

„Ljubezen“ za poskušnjo?

ALOJZIJ KUKOVICA

V nedeljski reviji *buenosaireškega dnevnika Clarín „Viva“* je pred nekaj meseci izšla reportaža pod naslovom „El amor a prueba“ (Ljubezen za poskušnjo) o mladih pari, ki se odločijo za skupno življenje brez predhodne poroke. Reportaža sama in mnenja, ki jih v njej izpovedo mladi pari sami kot tudi kdo drug, o tem pojavu modernega življenja zasluži, da o njem tudi naša revija spregovori nekaj besed.

Za kaj gre?

Dejstvo je, da je vedno več mladih ljudi, ki se odločijo za skupno življenje pred poroko ali pa celo brez namena, da bi se kdaj pozneje poročili. Hočejo začeti „ljubezensko razmerje za poskušnjo“. To se dogaja zlasti v dveh različnih verzijah. Eni že vnaprej in za vedno izključijo vsako možnost poznejše poroke. Hočejo živeti skupaj, dokler jih bo volja. Če se bodo sožitja naveličali, se bodo ločili in tako bo konec tudi njihove „ljubezni za poskušnjo“. Drugi pa ne izključijo morebitne poznejše poroke, le da se hočejo prej medsebojno spoznati in preskusiti, predno bi se s poroko dokončno obvezali. Ko se prepričajo, da se že zadosti poznajo, se odločijo za prvega otroka in hkrati navadno tudi za poroko, vsaj civilno, če ne tudi religiozno.

Število takšnih poskusnih ljubezenskih sožitij po raznih statistikah neprestano raste v našem krščanskem zahodnem svetu. V kolikor se smemo zanesti na podatke, ki jih posreduje navedena reportaža, naj bi že leta 1977 v Parizu 44% vseh mladih ljudi živelo na ta način svoje spolno življenje. Francozi so bili tudi prvi, ki so za te vrste sožitja iznašli nov izraz in sicer „mladostniška sobivanja“. Verjetno je v ostalih evropskih deželah stanje podobno. V Argentini se je v zadnjih 20 letih število takšnih sobivanj podvojilo, čeprav je seveda njih število še vendar dosti majhno v primeri z omenjenimi evropskimi deželami. V letu 1996 je 6,4% mladega *buenosaireškega* prebivalstva, zrelega za zakon, živelo v tem položaju. Vendar je resnično število verjetno precej višje, ker v anketah mnogi takšni mladi pari, ki sicer živijo v tovrstnem ljubezenskem razmerju, pri anketah tega ne marajo

priznati in se raje izjavijo za „samce“. Neki čut sramežljivosti je mnogim vendarle še ostal in se zato ne marajo izdajati za priležnike, kajti argentinski zakon zanje še nima drugega izraza kot tega. Ta ima pa vendarle še slab prizvok in se zato nekateri nočejo z njim umazati.

Seveda je pa tudi res, da mnogi, morda celo večina teh „mladih parov“, ki sklenejo živeti pod isto streho, ne čutijo zaradi tega nobene krivde ne sramu - kot meni argentinska sociologinja Susana Torrado -. Večina od njih tudi noče dati nobene posebne razlage za svojo odločitev. Enostavno so sklenili, da se medsebojno preskusijo. Zato tudi sami ne vedo, kako naj bi se poimenovali in odgovarjajo na vprašanje, v kakšnem položaju živijo, različno ob različnih priložnostih.

Nagibi, ki vodijo mlade ljudi k tej odločitvi

Iz izjav, ki so jih dali samo mladi ljudje v zgornji reportaži, je razvidno, da je glavni nagib, zakaj izberejo ta način svojega prvega resnejšega ljubezenskega izkustva, želja po ohranitvi svobode. Dokončni kompromis, kot ga pomeni poroka, jih straši. Imajo neki skoro prirojen strah pred njim. Do tega so prišli po žalostnih izkušnjah bodisi v svoji lastni družini ali pa iz poznanja tolikih nesreč-

nih zakoncev, ki so končali v razporokah ali pa še v čem hujšem. Nočejo se izpostavljati podobnemu tveganju.

Drugi spet ne pripisujejo zakonski ustanovi nobene važnosti. Zanje je poročna knjižica komaj kaj več kot kos papirja, ki se danes podpiše, jutri pa lahko vrže proč. Važna naj bi bila le dejanska ljubezen. Dokler je ta prisotna, je vse v redu, tedaj tudi poročna knjižica ni potrebna; če pa je ljubezen prenehala, je tudi prisega, dana pri poroki, ne bo vrnila. V takem primeru naj bi bila edina pametna rešitev ločitev, ta pa je lažja, če nista poročena.

Spet drugim je edini namen takšnega ljubezenskega sobivanja le zadoščevanje erotične in spolne strasti. In ker se oba zavedata, kako nestalna in izbirčna je ta, vesta tudi, da nimata najmanjše garancije, koliko časa bo ta trajala. Kako naj bi se potem hotela zavezovati za daljši čas ali pa celo za zmeraj? Nekdo od vprašanih je takole izjavil: „Ničesar ni, kar bi mi nalagalo, da ostanem pri njej (izjavo je dal fant), v tej hiši, v tem trenutku, razen moje želje.“ Drugi je isto misel izpovedal še bolj prosto, ko je dejal: „Jaz hočem vsako jutro znova izbrati osebo, katero hočem imeti ob sebi.“

Še na mnoge druge načine vprašani mladi ljudje zagovarjajo svojo odločitev, da so neporočeni začeli živeti skupaj. Vendar se zdi, da je najgloblji razlog ta, da bodisi ne pripisujejo zakonu nobene realne važnosti, če pa ga teoretično vendarle še cenijo, ne marajo tvegati poroke, ker višje cenijo svojo svobodo, ki je za nobeno drugo vrednoto ne marajo zgubiti. Človek bi mislil, da poroka za današnje ljudi ne bi smela biti noben problem, ker pač obstoji skoro povsod na svetu, tudi v Argentini, razporoka. Vendar za mnoge tudi razporoka ni idealna rešitev, ker je zvezana z sitnostjo uradnega značaja, istočasno pa v človeku zapusti vtis nekega življenjskega poloma. Veliko enostavneje je - po mnenju teh mladih parov -, živeti skupaj brez vsake zakonite obveznosti, s popolno svobodo, da prenehata s sobivanjem, kadar se komu od obeh zdi.

Kako soditi o stvari?

Treba je poznati le osnovne resnice krščanskega nauka, da človek ve, v kakšnem absolutnem nasprotju z krščansko moralo je takšno ravnanje. Cerkev v božjem imenu, na podlagi šeste božje zapovedi, uči, da je vsaka uporaba

spolnosti izven zakona proti njenemu namenu in zato tudi proti božjemu načrtu. In ker gre za zelo važno stvar za dobrobit človeške družbe, je vsak presopek na tem polju težko grešen. Spolnost je velik božji dar, dan za srečo posameznemu človeku in za celotno človeško družbo. Namen, ki ga Bog s spolnostjo ima, je možno primerno dosegti samo v stalni, neporušni zvezi med dvema osebama različnega spola, ki sprejmeta nase pravico in dolžnost, da se bosta v zvesti medsebojni ljubezni osrečevala, istočasno pa v smislu odgovornega očetovstva in materinstva skrbela tudi za rojstvo in vzgojo otrok, če jima jih bo Bog naklonil.

Mladi pari, o katerih je govora v gornji reportaži, po vsem videzu odrekajo spolnosti vsako religiozno in moralno razsežnost. Je že to zanimivo, da anketa med vprašanji, ki jim jih je zastavila, ni bilo nobenega, ki bi jim govoril o tem, kako o svojem ravnanju sodijo z verskega in moralnega vidika. Spolnost je vedno bolj smatrana za nekaj zgolj osebnega, v kateri naj ne bi bilo nobenih obveznih moralnih norm. Vsak naj bi se smel ravnati na tem polju (in še na mnogih drugih), kakor se pač hoče.

Po tem subjektivističnem gledanju naj bi bil človek popolnoma svoboden glede spolnosti. Smisel spolnosti - najvišji, če ne sploh edini - je človeku prinašati čim večji užitek, brez vsake istočasne obveznosti. Spolnost naj bi bila sama sebi namen - človeku dana za njegovo osebno srečo. Ni čudno, da so se takšna „mladostna sobivanja“ začela prav v razkristjanjeni Evropi in da se prav tam ta praksa tudi najhitreje širi. Ko začne zginjati vera, se istočasno z njo začne rušiti tudi na njej sloneči moralni red. Še več, kot neka skoro neizogibna posledica se človeku zatemni tudi naravni moralni red. Postopoma zgubi smisel za razliko med dobrim in slabim, nedovoljenim in nedovoljenim. Prav kakor je dejal Dostojevski: „Če Boga ni, potem je vse dovoljeno.“

Vse! Ali nismo priče, kako se razlika med dobrim in slabim dejansko vsak dan bolj zabrisuje? Ali niso množični splavi in zahtevana svoboda ženske do njega jasen dokaz, kako se človek, ki je zgubil ali pa zatajil čut odvisnosti od Boga, pogreza vedno globlje v nemoralnost? Podobno nam dokazujejo zahteve po legalizaciji evtanazije in homoseksualnosti in še toliko drugih protinaravnih pregreh, katerim hoče današnja razkristjanjena druž-

IZ NAŠE KRONIKE

Duhovno obnovo za veliko noč je vodil v Carapachayu župnik Jože Guštin, v San Martinu Franci Pavlič, v Slomškovem domu, v San Justu in v Castelarju dr. Jure Rode, v Slovenski vasi pa lazaristi.

Butarice za cvetno nedeljo so delale žene in dekleta po vseh slovenskih središčih v okolici Buenos Airesa: v Carapachayu, v Castelarju, v Lanusu, v Ramos Mejiji, v San Justu in v San Martinu.

V Rožanovem domu je bila na cvetno nedeljo, 23. marca, maša z blagoslovitvijo butaric, nato pa so imeli navzoči skupno kosilo.

Razstava fotografij pod naslovom Raz-

ba priboriti državljsanske pravice.

Za vsakega moralno čutečega človeka je jasno, da spolnost ne sme biti prepuščena goli poželjivosti. Pri vsem človekovem dejanju se mora dati človek voditi od razuma in, če gre za kristjana, predvsem od božjega razodetja, s katerim je Bog še jasneje povedal, katere so moralne norme, ki morajo človeka voditi pri vsem njegovem ravnanju. Kdor te zavrne, ne ve ne kod ne kam. Postane igrava svojih nagonov in strasti. To vidimo tudi v primeru teh „mladih sobivanj“. Krščanska morala jih bo seveda še naprej označevala za to, kar dejansko so: konkubinati, priležništva, pri katerih se

pela v slovenski pokrajini arh. Marije Cerar iz Ljubljane. Rojaki, ki so prišli k obredom velikega tedna v cerkev Marije Pomagaj, so si lahko ogledali razstavljene fotografije korpusov, križev in kapelic ob vhodu v Slovensko hišo.

Uspešen nastop Luka Debevc. Tajništvo za kulturo mesta Buenos Aires je za veliki teden organiziralo koncert v buenosaireški katedrali. Izvajalci so pod taktirko Jesúsa Gabriela Segadeja bili zbor in orkestrski ansambel Ars musicalis ter solista sopranistka Mónica Philibert in basist Luka Debevec. Na programu je bil Requiem šte. 48 za solista, zbor in orkester francoskega skladatelja Gabriela Fauréja. Kritika je laskavo ocenila koncert in posebej še Debevcov nastop.

zdi, da gre samo za eno, namreč za iskanje sebičnega spolnega užitka. O kakšni resnični medsebojni ljubezni ni nobenega govora.

Da je v takšnem sebičnem iskanju uživanja tudi otrok odveč, je razumljivo. Razen, če zmaga kdaj prirojeni očetovski ali materinski instinkt, da sprejmeta tudi kakšnega otroka. Toda kakšna bo njegova bodočnost? Bo v neprestani nevarnosti, da prej ali slej ostane ali brez očeta ali pa brez matere, ali pa da bo dobil drugega očeta ali drugo mater. Rastel bo brez resnične globoke ljubezni, kajti nihče ne more dati, česar sam nima.

22. februarja 1997 je bila krščena v cerkvi sv. Rafaela LUCIJA LILIJANA MOČNIK, hči Bernarda in Lilijane roj. Mehle.

SLOVENŠČINA v družini in naši šoli

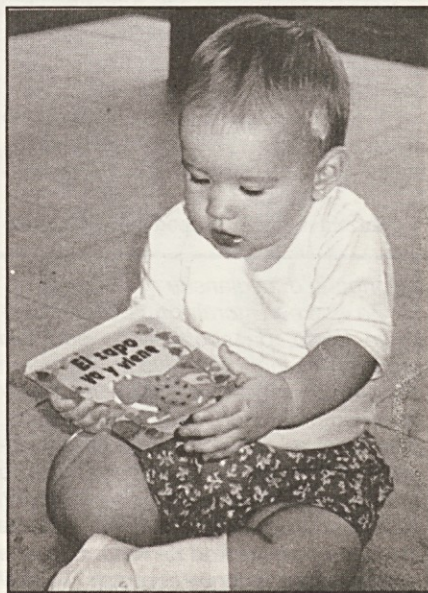
MILENA AHČIN

Ko stopim v začetku šolskega leta prvič pred šolske klopi, polne angelsko lepih obrazov in žarečih oči, me obide občutek, podoben tistemu, ki ga imata oče in mati, ko sprejmeta novorojenčka v srečno naročje. Kaj bo iz njega? Noben takrat ne misli na trud in težave; sanja o najlepši bodočnosti in uspehih, za katere je voljan prebresti viharje. Tudi svojim učencem bi učitelj rad dal vse, kar ima, in še tisto česar nima. Posebno tukaj v slovenski šoli je pouk le prelivanje tega, kar smo dobili od naših mater: materinščino.

Vse naše delo in hotenje mora biti usmerjeno v ohranjanje jezika, ki je podlaga vsemu slovenstvu. Narodno nošo lahko natakne kdorkoli, ki je po obrazu malo podoben našim ljudem. Kranjske klobase in štrudl se nauči pripraviti patagonski Indijanec in afriška zamorka. Celo naše plesne skušajo posnemati. Naše pesmi pojejo in včasih tudi dobro izgovarjajo. Da bi pa nekdo povedal, kar čuti, pa tako povedal kot čuti, je potrebna materinščina. Zato je tako zelo važno, da mati govori z otrokom samo v enem jeziku. Samo tako bo za vsako predstavo in občutek poznal besedo v materinščini. Če mati zaradi neznanja ali iz nemarnosti v pogovoru meša dva jezika, se otrok nikdar ne bo naučil jasnega izražanja - dokler ga tuje okolje ne bo pritisnilo, da bo v tujem jeziku pridobil spretnost in jasnost, tista polovica znanja materinščine, ki jo prinese od doma, pa bo morala usahnuti, ker ne bo ničemu služila.

Učiteljica v slovenski šoli je pripravljena nadaljevati tisto, kar se je otrok naučil doma. Z novimi pojmi, z učenjem tujega jezika, se mu obzoroje večja, in za imenovanje tistega novega je potreben dodatek v izražanju. Doma se je otrok že navadil povedati, kar je doslej rabil, čutil, presojal. V šolski dobi pa se pojavijo številke, opisovanje sveta okrog njega in še naprej, orodje, pripomočki, razmišljanje o duhovnih predstavah - za marsikaj otrok v prvih letih ni potreboval izraza. To mu hočemo dati v slovenski šoli. Da bo še vedno mogel v materinščini izraziti te nove občutke in predstave.

Kako posredovati otrokom nove izra-

ze? Če vzamete v roke Pleteršnikov besednjak, ki je doslej najboljši in ga uporabljajo pri sestavljanju novih, boste opazili, da je vsaka beseda prevedena v nemščino s celim odstavkom pojasnil, nikdar z eno samo besedo. To nam pove, da s prevajanjem besede z besedo ne bomo nikdar dosegli jasnosti. Nove pojme moramo otrokom podajati s primeri iz življenja. Če bi besedo prevedli z eno samo besedo, kaj lahko zabredemo na napačno pot. Samo majhna razlika v pomenu je lahko usodna. Pa saj nam tega ni treba! Imamo dovolj snovi za predstavo, za razlago vsake besede. Imamo učbenike, imamo tudi našo pesem, ki se vse premalo spoštuje.

Najprej poskusimo otroku osvežiti in utrditi to, kar se je doma naučil. Iščimo najpreprostejše besede. Vso skrb posvetimo oblikovanju teh besed. Otroku naj se navadi jasno in glasno izgovarjati končnice. Vsaka beseda naj bo do konca, - posebno kadar v odvisnih sklonih dobi podaljšano končnico -, popolnoma jasna. Navadimo otroka izgovarjati. Tako bo pozneje tudi bolj pravilno pisal. Posebno za oblike v dvojimi ali pa za besede, ki so v slovenščini srednjega spola, moramo sestaviti več vaj. Če ne gre dru-

gače, si izmislimo kakšno pesmico, morda nagajivko ali igrico. Isti pripomoček bi morali iskati pri uporabi množinskih samostalnikov, da ne bo morda v zadnjem letniku srednje šole težave z besedami vilice, usta, vrata, pljuča - brez dvoma so to besede, ki so v vsakdanji rabi. Vsak otrok bo trdil, da zna šteti. Vendar poskusimo šteti besedo srednjega spola v zvezi s pridevniki (celo leto, celi dve leti, cela tri leta, itd.), pa se bo vsaj polovica otrok (in učiteljic?) zaletela. Tihe vaje in domače naloge naj bodo kratke, a naj se jih strogo pregleda in iz njih presodimo, če smo premalo naučili. Domača naloga naj ne bo kot kazen otroku. Iz njih se mi naučimo, kaj moramo dati otroku. Nikdar ne hitimo! Nadaljujmo počasi, a temeljito.

Navajajmo otroke izražanja. Da bo pozneje lahko napisal spis, ga navadimo, da bo napisal najprej kratko opombo, nujno obvestilo s petimi besedami, sebi zapisek kot napotilo za kakšno delo. A biti mora pravilno in jasno. Pozneje bo lahko napisal kratko pismo. Brez prisiljenih besed, samo domače, vsakdanje. Ko bo pozneje začel sestavljati spise, mu pomagajmo najprej urediti misli, potem napišimo mi kratek spis, kar se da zanimiv in za otroke privlačen, potem pa naj sami poskušajo. Če bo doma stara mama pomagala, se bo še sama kaj naučila.

Vse naše delo bi bilo olajšano, če bi otroci brali. Izgovor, da ni časa, ne drži. Odkar pomnim, je imel 24 ur. Našim otrokom ni treba hoditi h kmetu po mleko, tudi jim ni treba peljati Lisko na pašo, nabirati gobe za večerjo - otroci, ki so te stvari delali, so marsikje postali slavni. Pa ne zaradi teh reči, ampak zato, ker so znali ceniti čas in so ga izrabili tudi za svojo izobrazbo. Kako to doseči? Najuspešnejši pripomoček je vzgled. Poskusimo starše pregovoriti, da bodo brali. Tudi otroško berilo naj starši prej preberejo in po možnosti z otrokom presodijo. S tem ga vzpodbudijo, da bo pripravljen na pogovor. Tudi to, da bo otrok videl očeta in mater, da z zanimanjem bereta knjigo, ga bo pritegnilo. Če potem še kakšno knjigo prepovemo, (takšno past je treba prej dobro pregledati) je uspeh zagotovljen. Vsi slavni znanstveniki so veliko brali. Torej je branje brez dvoma zelo važno za razvoj duševnosti.

Ko je pokojni dr. Ahčin umiral, je hotel povedati še tisto, kar je mislil, da je najvažnejše v življenju. Rekel nam je: "Vse življenje se človek bori proti grehom. Vendar so hudi grehi le grehi duha."

BLOK SVETLOBE

v duhovne temelje novega slovenskega tisočletja

Slovesno predavanje dr. Alojza Rebule
na mednarodnem simpoziju o Svetem pismu septembra 1996 v Ljubljani

Verjeti, kakor verujejo kristjani, da je Večnost kdaj iz svojih nedoumljivih dalj spregovorila malemu planetu Zemlji v človeškem jeziku, je objektivno fantastično. Saj se to pravi verjeti, da je spregovorila človeškemu otrokom v treh jezikih Sredozemlja, v semitskih aramejščini in hebrejščini ter v indoevropski grščini, in to ne v kakšni hieroglifični govorici, ampak v človeških besednih in literarnih vrstah. A to je pač fantastičnost vere, ta pa je gotovost o rečeh, v katere je treba upati: *certitudo rerum esperandarum*. Ta fantastičnost je enaka oni, ki na primer verjame v evharistično navzočnost ali v vstajenje mrtvih.

Imanentistična pamet teh ontoloških skrajnosti, da tako rečem, ne more sprejeti. Ni jih mogel sprejeti Celsus, kakor jih v modernih časih ne morejo sprejeti Renan, Strauss ali Couchoud. Vendar tudi tisti, ki judovsko-krščanske svete knjige ne morejo povezati z vesoljem nevidnega, ki torej ne vidijo v njej nič več kot

In najhujši greh je tisti, ki je razdelil kraljestvo duha, ki je pahnil angele iz raja: napuh."

Naj nas napuh, ošabnost, ne ovira pri našem delu. Priznajmo, da smo zmotljivi, da smo včasih nerodni, da imamo napake. In zato vas prosim: pomagajmo si med seboj. Od doma ste nekatere prinesle zapiske s tečajev; posredujte jih drugim. Gotovo je v slovenščini že marsikaj novega, mi pa smo odrezani in ne vemo o teh stvareh. Gotovo ste opazile, da mi kaj drugače rečemo ali pišemo, povejte nam in obljubimo si, da ne bomo užaljeni. Če kdo opazi kaj čudnega, kakšno besedo, ki se mu ne zdi prav oblikovana ali izgovorjena, poskusimo najti pravilnost, da ne zaidemo počasi v smešnost in nazadnje v izločenje. Vse, kar delamo in kar želimo, je ohranjenje lepe, prave slovenščine, zaklad, ki nam pomeni življenje, pravico enakovrednosti v slovenskem svetu, nam in našim otrokom.

filozofski pojav iz bronasto-železne dobe, morajo priznati njegovo edinstvenost. V judovsko-krščanskem Svetem pismu morajo prepoznati enkratno duhovno sporočilo, dano človeštvu: sporočilo, ki umešča človekovo usodo med koordinate transcendentnega in kozmičnega. Saj gre za veličastno vizijo, ki se preko prepada Padca, se pravi tragičnosti v človeku in zgodovini (in v tem semitski genij daje roko grškemu), razteza od raja do raja, od začetnega Edena do končne Nove zemlje. In ki se na etični ravni razteza med Dekalogom s Sinaja in med Govorom na gori.

Najmanj, kar mora imanentistična zavest Svetemu pismu priznati, pa je njegova kulturna sporočilnost. Izločiti iz svetovne literature, likovnosti in glasbe, kar sta tem področjem navdihnili Stara in Nova zaveza, bi pomenilo svetovno literaturo, likovnost in glasbo bistveno okrniti. Saj bi morali izločiti, kar je svetopisemskega recimo v Racinu, Miltonu, Alfieriju, Thomasu Mannu, tako rekoč v vseh slikarjih od Giotta preko Michelangela do Dalija, v premnogih glasbenikih od Bacha do Scarlattija.

Kar pa zadeva čisto literarno razsežnost Biblije, njeno umetniško veljavnost, smo, naj zveni baročno ali ne, v sami Himalaji svetovne umetnosti. Dovolj je omeniti, da nadaljujem metaforo, nekaj njenih osemtisočakov, pa naj bo to Visoka pesem s svojo ljubezensko ekstazo, naj bo Psalter s svojo kraljevsko himničnostjo, naj bosta Izaija in Ezekiel s svojimi videnji, naj bo trpin Job s svojim rvanjem s Stvarnikom, naj bo Božji nihilizem Pridigarja, naj bo evangelij s svojimi prilikami, naj bo Pavel s svojim duhovnim naletom, naj bo patmoški videc s svojim prikazovanjem katastrofičnega konca zgodovine.

A izločiti iz našega kulturnega obnobja Biblijo, bi pomenilo tudi bistveno osimorašiti naš evropski kulturni imaginarij, v katerem ne bi bilo več ne Edena ne Golgote, ne Adama ne Salomona, da niti

ne omenim Njega, katerega ime je, kot je rekel Pavel iz Tarsa, nad vsemi imeni. Vprašamo se lahko tudi, kaj bi ostalo od raznih disciplin, od filozofije in zgodovine do filologije in arheologije, če bi iz evropske znanosti izločili biblijsko motivacijo.

Skratka: reči „knjiga knjig“ pomeni konstatirati neovrgljivo kulturno dejstvo onkraj vsakršnega konfesionalnega razmerja. Tega dejstva ne videti je kulturna manjvrednost. Skušati to dejstvo zbrisati iz kulturne zavesti, kakor si je prizadevalo določeno obdobje, ne more biti drugega kot zasuk v smeri barbarstva.

Pisatelj Julien Green, ta veliki bralec Svetega pisma, se v svojem *Journalu* ukvarja tudi s pojmom svetopisemske zemljepisnosti: kako različno je namreč sprejemanje biblijskega sporočila pri raznih narodih. Globina tega sporočila, pravi, se izraža z različno kvaliteto.

Ko je Sveto pismo nagovorilo Slovence v njihovem narodnem jeziku, so bili kristjani že osem stoletij. Vendar se vse dotlej, do sredine 16. stoletja, ta jezik ni vzdignil iz pritlehne utilitarne rabe, iznad ognjišča, hleva in polja. Evropa je bila v soncu renesanse, ko si ta jezik iz kmečko-tlačanskih ust ni upal drugam kot v narodno pesem. Če se je že zapisal kam, je bil to vpis novega romarja na robu kakega kodeksa ali pobožne pesmice.

Tako se je zgodilo, da je Sveto pismo, ki ga je v še povsem zemeljsko, poljsko-

pastirsko slovenščino prevedel reformatorski zanos slovenskih protestantov, vzdalo vogelni kamen slovenskemu knjižnemu jeziku in s tem slovenski kulturi.

Primož Trubar, prvi slovenski prevajalec, je lahko samozavestno zapisal: „Odkar svet stoji, se to - namreč prevajanje svetih knjig - ni nikdar zgodilo, zakaj slovenski jezik se doslej nikoli ni pisal, še manj pa tiskal.”

Recimo, da je katoliška zamuda glede na kompaktnost rimske cerkvene tradicije in discipline razumljiva. Ni pa razumljiva naslednja zamuda, ki je prvi katoliški prevod odrinila v razmak dveh stoletij, v leta francoske revolucije.

Vsekakor je bilo veliko dejanje storjeno. Jurij Dalmatin je položil pred slovenski narod v vzhodnih Alpah knjigo iz večnosti: *Tolle et lege!*

Potem ko je torej ta knjiga v latinščini Vulgate pomagala Slovence pokristjaniti, jih je po osmih stoletjih, prevedena v slovenščino, pomagala umestiti v njihovo evropsko identiteto. Pomagala jih je torej narediti najprej za kristjane in potem za Slovence.

V štirih stoletjih, ki so sledila temu kristitvenemu dejanju, se je slovenski duh, če izvzamemo omenjeno dvestoletno praznino, naprej in naprej sklanjal nad svetopisemskim besedilom. Kar šestkrat se je sklonil nad njim - enkrat je bila pobuda ponovno protestantska, - da bi prevode čedalje bolj izpopolnjeval in usklajeval z razvojem knjižnega jezika, posebno potem ko se je ta čedalje bolj razcvetal pod soncem slovenskega literarnega genija v romantiki in moderni.

Vzporedno s tem se je svetopisemsko besedilo s svojim razkošnim duhovnim in umetniškim bogastvom pretakalo v predstavnost, govorico in duha slovenskega naroda. V slovensko govorico so prišle biblijske sintagme: prišli so zakopani talenti in Judeževi groši, prišel je neverni Tomaž, sveti trije kralji so zimo pripeljali, kralj Matjaž je iz Apokalipse zaklical „Hribi in doline, pokrijte nas!”

V predstavnost naroda trpina so v ospredje stopili tragični motivi iz svetopisemske zgodovine, kakor na primer v zadnjih časih bratomor iz Geneze, medtem ko je v preteklosti slovensko občutljivost obvladoval Kristusov pasijon.

O vplivu v kulturi nam pričuje vrsta umetniških intuicij, ki jih je Sveto pismo s svojimi vrhunskimi momenti vdihnilo

na primer slovenski literaturi, tako preko Stare Zaveze kakor preko Nove zaveze.

Kar zadeva Staro zavezo, najdemo v slovenski poeziji in prozi odmeve od Geneze preko Psalmov do Visoke pesmi: najdemo izgon iz Edena in izhod iz Egipta, Jeremijevo preroško žalost in Mojzesov voditeljski zanos, Jefejevo prisojgo in dramatični Jobov boj z Bogom. A v slovensko umetniško besedo je morda še globlje zarezala Nova zaveza, in sicer od evangelijev do svoje zadnje knjige Apokalipse.

Tako je na primer opus Ivana Cankarja prežet ne samo z evangeljskim etosom,

in sicer tako, da ne bi mogel biti bolj v najpravovernejšem katoliškem pisatelju, ampak je v svoji govorici tudi ubran v slovesno svetopisemsko kadenco.

V drugem velikem modernistu, Župančiču, se je v znani pesmi zabliskala Apokalipsa, z veličastno strašnim trenjem mrtvih sonc.

A to še ni vse. Slovenski človek je lahko bral svetopisemsko pripoved, recimo Mojzesovo Peteroknjžje, v ključu, ki ga Francoz ali Nемеc nimata in ki je prav posebno njegov. S svojo „egiptovsko” usodo tisočletne nesvobode se je lahko

spontano identificiral z nosilcem svetopisemske zgodovine, z malim in preizkušenim Izraelom: z Izraelom faraonske sužnosti in Rdečega morja, z Izraelom štiridesetletne puščave - kakšna odmevnost v tem štiridesetletju! - in babilonski rek.

Ta pripoved je zdaj tu, v novem prevodu. Za njim je šestnajst let dela, v katero je bilo angažiranih petdeset intelektualnih in tehničnih moči. Za njim so tisoči ur raznih sej, vtkanih v najrazličnejše človeške položaje, ko je na primer kakšen prevajalec poromal po pomoč na Sveto goro, kakšen drug pa, ker se je seja zavlekla in iz Sežane ni bilo vlaka za Trst, v nočni temi sam samcat pešal proti meji med plazenjem ježev in smukanjem ilegalcev.

Cilj prevajalcev je mogel biti le eden: ob ohranjanju vsega stilno še veljavnega, se pravi praktično neizboljšljivega iz prejšnjih prevodov, preliti besedo svetopisemskih jezikov v nanovo doživetvo slovenščino, v slovenščino za tretje tisočletje, ki naj bi bila čim vrednejša Božjega izvornika. Prevajalci so bili namreč ljudje, obdarovani z omenjeno fantastično vero, da jim je prevajati pismo iz večnosti.

Kakšen smisel naj pripišemo temu delu zunaj kroga verujočih?

Recimo trojen.

Najpoprej civilizacijski: v prostovoljno informacijo slovenskemu narodu, potem ko mu je namesto biblije Očeta, Sina in Svetega Duha bila desetletja vsiljena biblija lažnivega preroka. Nadaljnji smoter naj bi bil etičen:

v zatonu etike velik memento o obstoju dobrega in zlega in o njuni fundamentalni drugačnosti. Tretji smoter bi bil lahko kulturen: v zatonu estetike zgled, kakšna je beseda, kadar ne govori iz modnih praznot, ampak iz polnosti vrednote in duha, torej poziv naši človeški in slovenski besedi, naj bo beseda resnice in upanja, vsekakor beseda smisla, beseda prepričanja, da se je bilo vredno roditi in da je vredno tudi kot Slovenec živeti.

Tako naj se tudi to novo Sveto pismo vgradi kot blok svetlobe v duhovne temelje novega slovenskega tisočletja.

Moja duhovna oporoka ob 80-letnici rojstva

To slavje posvečam slovenskim rodovnim koreninam. Ta oporoka predstavlja predajo štafetne plamenice, ki sta jo moja starša izročila svojim otrokom in ki jo jaz predajam svojim potomcem.

Ta štafeta poteka prek Kocmurjeve rodovne verige, v kateri sta dva člana transcendenčno ukovana, ker ju nanjo veže mučeniška kri. To sta po komunistih - janičarjih slovenskega jezika - mučena in ubita, domobranska častnika, moj mlajši brat in vaš stric Lojze Kocmur in moj svak Miro Seibitz.

Junaško zvest svojim koreninam je bil tudi pokojni moj starejši brat - vaš stric - fotograf Marjan Kocmur, pričevalec slovenskega genocida v 4 knjigah („Odpri grobovi“).

Predajam štafeto v upanju, da se Kocmurjeva častitljiva rodovna veriga ne pretrga, ampak v preizkušnjah utrdi na podlagi neminljivih vrednot družinske tradicije.

Istovetnost osebe

Človeška oseba se identificira - poistoveti, bitno opredeli - po navpični razsežnosti, ki poteka v treh stopenjah: BOG - STARŠI - OČETNJAVA. Po tej naravni danosti opredeljena oseba se nato realizira na vodoravni ravni okolja, v katerem živi in ki poteka v smeri: družina - okolje (družba) - narod - država.

Ruski filozof Nikolaj Berdjajev („Sužnost in človekova svoboda“) definira osebo takole: „Oseba je neka duhovna kategorija, ki jo opredeljuje svoboda in neodvisnost od narave, družbe, države... izhaja od Boga, prihaja iz onstranstva.“

„Z osebo je ozko povezan značaj. Značaj pomeni obvladavanje samega sebe, pomeni zmago, ki je v pridobitvi svobode.“

„Svoboda je dolžnost - poslanstvo. Človek nima pravice biti suženj,“ ker ga je Bog ustvaril svobodnega. „Vendar človeku godi biti suženj in zahteva sužnost na različne načine, kakor da gre za njegovo pravico, kajti sužnost je lahka“ in tudi nagrajena, „svoboda pa je težka, ker povzroča trpljenje, združeno z borbo, z uporom proti usuznjevalnemu nasilju sveta,“ ki hoče vse izenačiti, masificirati, pretopiti, kot v talilnem loncu. To nasilje, ki se javlja preko javnega mnenja, ki ga oblikujejo javna občila, ne priznava nadpovprečnosti in etičnih vrednot. Namesto resnične svobode propagira razbrzdanost, osvoboditev človeka vseh vezi in ozirov do bližnjega. Vse je dovoljeno v imenu lažne svobode, ki je sodobna oblika sužnosti.

„Osebnost je pridobitev iz neke izbire,“ ki

je pa zvezana s trpljenjem. „Človekovo dostojanstvo zahteva sprejetje trpljenja, zahteva duhovne sile za njegovo prenašanje.“

„Narod je velika zgodovinska skupnost, ki vključuje vse generacije, sedanje, pretekle in prihodnje.“

Značaj, ki opredeljuje posameznika in narod, se kuje v ognju trpljenja. Slovenski narod je s svojo vzdržljivostjo proti sovražnim silam, v svoji več kot tisočletni zgodovini, dokazal duhovno moč silaka. Kot samotno drevo-viharnik je kljub svoji majhnosti in razdeljenosti kljuboval, na prepihu ljubljanskih vrat, asimilacijskemu in osvajalnemu nasilju sosedov in kot po čudežu ohranil svojo individualnost. Vrhunski dokaz svoje življenjske trdoživosti je dal v drugi svetovni vojni, ko sta ga mlela dva mlinska kamna tuje okupacije in komunistične revolucije, ki je na koncu s holokaustom in sledečo tiranijo zaključila slovenski genocid.

Kocmurjev rod je vcepljen v slovensko drevo. Iz njega črpa svoje življenjske sile, ki so sestavljene iz elementov krščanske vere, zapadne kulture in iz tradicije karantanske svobodne družbe. S slovenskim narodom je deležen tudi njene usode.

Kanonik dr. Janez Kraljič - vzgled slovenske žilavosti (v prvi svetovni vojni je bil na soški fronti kot oficir ranjen. Zaradi rane je napol oslepel, a kljub temu dokončal z dokto-

ratom bogoslovne študije in zelo aktivno sodeloval v cerkveni službi), mi je ob obisku Argentine izjavil: „Argentina sploh ne more preceniti kapitala, ki ga je pridobila s pritokom slovenske krvi.“

Seveda bo pritok slovenske krvi bogatel to deželo samo, dokler bodo potomci zvesti svojim koreninam.

Kdor bi zavrgel to edinstveno dediščino, bi bilo, kakor da bi dovolil, da bi mu pobegnila duša iz telesa. Ostal bi brez vsebine in bi kot izpraznjena lupina plaval s tokom trenutne mode in materialnih interesov. Postal bi masni človek, razkrojena naplavina zrušenega sveta, ki se hlapčevsko vklanja pritiskom okolja in v njem brez sledu izginja.

Skrivnost osebnosti

Prof. Geržinič je dognal, da je značilnost slovenskega značaja: mehko jedro v trdi skorji.

Mehko jedro vsebuje ljubezen, dobroto, zvestobo, veselo družabnost, pevsko struno, idealizem, poštenost, delavnost, melanholijo, trpno junaštvo, pa tudi hlapčevsko uklanjanje in še kaj.

Trda skorja pa je zgrajena iz racionalizma, svobodnjaškega ponosa, načelnosti, borbenosti; temelji na pravnem čutu, redoljubnosti. Negativna varianta te skorje je ošabnost, prepirljivost, strankarski fanatizem in surovost. („Narod v škornjih“).

V splošnem je omenjena slovenska značajna posebnost tembolj poudarjena, čimbolj sta polarizirani osnovni sestavini značaja: čim mehkejša je jedro, tem bolj neprodušna in raskava je skorja.

V skladu z opisanim slovenskim značajem - mehko jedro v trdi skorji - je bila samo očetova osebnost. Dočim je oče svoje mehko jedro ljubosumno čuval v skriti kamrici srca, tako da je bil v družini trd in absolutni gospodar, je bila mati brez trdnega obrambnega oklepa, ker je nosila srce na dlani.

Oče se je ves predal božji službi in službi narodu. Bil je idealist, poštenjak od nog do glave, z velikim socialnim čutom. Sam, preprost, asketsko trd, ni iskal ne časti, ne bogastva.

Bil pa je poln usmiljenja do revežev. Bil je poln mladostnega zaleta za vsako plemenito stvar: pokončen Slovenec, eden od tistega starega, poštenega rodu, ki je bil luč na gori, hrbenica svojemu narodu.

Mati je svojo življenjsko vlogo razumela kot čuvarica domačega ognjišča in se kot goreča sveča dan na dan používala za svojo številno družino. Ni imela obrambnega oklepa, a Bog ji je podaril pevsko struno za na pot v življenje. Rojevala je otroke, garala, trpela - predvsem zaradi raskave moževe in taščine skorje - jokala in prepevala. Še se niso dobro posušile solze, že je vrgla žalost preko rame

in si zapela. Tako je bila pesem ščit, ki jo je varoval, da je trpljenje ni strlo.

Kraljevska pot križa

Škof Rožman je v enem od svojih pastirskih pisem zdorncem zapisal tele besede: „V božjih očeh ima trpljenje večjo vrednost kot vse drugo, kar more človek velikega, važnega in dobrega storiti. Trpljenje je najvišje in najboljše, kar more božja previdnost človeku v to življenje poslati. Pot križa je kraljevska pot, ki je prihranjena tistim, ki jih Jezus hoče imeti v nebesih posebno blizu sebe. S trpljenjem Bog naše srce nase pritegne.“

To kraljevsko pot je Bog namenil slovenskemu narodu in ga preko množice mučencev poveličal, da bi postal svetilnik na skali v viharju sil teme.

Marija na Kureščku je marca 1996 dala tole sporočilo: „Mučenci vaše dežele so s krvjo in velikimi žrtvami darovali svoja življenja za vero, za Boga. Njihove žrtve, trpljenje in smrt so vzklile in iz njih je zrastle pšenica obilnega pridelka.“

Ker je odklanjala brezbožni in protinarodni komunizem, se je morala tudi **naša družina** pred grozečim maščevanjem rdečih „osvoboditeljev“ priključiti begunski reki večinskega dela naroda, ki je ostal zvest svoji zgodovinski identiteti. Začel se je njen **križev pot**.

Del družine: starša, dve hčeri - ena od njih z dojenčkom - in sin Marjan so dobili zasilno zatočišče pri znancih v Gameljnah, medtem ko se je najstarejša hči Marica, z dvema malima otrokoma, skrivala na Golovcu.

Ker pa so komunistični terenci zagrozili vsem, ki skrivajo begunce, je skupina iz Gamelj morala zapustiti zatočišče in se je pri tem razdelila: smrtno ogrožena oče in sin sta se priključila begunski koloni na poti proti Ljubljani; ženske pa so se odločile za vrnitev.

Moščanski terenci, ki so bili o tem obveščeni, so pripravili množično demonstracijo proti „ljudskim sovražnikom in izdajalcem“. Vse stanovalce iz domače ulice so nagnali pred hiše. Vračujoče se begunke so morale iti skozi špalir nahujskanih sosedov, ki so jih psovali in opljuvali. Neka ženska je vpila: „Materam domobrancev bomo jermena s pleč rezali!“

Tako so se vrniele v hišo, ki je bila že „podružabljena“ in oplenjena do golih sten. V prvem nadstropju hiše se je utaboril partizanski štab, Kocmurjem so pustili kuhinjo in 2 sobi v pritličju, kjer so se stiskale 3 družine. Razen tega so morale plačevati, za stanovanje v lastni hiši, še najemnino.

Komunisti so jih hoteli moralno in fizično uničiti: neprestano so delali zastraševalne hišne preizkave, hoditi so morale na „družbeno koristno delo“, ki je obstajalo v čiščenju stranišč v vojaški bolnici; mati je morala čistiti in pometati cesto, za 2 meseca so jo zaprli, ker je bila mati domobrancev. Tako so jo izmučili, poroča sestra Justa, da ni bila prepoznavna, ko se je, kot sama kost in koža, privlekla iz zapora domov. Vsem so vzeli državljsanske pravice, da so ostale brez sredstev (očetova pokojnina) in brez možnosti zaposlitve. Ker je ostala brez rednih dohodkov, je družina stradala. Zaradi posledic pregan-

janja sta povrh materi in hči Justa težko oboleli. Midva z bratom Marjanom sva jim od časa do časa po najinih skromnih zmožnostih iz Argentine pošiljala pakete. A to so bile kaplje v morju potreb. Iz najhujše stiske je družino reševala sestra Justa z zasebnim šivanjem.

Mati - ta naša „Francka s klanca ponižanih in razžaljenih“, je z junaškim dostojanstvom prenašala preganjanje, tako da je trpljenje ni zlomilo. Ni bila več pesem njena tolažba, temveč neomajna vera v božjo previdnost in upanje plačila v večnosti.

Naj spregovori ona sama:

Ljubljana, 14. XII. 1966

Predragi sin!

Oprosti zamudi, ki jo je pripisati boleznim, ki me vsak dan bolj tare, tako da sem brez volje in se mi ne da pisati, četudi se priganjam. Saj sem se že večkrat pripravila k pisanju, a se začno roke tresti, ali pa mi zalivajo oči solze, ki so tako nadležne, da kar po sili tečejo iz oči in mi jemljejo vid. Ob takih prilikah si pravim: „Še premalo si prejkotala v življenju. Moraš še vse tegobe poizkusiti do konca.“ Najhujša je vrtoglavica, ker ne morem stati brez opore. Zdravnik pravi, da je vse to od ledvic, kar sama vem, ker me operirana ledvica zopet boli. To pomeni, da je tumor isti, kot je bil pred operacijo. Vedno prosim Boga, da ne bi obležala, to bi bilo preveč hudo.

Bolezen pa ni najhujše, kajti telesnega trpljenja sem se že kar navadila. Hujše je, kadar te udarijo v srce. Kot veš, gradijo na sosedovi parceli dvanajstnadstropno stolpnico in so se sedaj polastili še mojega vrta, kot so se prej hiše, kjer mi še dovolijo stanovati kot najemnici. Dragi sin, sedaj sem kakor v bunkerju zaprta. Na vrtu so postavili pet barak, pustili so mi samo 1 m hodnika in mi vzeli vso dnevno svetlobo v kuhinji. Posekali so smrekov park in podrl vrtno uto. Moj vrt je bil zadnji košček lepe preteklosti, ki mi je ostal. S svojim zelenjem, cvetjem in ptičjim petjem mi je bil kakor Veronikin prt na križevem potu. V njegove sence in petje sem se zatekla pred človeško surovostjo in zlobo. Tam je vsa moja mladost, ker je bila vsaka steza in bilka spomin moje nekdanje sreče; spomin mojih otrok, ki so se podili po vrtu in se šli Indijance, ter imeli orožarno v vrtni uti.

A sedaj je vse minulo. Vse so samo groblje: brez drevja, brez rožic, brez sonca... Še kosi so odšli drugam. Samo peklenski trušč žerjavov, kompresorjev in kamionov stresa ozračje. To je mrtvaški boben, ki podnevi in ponoči ropoče v opustošeni domačiji...

Sedaj sem opisala svojo nadlogo, ki ni majhna, a z božjo pomočjo je še kar znosna. Tolažim se, da nikoli ni tako hudo, da ne bi moglo biti še hujše. V resnici sem že dosti hujšega prestala. Ti veš, koliko sem pretrepela, ko so mi ubili Lojzeka, ki je bil naš sonček, kaj za ubitega zeta, kaj za umrli atkom, kaj

1. marca 1997 je bil krščen v župnijski cerkvi v Pilarju
GERMAN GUILLERMO VENEGA, sin Angela Blasa in Kati roj. Močnik.

zaradi naše razbite družine. Pa ne samo to! Koliko krivic in ponižanj sem morala prestat v tem času. Nihče iz cele ulice mi ni odzdravil, še tisti ne, ki niso v srcu držali z maso. „A“ me je na cesti psovala in kričala, da bi ona vsem domobranskim materam trebuhe razparala, pa se še ozrla nisem, niti ji kasneje nisem kazala užaljenosti. Svojim žaljivcem sem odpustila in nenehoma odpuščam. To je nujno potrebno, ker kako pa naj bomo sicer kristjani! Saj je v evangeliju zapisano: „Če te kdo bije po desnem licu, nastavi mu še drugo!“ In še je pisano: „Najprej izderi bruno iz svojega očesa, potem pa pridi in izderi iver iz očesa svojega brata!“

Strašna je sicer gora krivic, a ne moremo vseh enako soditi. Pomisli, kako so ljudi nahuskali, da so kar noreli. Obetal so jim raj in verjeli so, da jim ga mi branimo doseči. Zato pa ne sodimo, da ne bomo sojeni! Krščansko zadržanje je ono kamnanega sv. Štefana: „Bog, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ Takšno odpuščanje je cena za spreobrnjenje grešnikov.

Ljubi moj sin, vse mine, ljubezen pa ostane. Sovraštvo rodi samo sovraštvo; ljubezen pa vse premore, vse pretrpi, vse odpušča, kakor pravi Pavlovo pismo, ki ga je čital na moji poroki na Brezjah I. 1911 dr. Ev. Krek.

Vse je minljivo na svetu, tudi trpljenje. V nebesih nas čaka veselje, ki ga pojedmo enkrat uživati. Zato se moramo na tem svetu zvicati, da bomo vredni enkrat Boga gledati. Bog naj nam da vsem to milost! Ali ne, moj ljubi sin?

Prisrčno vse pozdravljam, zlasti moje vnučke ki so mi pisali.

Ljubljana, 11.XII.1967

... Moj vstop v Dom za onemogle vzameš preveč tragično. Sem tako bolna, da nisem za v družino in ker potrebujem zdravniškega nadzorstva, je tukaj zame najbolj preskrbljeno.

Sem srečna, dragi moj! Vse je prav, ker taka je božja volja. Prosim Boga, da bi mogla ostati v zavetišču do smrti. Vedno sem se bala, da ne bi bila na starost v breme svojim otrokom. Želim si, da bi do konca sama hodila in se sama uredila. Veš, mnogo je tako slabih, da si sami ne morejo nič pomagati. Hvala Bogu za vse!

Vsak prvi petek sem imela možnost prejeti sv. obhajilo, ker imamo glavno sestro iz samostana v Štefanji vasi. Ta mesec pa smo ostali brez tolažbe, ker so sestro predstavili, češ da je ljudi silila k spovedi. A mi molimo in prosimo Boga, naj nam pomaga v naši stiski in napojji naše žejne duše. Ljubi moj sin, kadar mi je težko, pa pravim: „O Jezus, naj še trpim, da se bomo vsi enkrat sešli pri Bogu v nebesih. Želim imeti vse otroke, vse vnuke in vnukinje, vse zete in snaho tam okoli sebe; vse moje ljube sorodnike, da ne bo nihče manjkal!“

Bojim se, da ne bi zaradi skleroze izgubila jasnosti v glavi, da Vam ne bi mogla več pisati in ne brati Vaših pisem. A sem na vse pripravljena.

Predragi moji, pošiljam Vam zadnjo svojo sliko, posneto pred odhodom v zavetišče. Prisrčen pozdrav in poljub Tebi, dragi sin, in vsem Tvojim!

Bog z Vami!

Ko sem se l. 1991 odpočival na klopi, na hodniku Modestovega doma, je mimo prišel neznan duhovnik, se vstopil pred mene in kategorično izjavil: „Vi ste Kocmur!“ Ko sem se začudil, od kod me pozna, je odgovoril: „Ste čisto tak, kot vaš oče.“ (Misli je seveda na fiziognomijo.) In dodal: „**Vaš oče je bil svetnik!**“ Še bolj sem se začudil in mu odgovoril: „**Oprostite, jaz sem svojega očeta poznal kot silnega jezljivca.**“ Nato mi duhovnik še enkrat pribije: „Ja, vaš oče je bil svetnik!“

Da je to bila resnica o očetovem končnem zemeljskem romanju na poti v večnost, pričajo njegovi dve pismi, ki jih je iz begunskega taborišča v Spittalu naslovil name.

Takole se glase:

Spittal, 13.8.66

Dragi sinko!

Zadnjič sem premišljeval, da bi ponudil Bogu svoje življenje kot zadostilo žrtev. Ponoči se mi je sanjalo, da sem klečal in prisrčno molil pred Marijinim oltarjem, pa se je Marija na podobi premaknila, se obrnila k meni in mi je ljubeznivo prikimala. Sanje so bile tako žive, da sem tako na glas molil, da sem se

zbudil in premišljeval, če so to navadne sanje ali kaj več.

Spittal, 12.1.47

Bog ti daj vse dobro za dušo in telo in čimprejšnjo vrnitev v svobodno, vsem rojakom pravično domovino...

Čez 5 mesecev bom sedemdesetletnik in kaj naj še pričakujem? Če bi zaključil svoje življenje z mučeniško smrtjo - ali si moreš misliti lepši konec? Vice so grozne in neizogibne. S tako smrtjo bi pa po božji dobroti mogel iti preko vic naravnost k Bogu. Tvoji očka.

Njegova želja se je izpolnila, čeprav na drug način kot je sanjal, 3.2.1947.

Narodna in družinska katastrofa je kakor s kovaškim kladivom udarila po trdi skorji očetovega značaja in jo zdrobila. Mehko jedro se je pod visokim pritiskom zunanje sile razžarelo do vrelišča in stopilo trdo skorjo, da je ni bilo več spoznati.

Prag upanja

Rdeči narodni odpadniki, baroni sataniziranega fevdalizma dvajsetega stoletja so iztrebili slovenske svobodnjake. S tem so hoteli zdobiti hrbtenico slovenskemu narodu, preoblikovati njegovo dušo v smislu njihovega brezbožnega, lažnega osvobodilnega evangelija, da bi tako mogli brez odpora zavladati narodu hlapcev. Do temeljev so razrušili slovenski svet; ta „raj pod Triglavom“ so spre-

Odbor sanjuškega Našega doma, čigar mandat je delno potekel 20. aprila 1997. -

Foto: Marko Vombergar

Moji spomini

(1935-1945)

BORIS KOMAN

Brezovica ni samo vas, je tudi fara, župnija, ki ima štiri podružnice: Vnanje Gorice, Notranje Gorice, Dragomer in Log. Je ravnina, pa ne tako pusta kot v Argentini. Ni Gorenjska, hribi na severu jo ločijo; pa tudi ni Notranjska, jo obkroža Ljubljana. Ozemlje nekam delijo Plešivica in Guljč. Zemlja je barjanska, del ljubljanskega Barja. Zato se vasi stiskajo okrog gričev. Na ravnini so hiše prav redke. Še iz časa, ko je bila zemlja močvirna. Prebivalci se posvečajo po večini zemlji. V vsaki vasi je nekaj močnih kmetij, med njimi pa mali posestniki. Glavno je živinoreja, saj so ozemlja po večini pašniki. Pa še Ljubljana je blizu, kamor vozijo vsako jutro mleko. Del prebivalcev se vozi na delo večinoma v Ljubljano, v službe ali tovarne. Seveda je tudi lepo število študentov, ki se vozijo v Ljubljano v šole. Vsi so pridni pri svojem delu, ki ga jemljejo zares.

Poslan semkaj od g. škofa v pomoč g. župniku, spomladi 1935.

Z vlakom sem se pripeljal proti večeru na Brezovico. Ob izstopu so me veselo pozdravili nekateri domačini, ki so v meni slutili novega kaplana. V prijaznem razgovoru so me spremljali skozi vas proti cerkvi. Z neko radovedno tesnobo sem se približal župnišču in pogledal skozi napol zastrito okno. Tam sem zagledal starejšega duhovnika, sklonjenega nad mizo. Takoj mi odpre vrata in lepo pozdravi. Po kratkih predstavah se usedeva. Pa že se prikaže starejša

ženska z besedami: „Kaj pa bodo nocoj večerjali?“ Župnik pa: „Seveda, firbčna je, kakšen je novi kaplan.“ Ona pa: „Oh, oni se pa vedno norčujejo,“ in je odšla. Tako sem spoznal župniško gospodinjico. Po večerji mi je župnik še kratko razložil moje glavne dolžnosti in me spravil v prvo nadstropje v za mene pripravljeno sobo. Že je bila lepo opremljena z mojim pohištvom, ki so ga za menoj poslali z Bele krajine, z Metlike. Po kratki večerni molitvi sem se spravil spat. Tukaj mi je bilo namenjeno delovati lepo število let, lepe čase, pa tudi veliko tesnobe in strahu.

Ta svet in navade ljudi v tem predelu

Slovenije mi je bil le malo poznan. Vendar smo se kar dosti kmalu spoznali med seboj. Posebno seveda z otroki v šoli in izven nje, saj so bile v fari kar tri šole, na Brezovici kar poleg cerkve in župnišča; v Notranjih gorica, kjer je takrat živel v pokoju Janez Jalen, pa še na Logu. Poleg otrok pa največ stika z mladino. Deloma med tednom zvečer razni sestanki, pa tudi v nedeljo. Poleg tega pa so Brezovičani radi pripravili kako igro na farnem odru. Seveda so bile potrebne razne skupne vaje. V veliko pomoč pri tem delu z mladino so mi bili študentje, ki so večinoma pripadali mladcem. Kmalu sem spoznal, da niso to, kar so zlobni jeziki o njih govorili. Povsod so bili na razpolago. Posebno dobro so vplivali s svojim zgledom pri svetih mašah. Njihovo evharistično življenje je vplivalo na vse župljane, posebno seveda na njihove tovariše študente. Nedelja je bila res prazničen dan. Velika večina ljudi je hodila redno k nedeljski maši in tudi k zakramentom. Posebno lepo so bili obhajani prvi petki in moške nedelje. Pa tudi popoldne, po nauku, je bilo vedno kaj. Zbirale so se dekleta pri krožku. Ali Marijin vrtec. Pa seveda Marijina družba za dekleta in žene. Včasih pa tudi kakšen javen nastop. In seveda na odru igre. Pa tudi moški so se včasih zbrali pri kakšnem strokovnem predavanju iz kmetijstva in živinoreje. Predavatelje so pošiljali navadno z banovine. Pa je še vedno ostalo časa za kakšen izlet v bližnjo okolico ali za obiske k družinam.

Med tednom je velik del časa zavzemale šola. Kar kmalu smo se spoznali z učiteljstvom, si med seboj pomagali, čeprav so bili raznih naziranj. Po otrocih pa je bil naraven stik z družinami, in tako delo še uspešnejše. V Notranjih Goricah me je povabil na kosilo, kadar sem tam učil, pisatelj Janez Jalen z besedami: „Ker si pol ure mlajši, me boš ubogal in zmeraj prišel.“

menili v eno samo pokopališče.

A grobovi se odpirajo. Iz njih vpije proti nebu nedolžno prelita kri in „ostanku ostankov“ kliče, ne k maščevanju, temveč k spreobrnjenju, k svobodi in spravi na podlagi resnice in pravice - k novemu narodnemu rojstvu.

Ruševine slovenskega sveta se premikajo in izpod ruševin sili na dan novo življenje.

Revolucija je do golega obsekala slovensko narodno drevo, a ni uspela izrjaviti zgodovinskih korenin, iz katerih sedaj priteka pomlajeni življenjski sok narodne duhovne sile. Slovensko okleščeno drevo že poganja pomladne mladike. Upamo, da se bodo te kmalu razrastle v mogočno krono in rodile

obilan sad narodne preнове.

Papež je ob obisku Slovenije, potem ko se je poklonil slovenskim mučencem, opomnil slovenske katoličane, da morajo postati „misijonarji v vsakdanjem življenju“.

„Vernik je postavljen za pričevalca nadnaravnega upanja. **Ne bojte se! Prestopite tudi vi prag upanja!**“

„Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spremeniti svet.“

Moja starša, vaša deda, in dva družinska mučenca, ki so umrli v sluhu svetosti, so bili **pričevalci nadnaravnega upanja**. Dva sta ga izpričala s krvjo, dva pa s svojim vzglednim življenjem.

Očetu je v sanjah Marija pokimala, kakor da sprejme njegovo celotno predajo. Mati pa je duhovniku, ki ji je podelil poslednje mazičenje, zaupala, da se je z Marijo dogovorila, da ji bo prišla nasproti.

Pričevanje, svobodnost, duhovna veličina osebnosti, to je Kocmurjeva **rodovna dediščina**, iz katere naj bi se vsi obogatili.

To je goreče plamenica, ki jo v štafetnem prenosu podajam svojim potomcem; plamenica, ki naj sveti kakor lučka na koncu temnega predora, v času preizkušnje, da bomo znali pogumno prestopiti prag upanja“.

„**KORAJŽA VELJA!**“

Vaš oče

Sebastijan Vincencij Kocmur

Poznala sva se že od doma, ko je rad prišel na klepet v Radovljico. Prav takrat je pisal Ovčarja Marka. Pri kosilu je bilo prav prijetno. Večkrat je imel kakšnega gosta. Tako je bil nekoč Likovič, pesnik Menišije. Pripovedoval je, kako hodijo ovajat na glavarstvo. Bil je že čas režima. Nekoč so obtožili župnika iz Preserja, da je zelo protidržaven. Češ v cerkvi sv. Jožefa ima celo napis Franc Jožef Prvi. Kaj je bilo: nad oltarjem je kronogram sv. Jožefa. Prenapet orožnik pa je videl tam, česar ni bilo. Drugič enkrat je bil Plečnik, brat arhitekta, ki je hodil na Plešivico prakticirat smučanje. Bil je menda zdravnik, pa je bil znan bolj po svojih spisih v Mladiki o raznih zanimivostih slovenskega jezika. Kar nekam ujezil se je, ko je Jalen molil „Zdrava Marija“, češ da to ni slovensko; ampak češčena. In podobno. Jalen pa je prav takrat priobčeval v Domu in svetu svoje Mahovnice in mi včasih pokazal svoj zvezek in razlagal, kako on kaj napiše. Pa tudi na Logu me je povabil na kosilo upravitelj, čeprav njegova žena, tudi učiteljica, ni bila prijateljica duhovnikov. Ker sem pa jaz od otrok zahteval veliko na pamet, je to povzročilo večjo izvežbanost otrok v branju. Za to pa mi je ona bila zelo hvaležna.

Vse te šole sem seveda obiskoval vedno peš. Res, kar veliko potov, pa me niso utrjala, saj sem bil mlad in zdrav. Pa tudi vedno sem imel veselje za delo med mladino.

Prav ob mojem prihodu na Brezovico je bila v vsej škofiji velika priprava na nepozabni evharistični kongres v zadnjih dneh junija 1935. Tudi v brezoviški fari so se pripravljali z veselim navdušenjem. Razni kratki prizori za otroke. Pridno smo se vadili v pesmih za kongres. Pa ne samo otroci in mladina, tudi vsi drugi. Saj ni bilo družine, ki ne bi prejela posebnega povabila na ta izredni praznik. Poseben zunanji izraz teh priprav je bila postavitve velikih spominskih križev. Enega na Brezovici ob odcepu poti z velike ceste k cerkvi. Vse z veliko slovesnostjo in blagoslovom. Drugega pa prav na Plešivici ob veliki udeležbi vernega ljudstva. Prišel je prvi, otroški dan kongresa. Skoraj vsi otroci so bili prisotni. Vozili so jih večinoma na za to pripravljenih kmečkih vozovih. Nepopisen je bil pogled na te tisoče otrok med njihovo mašo na stadionu!

Prav poseben vtis je naredil moški dan, boljše noč, kongresa. Ker je bila ravno nedelja krajevnega žegnanja na Logu, Janez Krstnik, sem imel najprej dopoldne mašo na Logu. Proti večeru pa sem šel s skupino fantov v Ljubljano, da se tam pridružimo

veličastni procesiji po ljubljanskih ulicah na stadion. In potem pri polnočni maši. Nekaj nepozabnega. Toliko tisoč moških skupaj v pobožni molitvi. V Sloveniji nikoli prej. Je kaj pomenilo!? Še isto noč pa smo se vračali domov. Seveda vse peš. In življenje je teklo mirno naprej. Kljub drugačnemu naziranju nekaterih, vedno v miru in slogi. Le redko kdaj je padel kak klic na prvi maj od vračajočih praznovancev proti Ljubljani: „Far, kolar dol in rdečo kravato gor!“ In to je bilo vse.

Bližajo se resni časi

Med tem pa je postajalo življenje v Evropi vedno bolj težko, ki je zbuvalo resno zaskrbljenost, kam vse to vodi. Mi smo se sicer tolažili, da je Nemčija daleč. Da nas ne more nič hudega zadeti. Vendar je nemir vedno bolj polnil duše. Ko smo igrali na domačem odru eno zadnjih iger: Podrti križ, se je slišal vzdih: „Da bi se kaj takega pri nas nikdar ne bi zgodilo!“

Ko se v nedeljo, menda je bil 7. oktober 1939, zbudim, zaslišim od šole sem neko posebno premikanje težkih voz in krepke besede moških glasov. Vstanem in grem gledat. Kmalu sem zvedel, da so to vojaški vozovi z vojaštvom. Da se je prav tukaj pričela uresničevati mobilizacija 40. polka. Kako je ta novica pretresla vse tam! Pa še podčastniki, ki so vse vodili, so bili videti precej utrujeni in slabo razpoloženi. Zaloge

vojaške obleke so bile vse v neredu. Nobe-nega razmerja med hlačami in bluzami. N.pr. 120 hlač, pa samo 60 bluz. Od kod to? Oni sami so potožili, da je ta nered namen, povzročen po levičarjih, ki so se utihotapili v skladišča. Pa še drug nered. Poklicani so bili tudi vozniki z vprežno živino. Pa spet n.pr. voz v Begunjah, voli pa v Mengšu in tako dalje. Torej res premišljen nered.

Počasi so začeli prihajati prvi vpoklicanci. Vsi seveda slabe volje, ker s tem nihče ni računal. Kaj je bil vzrok te nenadne mobilizacije? Nemčija je napadla Poljsko in Jugoslavija je začutila potrebo delne mobilizacije, za vsak slučaj. Vedno več nevolje med vpoklicanimi. Pa tudi pri poveljstvu. Poklicani so bili tudi nekateri, ki nikoli niso služili vojake. Tako n.pr. Vilko Ukmar, glasbenik pri ljubljanski operi. Ker sem bil ravno blizu, me je poklical polkovnik in me vprašal, kaj o tem mislim. Poučim ga, da gospoda poznam še iz zavoda, da že po svoji mali postavi nima nič vojaškega. „Če je pa to,“ je dejal, „ga bom kar domov poslal, ker glasbenikov sedaj res ne potrebujemo.“

Brezovica se je počasi polnila z vpoklicanimi. Povsod so nastali šotori. Postali smo vojaško taborišče. Vpoklican je bil tudi moj sošolec Janez Kalan kot vojaški kurat. Počasi smo se vsi nekam umirili, ko smo spoznali, da še nismo v vojni. Ker pa je to življenje trajalo precej časa, se je pojavila pri vseh utrujenost. Eden se je celo obupan obesil. Sem pa tja se je prikazal kakšen

V Našem domu v San Justu delajo butarice. Kadar ni butaric, so pa venci, potice, ali kaj drugega, da je življenje lepše... - Foto: Marko Vombergar

Dobri pastir izpod Pece

MILENA AHČIN

(5)

Škof Jeglič se je z bolečino poslavljaj ob svojega škofovstva. Ni se še čutil slabega. Ko je videl, da se je njegov naslednik med duhovniki in med verniki hitro znašel in priljubil, se je sam čutil odveč. 80-letnega je zadela rahla kap. Vendar se je kmalu pozdravil. Počasi je predal škofovske posle dr. Rožmanu.

Pri slovesni maši ob predaji škofovskega mesta se je Jeglič poslavljaj s solzami v očeh. Novi škof pa je padel na kolena in drgetaje zaihtel. Nanj se je zrušila vsa teža križa, ki ga je živo slutil. 1. avgusta 1930 je škof Rožman s strahom stopil na težko pot škofovskih dolžnosti.

Evropa je doživljaj težko gospodarsko krizo. Na obzorju so bili obrisi velike vojne. V državi je bila kriza in po 6. januarju 1929 tudi neusmiljena diktatura, ki je onemogočala politično, prosvetno in tudi versko delovanje.

Kralj Aleksander je uvedel diktaturo. Edino dovoljeno telovadno društvo je bilo Sokol. Uničevala je delo, ki so ga katoliški delavci pred dvajsetimi leti tako uspešno začeli. Šele z nastopom Stojadinoviča (24.6.1935) je pritisk ponehal in so bile odpravljene krivice.

Jegličevo navado, da je ob novem letu pošiljal duhovnikom okrožnice, je obdržal tudi Rožman. V teh okrožnicah so bila navodila in nasveti. V svojem prvem novoletnem pismu prosi Rožman duhovnike edinost, vzajemnost, kanonično pokorščino in bratsko ljubezen. Zaradi gospodarske krize je bila tudi duhovščina

v veliki revščini. Duhovniško podporno društvo je bila Rožmanova velika skrb. Bil je dober psiholog, a tudi zelo odprt, tolažnik in učitelj. Duhovniki, tudi starejši, so v njem videli bolj očeta kot škofa. Prav tako tudi verniki.

Rožman je priporočal Bratovščino Svete Družine in Katoliško akcijo. Do duhovnikov je bil izredno strog. Nekateri so mu zamerili, da ni rad dajal odlikovanj. V stolnem kapitlju je vedno imel koga, ki mu je nasprotoval. Od vsega začetka je bil to dr. Mihael Opeka, pozneje dr. Alojz Zupan. Stolni dekan Ignacij Nadrah je bil čisto drugačnega značaja kot Rožman, pa ga je ta vendarle izbral za generalnega vikarja. Oba sta znala potrpeti in njuna značaja sta se dopolnjevala.

Rožmanova skrb za mladino je dobila veliko zadoščenje ob evharističnemu kongresu 28.-30.6.1935 v Ljubljani in ob kongresu Kristusa Kralja 25.-30.7.1939, tudi v Ljubljani. Otroci so ga prav lepo sprejeli tudi ob birmi v Logatcu leta 1943. Pripravili so lepe deklamacije, zapeli so mu podoknico. Ob slovesu so mu dolgo mahali z robčki. V grenki kelih je kanila kaplja veselja, kadar je bil med otroci.

Škof Rožman je svoja novoletna voščila objavljaj v časopisu Slovenec, ki je imel bralce po vsem slovenskem ozemlju. Vsebinska novoletnih pozdravov se je nanašala na ves narod in na takratne verske, socialne in tudi politične razmere. V teh poslanicah se razodeva Rožmanova bistrotvidnost in svetovna razvedanost.

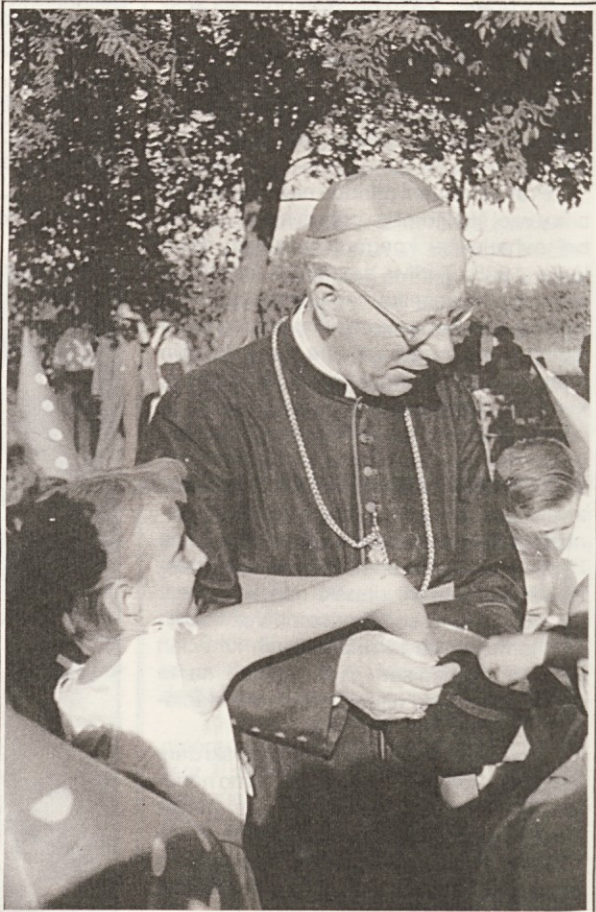
V prvem voščilu, leta

1931, govori o grozečem navalu materializma, ki je vstajal v Evropi. Poudarjal je silno potrebo pomoči in sprememb na temeljih krščanske morale v duhu božjih zapovedi.

Naslednje leto kliče k solidarnosti človeštva v brezupnem stanju. To leto je bila zelo občutna brezposelnost. Leta 1933 svari pred zmedami in postavlja Kristusova evangeljska načela kot kažipot v urejeno bodočnost. Leta 1934 poudarja vlogo tiska, ki mora prinašati načelno jasnost. Leta 1935 je namesto novoletnega voščila poslal zgovoren pastirski list. Leta 1936 je obiskal Slovence v Ameriki in od tam poslal domov vrsto člankov. Leta 1937 zopet poudarja važnost tiska, posebno katoliških dnevnikov. „*Ves dnevni tisk je pod prevlado materialističnega sveta,*“ je poudarjal. Ob novem letu 1938 poudarja važnost edinosti vseh katoliških Slovencev. „*Sovražniki božji so kljub globokim medsebojnim razlikam ustvarili močno*

Škof Gregorij Rožman leta 1956 na Pristavi v Castelarju. -

Foto: Lojze Erjavec

listič, natiskan na zelo slabem papirju, pozivajoč k upor. „Odvzrite orožje, kaj bi se borili za kapitaliste!“

Vendar je te mobilizacije le bilo konec. Vsi so se vrnili na svoje domove v upanju, da se ne bo to več ponovilo. Tudi vsi mi smo isto želeli in upali. Naslednje leto je poteklo precej mirno. Pripravljaj smo se celo na novo mašo, ki jo je zapel pozimi v mrzlem decembru domačin Francelj Pezdir. Zelo slovesno je bilo, čeprav zelo hud mraz.

(Bo še.)

fronto," pravi. Ob novem letu 1939 začne novoletno poslanico: „*Srečno smo prijadrali mimo grozeče nevarnosti, a ne vemo, kaj nam novo leto prinese. Tudi mir na duhovnem polju je ogrožen. Dajmo mladini temeljito in dosledno versko vzgojo.*” Leta 1940 je opozarjal, da bo to leto odločilnega pomena za Slovence in katoličane. Enotna disciplina je v tem trenutku nujnost. A med Slovenci je preveč razklanosti pa premalo modrosti in uvidevnosti, ponižne požrtvovalnosti v delu za slovensko in katoliško skupnost. Malo pred zadnjim voščilom pred vojno viхро je slovenski narod izgubil svojega velikega voditelja dr. Antona Korošca. O njem piše Rožman v novoletnem voščilu: „*Kako naj s tega groba zremo polni veselih upov v novo leto? Vojni požar prasketa na vseh koncih. Potrebna nam je živa vera, enotnost in iskrena povezanost, predvsem pa pripravljenost na žrtve za svobodo.*” Izkazalo se je, da je pravilno presojal takratni položaj.

Rožman je bil predvsem dušni pastir. Ustanavljal je nove župnije. Skrbel je za redno bogoslužje, v nemal vernike za skupna romanja, tudi izven meja svoje škofije.

Rožmana je skrbela tudi nasebina kočevskin Nemcev. Ko je beograjska vlada zahtevala, da morajo kočevsko mladino učiti verouk v slovenščini, je odgovoril: „*Ne bom ubogal, ker je treba Boga bolj ljubogati kot ljudi. Kjer se doma nemško govori in moli, tam mora biti tudi verouk v nemščini. Kako naj pričakujemo, da bodo koroške slovenske otroke v Avstriji in slovenske otroke na Primorskem učili verouk v slovenščini, če bi mi tukaj delali krivico?*” Kočevski duhovniki so mu bili hvaležni in so vneto izpolnjevali svojo nalogo do velike noči 1941. Kočevski Nemci, ki so bežali po vojni v Severno Ameriko, so imeli leta 1959 tam misijon, ki ga je vodil škof Rožman.

Gregorij je že v domači hiši kot otrok bral na glas, posebno pozimi, ko so ženske predle, oče pa popravljaj orodje. Tako se mu je že zgodaj začel razvijati govorniški dar. Premišljevanja, ki jih je bral v domači hiši, so mu

dajala zamisli v poznejših pridigah in govorih. Na pridige se je zelo vestno pripravljaj. Tudi svojim duhovnikom je vedno priporočaj, naj se za pridige dobro pripravijo in naj pridigo prikupno podajjo. Pridiga mora biti jasna in sprejemljiva, za kar je potrebno, da pridigar podano resnico v sebi doživij. Rožman je priporočaj versko vzgojo v šoli tudi poleg obveznih ur šolskega verouka. V pastirskih pismih govori o verski samovzgoji, posebno v vojnem času, ko se je zatekel k Presvetima Srcema, Jezusovemu in Marijinemu. To je bila vsebina vseh njegovih pastirskih listov do konca vojne.

Že od vsega začetka Rožmanovega škofovanja je bila vlada Cerkvij ne le naklonjena, ampak celo do nje krivična in nasilna. Rožman je ukazal pri maši molitve zoper preganjanje Cerkvij. Jugoslovanski katoliški škofje so se pritožili pri Notranjem ministrstvu, a brez uspeha. Vlada je celo razpustila Prosvetno zvezo in zaplenila njene prostore, ki so bili navadno cerkvena last. Po petletnem preganjanju se je s spremembo vlade (24.6.1935) položaj spremenil. V letih preganjanja se je Cerkev izkazala kot nepremagljiva strnjena vrsta. Teh pet let je bilo velika generalna vaja za trpljenje, ki je čakalo Cerkev v naslednjih letih.

Do svojih sodelavcev je bil Rožman preprost. Tudi od drugih ni zahteval prisiljenih poklonov in pozornosti. Zanimal se je za duhovni in gmotni blagor svojih

duhovnikov. Priporočaj je skromnost, a vedno je iskal možnosti za izboljšanje njihovih dohodkov. Rožmanova velika skrb je bilo Duhovniško podporno društvo, ki je prevzelo skrb za onemogle duhovnike. Kako je skrbel za duhovnike, se je izkazalo po koncu druge svetovne vojne, ko je pomagal in skrbel za duhovnike, raztresene po vsem svetu. Kjer sam ni mogel prispevati, je skušaj organizirati podporo od drugod. Izkazal se je kot izredno skrben oče. Vendar je bila njegova skrb za duhovni blagor toliko večja kot je duša pred Bogom po svoji ceni važnejša.

Od svojih duhovnikov je pričakoval neutrudno delovanje. Svetoval jim je dušnopastirske obiske, organizacijo Katoliške akcije, organizirano dobrodelnost, katoliški list. Sam je dejaj: „*Rekli boste, da vam nalagam preveč dela. A v našem poklicu ni mesta za udobnost, proti nenavadni vztrajnosti božjih nasprotnikov je potrebno stalno delo.*” Vendar opozarja, da imajo veliko prednost pred nasprotniki: svetost duhovnikov in vernikov, pa zaupanje v božjo pomoč, - saj se vendar za Boga borijo.

Očitki, ki so bili pogosto naperjeni proti Rožmanu, so hoteli dokazati krivičnost. Pri dodeljevanju služb je pač vedno upošteval sposobnosti in pripravljenost za požrtvovalno delo, kar je bilo razvidno iz prejšnjega dela prosilca. Marsikateri župnik se je slabo izkazaj pri organiziranju ukazanih društev, pri pripravah za slo-

Škof Gregorij Rožman na Pristavi ob svojem drugem obisku rojakov v Argentini.

vesnosti, pri delu za misijone ali večje farne pobožnosti. Tem pač ni mogel zaupati višjih mest v cerkveni organizaciji. Tudi odlikovanj ni rad delil. Kakor si teh zase ni želel, jih tudi drugim ni posredoval. Podelil je nekaj naslovov svetnika ali častnega kanonika, papeških odlikovanj je tudi le nekaj posredoval. Sicer pa je II. vatikanski cerkveni zbor celo želel odpraviti častne naslove.

Rožman je bil v dobrih zvezah z drugimi katoliškimi škofi v državi, dokler mu vojna z mejami tega ni preprečila. Sodeloval je pri cerkvenih slovesnostih na raznih krajih, tudi izven svoje škofije. Pomagal je reševati narodnostne probleme v goriški nadškofiji. Za primorske Slovence je šel celo v Rim posredovat. Vendar ni imel sreče. Naletel je na trda ušesa, deležen je bil trpkih očitkov. Pač pa je bil papež zelo navdušen, ko mu je Rožman poročal o svojem delu med mladino. Tudi zidava novega bogoslovja, kar je bilo za tiste čase zelo drzno podjetje, je papeža navdušila.

Z diktatorsko vlado v Beogradu je bil Rožman v napetem razmerju, ker je zelo odločno nastopal proti organiziranemu kvarjenju mladine v jugoslovanskem Sokolu. V istem času je zaradi poskusa posredovanja za Slovence v italijanskem Primorju prišel še pri papežu Piju XI. v

nemilost. Uspeha ni bilo, pritisk fašistov na slovensko manjšino se je celo povečal. Na usodnem sprejemu pri papežu Piju XI. je bil Rožman že pripravljen na papeževe izbruhe svete jeze, zato je malo laže preslital razočaranje in papežev udarec po mizi rekoč: „... v druge škofije se ne vtikajte!“ Pozneje je škof pripovedoval, da ga je v tistem nesrečnem trenutku najbolj tolažila zavest, da sam nikdar ni iskal škofovske časti. Tri dni po neprijetni avdienci je bil Rožman spet pri papežu in vse je kazalo, da je papež obžaloval svoj izbruh pri prejšnjem sprejemu. Med svojimi sodelavci je imel tedaj papež več članov, ki so bili fašizmu naklonjeni. Ti so dosegli celo odstavev goriškega nadškofa Sedeja, ki ga je nadomestil zagrizen zagovornik italijanstva Sirotti.

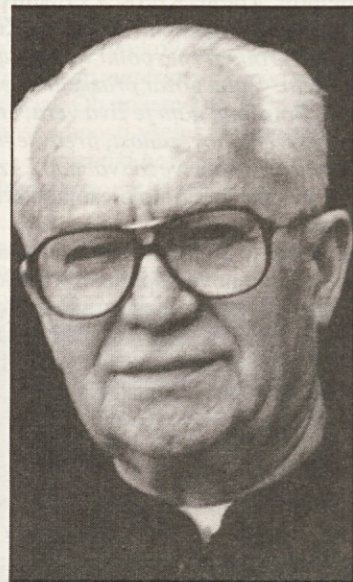
Tri leta po ponesrečenem poskusu olajšanja zatiranja Slovencev na Primorskem se je Rožman v spremstvu krškega škofa Srebrniča še enkrat podal v Vatikan. Tokrat sta nesla spomenico, ki jo je jugoslovanska škofovska konferenca poslala papežu Piju XI. V njej obveščajo papeža o nevzdržnem položaju slovanskih manjšin v Italiji z ozirom na versko življenje. Papeža je spomenica zelo potrla. Poslanca sta se vrnila z vrsto obljub, vendar omiljenja ni bilo. Rožman je veliko tvegat, saj je dvakrat tvegat izzval papeže-

ve jeze zaradi prošnje za Slovence pod fašističnim pritiskom.

Po smrti papeža Pija XI. je bil izvoljen kardinal Evgen Pacelli, postal je papež Pij XII. Škof Rožman je bil pred začetkom vojne dvakrat pri njem sprejet. Do obeh papežev je kazal Rožman izredno vdanost in pokorščino.

(Bo še.)

Župnik Jože Guštin častni prelat

Po krizmeni maši v katedrali v Buenos Airesu je buenosaireški nadškof in argentinski primas kardinal Antonio Quarracino sporočil, da je sveti oče Janez Pavel II. imenoval župnika Jožeta Guština za častnega prelata.

Gospod Guštin je bil rojen 17. aprila 1919 v šentjernejski župniji na Dolenjskem. Maja 1945 se je z drugimi begunci umaknil iz domovine in je bil 19. maja posvečen v duhovnika v Krki na Koroškem. V buenosaireški nadškofiji je opravljal različne službe: bil je osebni tajnik kardinalov Copeilla in Caggiana, vrhovni kurat Argentinske zvezne policije, nadškofijski asistent Marijine legije, nekaj časa župnik in podobno. Ves čas je bil slovenski dušni pastir v Berazateguiju, po upokojitvi pa se še bolj posveča pastoralnemu delu v naši verski skupnosti. Odlikovancu čestitamo k visokemu imenovanju in mu želimo še veliko zdravih, delovnih in zadovoljnih let.

Naši dušni pastirji na veliko soboto po stari slovenski navadi blagoslovljajo velikonočna jedila. - Foto: Marko Vombergar

„V nebesih sem doma...“ ali bilanca

NADISLAVA LAHARNAR

Pepl je prečkal cesto in zavil na stezo proti domu. Zdaj, zdaj bo zagledal domačijo, a srce mu je stiskala skrb in negotovost, kaj bo doma našel. Ali bo dobil katerega domačih, kje so bratje...?

Obstal je - pred pogoriščem. Gotovo je to storil tujec, ki pa mu je on srečno ušel. Za karkoli bi zagrabil in ga pognal iz dežele! Za svoj in za skupni dom je vendar bil pripravljen kaj storiti, saj ni šleva...!

- He-hé!

Pa ne da bi kaka divjad ali zbegano živinče hodilo v bližini?!

V ozadju je skrivnostno zelenel gozd. So tudi oni imeli lep del gozda gori v hribu. Brez potrebe niso sekali in oče je bil ponosen na zdrava in zajetna debela, ki so kipela kvišku, ravna kot sveče. V vrhovih je rahlo šumelo in krpice neba je bilo videti skozi zelenje, oblitu s sončnimi žarki. - Ja, kar na svoje, v gozd pojde...

- He-he-hée!

Kako lahko je prišel v gozd, a nazaj ni več mogel. Tam so veljale vse drugačne postave in zapovedi, kot pa jih je on poznal iz otroških let. Od začetka do konca so velevale vse nasprotno. „Veruj v enega samega Boga!“ O, ne! Nič ne veruj! Če si vsaj za silo „zgrajen“, sovraži Ga, Stvarnika nebes in zemlje! Uničuj in ubijaj brez pomisleka...

- He-he-he-hée!

Koliko smrti in groze je videl in hudega preстал! Saj je skoraj neverjetno, da na obnovljenem domu sedaj še živ razmišlja o lastni smrti in pogrebu, ker se mu pač naravno bliža ura odhoda. Joj, kako različno so ljudje odslavljali ljudi! Nekateri si je celo jamo moral sam skopati. V spominu mu je tudi ostal primer, ko sta se brata čez očetovo truplo prepirala, ali naj gre za pogrebom križ ali zvezda. Pa je šel križ in je šla zvezda. Ni bilo važno, da je pokojni že stal pred božjim stolom.

Pri drugem pogrebu pa je bilo drugače. Vrata pokopališke cerkvice so se po maši odprla na stežaj za odhod krste, potem pa so sipala iz sebe številne pogrebce. Ob pretrganem klenkanju zvona se je urejeno razvil sprevod: križ, krsta, duhovni in pogrebci. Počasi so se pomikali po poti do

novozkopanega groba in molili. Vsakdo je tudi imel v roki nageljček, da ga za slovo spusti v grob in rajnemu še enkrat zaželi večni mir in pokoj. Bili so domači, sosede, prijatelji, znanci in vaščani, starejši in mlajši, odrasli in otroci. Še „ta-malo“ je držalo v ročici rožico, da jo iz materinega naročja vrže dedku in grob. Na koncu pa je mogočno zadonela pesem „V nebesih sem doma...!“

„O, ne! Ne bodo me zagreblili kot steklega psa“, je vzkliknil Pepl. Oporoko napišite, da bo držalo brez izgovorov:

„Jaz, Pepl (Jože) Areh, pri polni zavesti in zmožnosti odločanja, zapuščam svoje imetje... in dediča obvezujem, da mi oskrbi cerkven pogreb. Verem sem vedno bil, svoje pregreške, slabosti in malomarnosti pa Bogu potožim, jih obžalujem in se z njimi vred izročam neskončnemu božjemu usmiljenju, ker v precepu nisem vedel, znal in mogel prav ravnati, čeprav sem v globini svoje duše edino to najbolj želel...“

-U-u-u! - Eh, nič! Takle Pepl pač ne more spremeniti bilance narejene za ves

narod. Ta pa izkazuje:

- strahotno mero prelite krvi;
- strahotno mero odpisane, zatajevanje razvrednotene in zavržene krvi, prepuščene na voljo vsem narodom te zemlje;
- načrtovan priliv od drugod, za spremembo krvne slike in narodnega značaja;
- razdejanje na svetem kraju, na področju čustev in družine;
- zavrto ali skrajno otežkočeno osebno rast in razvoj potenciala talentov, ki jih je Bog razdelil vsem ljudem;
- kvarjenje jezika...

To je pogin, he-he, pogin! Takole si je roke mel Hudobec.

Pa se je zmotil! Spregledal je postavo o teži in vrednosti neizmerne trpljenja božjega ljudstva in množice mučencev...

Mučenc-cev! Ja, MUČENCEV!

- Gromska strela!

Tresk in duh po žveplu.

Na spomlad se je nebo nasmehnilo Slovincem. Vsa dežela je po dolgem in počez zadehtela po šmarnicah. Pri božjih hramih je zvonilo in ubrano pritrkavalo za praznik. Sam Bog je po Janezu Pavlu blagoslovil svoje preizkušeno ljudstvo. In blagoslov se je razlil na vse štiri strani neba, na vse ljudi, vse kraje in vse stvari, še pod rušo je segel do zemskih ostankov ponižnega Peplna in v vse jame, brezna in vrtače - v očiščenje, katarzo, za nove čase!

V nedeljo, 9. marca, je Prešernova šola iz Castelarja priredila v Slovenski hiši igro „Naočniki“.

IZ SLOVENIJE

Grb in geslo nadškofa dr. Franca Rodeta. Novoimenovani škof si je izbral grb, v katerem je zlata vrtnica na modrem polju. V grščini je vrtnica *rodos*, kar je fonetično blizu njegovemu družinskemu priimku. Vrtnica je simbol Device Marije, ki so jo v srednjem veku imenovali kar Roža Marija. Tako poje tudi ena najstarejših cerkvenih pesmi „Lepa si, lepša si, roža Marija“. S podobo vrtnice hoče izraziti svojo predanost Mariji. V njeno varstvo izroča svojo škofovsko službo. In končno je vrtnica podoba bežne, kratkotrajne lepote, izraz minljivosti vsega sijaja tega sveta. Ta krhka lepota nas navdaja z žalostjo, obenem pa nas usmerja k večnosti, k trajni in neminljivi lepoti in slavi Božjega obličja.

Njegovo škofovsko geslo je **STATI INU OBSTATI**. Te besede so vzete iz Trubarjeve pridige o veri, ki je bila objavljena v Katekizmu, prvi slovenski tiskani knjigi leta 1550. Potem ko Trubar opredeli vero kot „anu serčnu, gvišnu inu terdnu zavupane v ti riči božje“, pravi: „Samo s tako vero more an keršenik v tih nadlugah inu iskušnjavah stati inu obstati, inu more tudi subperstati ti neveri“. Besede se torej nanašajo najprej na moč, ki izhaja iz vere, da kristjan kljub vsem preizkušnjam ne kloni, ampak ohrani trdno zaupanje v Boga in njegove obljube. Geslo „stati inu obstati“ pa je zanj tudi izziv. Stati pomeni biti pokončen, neupogljiv spričo težav in nasprotovanj; pomeni vztrajnost v izvajanju svojih načrtov in zvestobo svojim temeljnim pričanjem. Samo s tako držo je mogoče obstati. Dr. Rode vidi v tem geslu povzeto vso zgodovino slovenskega naroda.

Prvi javni nastop dr. Rodeta po imenovanju. Osred-

nja misel prve tiskovne konference po njegovem prihodu v Slovenijo v torek, 18. marca, ki jo je poudaril, je bila: prva naloga Cerkev je oznanjevanje evangelija. V prvih pogovorih po objavi imenovanja za nadškofa so namreč novinarji dr. Rodeta spraševali predvsem o njegovih stališčih do aktualnih družbenih tem, ki Cerkev gotovo zadevajo, saj ima veselo sporočilo tudi družbene in kulturne razsežnosti, vendar pa to ni edino področje delovanja Cerkev, je pojasnil novi nadškof. Za osrednje naloge slovenske krajevne Cerkev je dr. Rode poleg oznanjevanja evangelija opredelil še njeno molitveno poslanstvo ter vpetost v zgodovino in življenje slovenskega naroda. To med drugim vključuje tudi prizadevanja za narodovo moralno prenavo, spravo in pravično ureditev odprtih vprašanj v razmerju do države. Novinarska vprašanja so se tudi tokrat dotikala predvsem aktualnih tem, kot so razmerje Cerkev do šolstva, do različnih referendumskih pobud glede vračanja nacionaliziranih gozdov in do vprašanja narodne sprave. *Izjavo, o nalogah Cerkev, ki jo je dr. Rode predstavljal na tiskovni konferenci, v celoti objavljamo na 105.*

Škofovsko posvečenje novega ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta je bilo na belo nedeljo, 6. aprila, na 999. dan pred letom 2000, v ljubljanski stolnici. To se je zgodilo ob 37-letnici mašništva, ob 40-letnici večnih zaobljub v misijonski družbi sv. Vincencija Pavelskega po devetkratnem Hočem, s polaganjem rok, s posvetilno molitvijo, z maziljenjem - z obredom Cerkev, ki ga je, ob sopusvečevalcih nadškofih rojakih, dr. Alojziju Ambrožiču (Toronto) ter dr. Francu Perku (Beograd), opravil nadškof dr. Alojzij Šuštar (Ljubljana). Listino papeža Janeza Pavla II. o škofovskem imenovanju je prebral apostolski nuncij Edmond Farhat.

V stolno cerkev sv. Nikolaja je na belonedeljsko popoldne v slovesnem sprevedu spremljal dr. Franca Rodeta k bogoslužnemu slavlju njegovega škofovskega posvečenja zbor 260 duhovnikov (rektor Slovenika v Rimu prelat Maksimilijan Jezernik, kanoniki, zastopniki dekanij iz vseh treh slovenskih škofij, višji redovni predstojniki, redovniki ter zastopniki škofov iz Vidma, Trsta in Krka). Z njimi je bil apostolski nuncij nadškof Edmond Farhat (Ljubljana), dva kardinala, Franjo Kuharič (Zagreb), Paul Poupard (Rim), pronuncij Svetega sedeža pri Evropski zvezi nadškof Janez Moretti (Bruselj), pet nadškofov: Alojzij Šuštar (Ljubljana), Alojzij Ambrožič (Toronto), Franc Perko (Beograd), Antonio Vitale Bommarco (Gorica), Hendrik Bomers, lazarist (Haarlem v Holandiji), ter deset škofov: Franc Kramberger in Jožef Smej (Maribor), Metod Pirih (Koper), Egon Kapellari (Celovec), Antun Bogetič (Poreč), Jean-Claude Perisset (Rim), tajnik Tajništva za pospeševanje edinosti med Cerkvami, Edward Nowak, tajnik Kongregacije za zadeve svetnikov, ter naslovni škof Vekoslav Grmič (Maribor).

Stolna cerkev je bila polna cvetnega okrasja, ob njenih orglah pa mojster akademik Primož Ramovš, ko je vstopal spreved vanjo. Pritrkovalci iz Smlednika so poskrbeli, da je imel praznik tipično slovensko obeležje. O sporedu pomembnega dogajanja je zbrane v cerkvi in pred radijskimi in televizijskimi sprejemniki pred začetkom slavlja seznanil mons. Franci Petrič. Uvodni pozdravni nagovor je imel generalni vikar škof Jožef Kvas.

Vstajenjska pesem vse Cerkev *Jezus naš je vstal od smrti* je začela slavje. Sledila je *Ecce sacerdos magnus* skladatelja Antona Brucknerja v izvedbi 65-članskega stolniškega zbora Anton Foerster pod vodstvom Jožeta Trošta.

Iz naše KRONIKE

Obrede vélikega tedna so po krajevnih središčih na cvetno nedeljo vodili dušni pastirji, v cerkvi Marije Pomagaj pa na cvetno nedeljo Jože Guštin. Na veliki četrtek je vodil obrede dr. Jure Rode, somaševala pa Anton Bidovec, ki je pridigal, in Franc Šenk; napovedovalec je bil inž. Tone Podržaj, berili sta brala Angelca Klanšek in Jernej Štefe, med mašo je pel mladinski zbor iz Slomškovega doma pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja; po maši je bilo češčenje Najsvetejšega: najprej žene, nato možje in za njimi mladina. Na veliki petek je vodil sveto opra-

Kyrie, Gloria in excelsis Deo, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei - latinska maša sv. Jožefa Stanka Premrla - ter mogočna Aleluja Friedricha Händla. Psalm in Vera 16. Troštove maše (solist Marko Fink). Ob združenem zboru sta bila solista Veronika Fink-Menviele in Marko Fink, ob glavnih orglah in trobilnem kvartetu Gallus je na stranske orgle igral dr. Edo Škulj.

S starodavno cerkveno pesmijo vsega ljudstva k svetemu Duhu - *S skupno pesmijo prosimo* - se je začel obred posvečenja ter se nadaljeval z branjem papeževskega pisma - v latinščini ga je prebral apostolski nuncij nadškof Farhat. V nagovoru zbranemu ljudstvu je nadškof Šuštar poudaril, da se za Franca Rodeta začenja nova pot služenja Cerkvi v ljubljanski nadškofiji in cerkveni pokrajini, ki jo oblikujejo vse tri slovenske škofije.

Ker smo prejeli podrobnosti o posvečenju tik pred zaključkom majske številke, bomo nadaljevali s poročanjem v prihodnji številki, v kateri bomo postregli našim bralcem z vrsto lepih barvnih fotografij te edinstvene slovesnosti.

vilo Jože Guštin ob asistenci Franceta Berganta, ki je pel pasijon, in Franceta Cukjatija, ki je imel nagovor; potek obreda je napovedoval Franci Žnidar, berili sta brala Mija Markež in Marcel Brula, pel pa je Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaser. **Na veliko soboto** čez dan so dušni pastirji blagoslavljali velikonočna jedila. Sveto opravilo velikonočne vigilije se je začelo ob 21. uri: slavje luči, besedno bogoslužje, krstno bogoslužje, evharistično bogoslužje - vstajenjska maša. Z delegatom Jožetom Škerbcem sta somaševala Jože Guštin in Franceta Bergant, napovedovalec je bil Bogdan Magister, berila so brali: Andrejka Vombergar Štrfliček, Franci Grilj, Danica Malovrh, inž. Janko Lavrič, Nevenka Godec, mašno berilo pa predsednik ZS Marjan Loboda; pel je Mladinski zbor iz San Justa pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar, orgljal pa je prof. Ivan Vombergar. Vse sveto tridnevje se je zelo veliko rojakov, tudi veliko mladih družin z otroki, udeležilo svetih opravil.

Tudi pri slovenskih mašah na veliko nedeljo se je zbralo veliko rojakov; mladina je po nekaterih središčih po maši priredila še mladinska velikonočna srečanja. V Rožmanovem domu je ob 18. uri maševal novoimenovani prelat Jože Guštin.

Pouk slovenskih osnovnih šol v Buenos Airesu in okolici se je začel v soboto, 15. marca, v sedmih središčih: v Carapachayu, v Castelarju, v Ramos Mejía, v San Justu, v San Martinu, v Slovenski vasi in v Lanusu in v Slovenski hiši (tečaj ABC za špansko govoreče).

46. obletnica Slovenskega planinskega društva - 23. februarja - v **Bariločah**. V soboto, 1. marca, je mornariška prefektura prepeljala skupino članov in njihovih otrok v dveh voznjajh iz Puerto Pañuelo (Llao Llao) do vzhodja gore Capilla, na sotočju rokavov Tristeza in Blest jezera Nahuel Huapi. Družba se je nato povzpela do lansko leto odprtega bivaka „Slovenia“ 1500 metrov nad morjem. Naslednje jutro se je 12 gornikov podalo na vrh (1267 m) do slovenskega križa (delo mojstra Joška Simčiča), da ob njem in na istem vrhu proslave

sprejeto odločitev iz leta 1951, ko so ustanovili svoje društvo. Predsednik društva Matjaž Jerman je z vrha gore poklical po telefonu častnega predsednika društva dr. Vojka Arka v „parlament“, kjer se zbirajo rojaki ob nedeljah po slovenski maši, ter po njem poslal pozdrave rojakom tu in po svetu. Posebej so se spomnili članov in prijateljev Planinskega društva Celje, ki so se bili udeležili odprtja omenjenega bivaka ter vzpona na isti vrh pred letom dni.

Pod vodstvom bivšega predsednika Dinka Bertoncija in v družbi župnika prof. Franceta Berganta se je teden prej podala na vrh Capille posebna odprava, da je za to priložnost nanovo pobarvala križ.

Slovinci iz Mendoze sodelovali na znamenitem prazniku trgatve - Fiesta de la Vendimia - ki ga je to lepo mesto pod Andi letos pripravilo 7. in 8. marca. Drugi dan praznika se vsa Mendoza in turisti zberejo na pločnikih cest, po katerih vozijo izvoljene „kraljice“ posameznih občin s svojim spremstvom na bogato okrašenih vozilih, polnih cvetja in alegoričnih motivov, ki tekmujejo med seboj v originalnosti in razkošju motivov, s katerimi predstavljajo svoje delo in pridelek - žlahtno kapljico te vinorodne province. Na čelu teh vozil - imenovanih carrozas - pelje gavč kip Matere Božje pod imenom La Virgen de la Carrodilla, ki jo

France Vitrih, šolski referent Zedinjene Slovenije, govori na začetni šolski prireditvi.

Mendoščani častijo kot zavetnico vinogradnikov. Letos je bil v spredu med vozili tudi majhen zapravljiček s ponjisko vprego v zastopstvu mendoških Slovencev, ki je vzbujal veliko pozornost gledalcev. Na njem so sedeli poleg kočijaža trije pari v slovenskih narodnih nošah.

Veleposlanik dr. Janez Žgajnar prvič v Mendози. Na povabilo provincijske vlade se je udeležil tradicionalnega praznovanja ob vinski trgatvi, ki ga to mesto pripravi najbolj slovesno, na katerem je sodelovala letos tudi slovenska mendoška skupnost. Veleposlanik in njegova soproga sta izrabila priložnost za obisk tamkajšnjih rojakov in si v njihovi

vi družbi ogledovala zanimivosti mesta in okolice, vinskih kleti in visokih gor. Udeležila sta se tudi maše v Slovenskem domu, kateri je nato sledil uradni sprejem. Začel ga je Slovenski pevski zbor s tremi pesmimi, nato je visokega gosta z gospo pozdravil predsednik društva Davorin Hirschegger, nastopili so šolski otroci, izročili šopek rož in nazadnje je spregovoril še veleposlanik, ki se je na koncu zahvalil Mendoščanom za prijazen sprejem in gostoljubje. Sledilo je skupno kosilo.

V nedeljo, 9. marca, je bila v Slovenski hiši mladinska maša, pri kateri je pela in sodelovala mladina iz Slovenske vasi. Po maši je mladim govoril lazarist Franci Pavlič, nato je bil razgovor.

ZSMŽ - odsek Ramos Mejía je v petek, 14. marca, organiziral romanje v Tandil. Vodila ga je Pavla Škraba, spremljal pa župnik Jože Guštin. Udeležba je bila velika.

Slovensko gledališče Buenos Aires je uprizorilo dramo Antona Čehova - Tri sestre, ki jo je režiral Maks Borštnik. Prva uprizoritev je bila v soboto, 5. aprila, v Slovenski hiši, igrali so jo pa še v soboto, 12., in v nedeljo, 13. aprila. Predstava je bila brez premora, vloge so pa sprejeli naslednji igralci: Dominik Oblak, Mirijanka Voršič Truden, Metka Kahne, Cintija Frontini, Diana Truden, Marko Petek, Jože Rupnik, Janez Kra-

VODORAVNO: 1. Druga beseda za LEDVICA. 5. Pričakuje, da se bo izpolnila želja. 8. Divji narod, ki je v starih časih napadal v Evropi. 9. Država na arabskem polotoku. 10. Predlog. 11. Eden evropskih narodov. 13. Podoba, del ploskve. 15. Kaj ostane, če vse izgubimo. 17. Orodje za igranje tenisa. 20. Četrta nota v glasbeni lestvici. 21. Odprtina v steni. 22 Arabski plemič. 24. Prošnja za darilo. 25. Nasprotno od plime, gibanje morske višine. NAVPIČNO: Ošaben, nadut. 2. Ura, ki nas pokliče. 3. Veznik. 4. Član družine. 5. Pameten. 6. Največji ocean. 7. Kemijski znak za aktinon. 9. Enota za upor (el). 12. Prva žena. 14. Vprežna žival. 16. Kaj dela vedeževalka? 18. Velika reka na severu Italije. 19. V resnici. 21. Predlog. 23. Osebni zaimek.

KRIŽANKA ŠT. 6

1	2	3	4			5	6	7
8					9			
10			11	12				
13		14				15		16
			17	18		19		20
21						22	23	
24					25			

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Greh se prikrije, grešnike pa bomo določili.
- Verujem, da ljudje s slabo vestjo nemirno spijo, ampak zato spijo na mehkem.
- Zaustavite resnico!
- Po včerajšnji dogmi me še danes boli glava.
- Neumnost je bolezen, ki boli druge.
- Poznam ljudi, ki imajo domotožje za tujino.
- Če se napredek ustavi, to še ni stabilizacija.
- O tem, da smeh pri nas imeti drugačno mnenje, imam drugačno mnenje.
- Mikrofon je naš.
- Slovenci vseh dežel, pomnožite se!
- Naša oblast se drži načela: kar je bilo, je bilo, kar bo, pa bo.
- Komunizem je bil represiven, postkomunizem je depresiven režim.
- Kdor je vse življenje nastopal, zelo težko odstopi.
- Ali veste, kako po novem pravijo falotom? - Pragmatiki.
- Kdaj bomo odlikovali Dolanca in Ribičiča in posmrtno Kardelja in Mačka za zasluge pri demokratizaciji Slovenije?

gnik, Marko Palotta, Maks Borštnik, Stanko Jerebič, Marija Zurc Čeč in Mici Burjek Črnak. Scenografinja je bila Magdi Vlaho, osvetljevalec scene Damijan Ahlin, za glasbeno opremo je skrbel Janez Jereb, asistent režije Dominik Oblak, inspicientka Marija Zurc Čeč, rekviziter Marko Štrubelj, mizararska dela je opravil Janez Marinček, odrski delavec Marko Grabnar in administracijo je imel

v rokah Lojze Rezelj.

45. misijonska veletombola za slovenske misijonarje je bila v nedeljo, 6. aprila, na športnem igrišču Hladnikovega doma v Slovenski vasi. Izžrebane številke je napovedoval - kot že od prvega misijonskega srečolova naprej - Lojze Rezelj; uspeh vsake prireditve na prostem je odvisen tudi od vremena, ki tokrat ni moglo biti lepše, zato je bila tudi udelež-

malo za šalo

ARTISTI - Dva artista, ki nastopata v cirkusu kot akrobata, se poročita. Med pridigo pravi duhovnik: „Želim vama, da bi bila roka Vsemogočnega vedno nad vama!“ Nevesta zašepeta: „Pod nama, gospod župnik!“

VOJAŠKA - Pri naboru vpraša narednik nekega regruta: „Kaj ste po poklicu?“ - „Telefonist, gospod narednik.“ - „Kakšno je vaše delo?“ - „Povezovati ljudi, gospod narednik.“ - „No, potem greste k sanitajcem!“

POGODBA - Po vrnitvi s poročnega potovanja. - On: „Skušajva se lepo dogovoriti. Zakon je združenja. Ali bi hotela

biti predsednica tega združenja, ali se zadovoljiš z mestom podpredsednice?“ - Ona: „Ne enega ne drugega nočem, zadovoljim se z mnogo nižjo službo.“ - On: „Odlično! In kaj bi bila rada?“ - Ona: „Blagajničarka.“

ROKAVI - Mama svojemu sinku: „Lepo si umij roke, preden oblečeš novo srajco!“ - Sinko: „Ali naj se umijem za dolge ali kratke rokave?“

POROKA - Uradnik Robert reče svojemu šefu: „Rad bi si vzel tri dni prosto, ker se hočem poročiti.“ - Šef: „Zakaj pa se nisi poročili med dopustom?“ - Uradnik: „Ker si nisem maral pokvariti počitnic!“

POKORA - Neki moški je po dolgih letih prišel k spovedi. Spovednik mu je rekel, naj za pokoro zmoli tri zdravamarje. Toda mož je to molitev že pozabil. Tudi očenaša ni znal. - „No, kaj znate moliti?“ ga je vprašal spovednik. - „Angel Gospodov,“ je dejal mož. - „Zmolite ga!“ mu je velel duhovnik. - „Bim bam, bim bam,“ je odvrnil mož.

KJE JE KAJ

Pred desetletnico II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini - Božidar Fink 97
Marija Pomagaj! - France Bergant 98
Marija Pomagaj - Stanko Janežič 100
Strukture smrti - Marko Kremžar 101
Ostanimo povezani -
Nadškof dr. Alojzij Šuštar 104
O nalogah Cerkve -
Nadškof dr. Franc Rode 105
Odločitev za Boga je stvar milosti in osebne svobode - Gril-Rode 106

Gospodov vnebohod 108
Gospodov vnebohod -
Zdenka Serajnik 109
Binkošti - Binkošti - Stanko Janežič 109
Sveta Trojica 109
Praznik Sv. Trojice - Zdenka Serajnik 110
Tudi zakon je poklic - Vital Vider 110
...ti si za nas dar! - Pavlina Dobovšek 111
Sestra Nirmala - naslednica matere Terezije 111
„Ljubezen“ za poskušnjo? -
Alojzij Kukovica 112
Slovenščina v družini in v naši šoli -
Milena Ahčin 114

Blok svetlobe v duhovne temelje novega slovenskega tisočletja -
Alojz Rebula 115
Moja duhovna oporoka ob 80-letnici rojstva - Sebastijan Kocmur 117
Moji spomini - Boris Koman 120
Dobri pastir izpod Pece -
Milena Ahčin 122
Župnik Jože Guštin -
častni prelat 124
„V nebesih sem doma...“ ali bilanca -
Nadislava Laharnar 125
Iz Slovenije 126
Iz naše kronike. 104, 113, 126, 127, 128

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Telefax: (54-1) 307-1044 / 362-7215

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1997: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Zgoraj: V San Justu, kot tudi po drugih slovenskih središčih, so žene delale butarice za cvetno nedeljo. - Mladinski zbor San Justo poje med slovensko mašo na cvetno nedeljo. - **Sredina:** Cvetna nedelja v Slomškovem domu

Spodaj: Blagoslov velikonočnih jedil na veliko soboto po domovih naših rojakov; tako tudi v zavetišču škofa Gregorija Rožmana (**desno**).

Foto: Marko Vombergar

Mendoške Slovence je na prazniku trgatve - Fiesta de la Vendimia - zastopala tale skupinica v narodnih nošah na zapravljičvku.

Razstava fotografij in ročnih del šolske počitniške kolonije pred dvorano v SH. -
V sredini levo: Starši in mladina pri maši v cerkvi Marije pomagaj ob začetku slov. sobotnih osnovnih šol.
V sredini desno: Slov. srednješolski tečaj rav. Marko Bajuka v Buenos Airesu je začel šolsko leto s sv. mašo

Prešernova šola iz Castelarja je v režiji Mije Markež izvedla v dvorani škofa Rožmana v Slovenski hiši igro „Naočniki”. -
Foto: Marko Vombergar

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovvena. Director: José Skerbec
 Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina